

T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜLLÜ KASABASI KIRSAL KALKINMA PLANININ HAZIRLANMASI

Ali Emrah ŞAHİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TARIM EKONOMİSİ ANABİLİM DALI

Haziran 2012
KONYA
Her Hakkı Saklıdır

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜLLÜ KASABASI KIRSAL KALKINMA PLANININ HAZIRLANMASI

Ali Emrah ŞAHİN

Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Kenan PEKER

2012, 120 Sayfa

Jüri
Prof. Dr. Kenan PEKER
Prof. Dr. Cennet OĞUZ
Doç.Dr. Ahmet AY
Doç.Dr. Yusuf ÇELİK
Yrd. Doç. Dr. Nazan AKTAŞ

21. Yüzyıl dünyasında her geçen gün önemi artan plan ve proje mühendisliği tarım sektöründe de baş aktör olarak yer almaktadır. Kırsal bölgelerin ekonomik anlamda kalkınması için önemli bir rehber niteliği taşıyan kırsal kalkınma planları dünyanın birçok bölgesinde (ülke, şehir, ilçe, kasaba ve köy) uygulanmaktadır. Kırsal bölgelerin kalkınmasına katkı sağlamak amacıyla çeşitli kurum ve kuruluşlarca kırsal kalkınma planları hazırlanmaktadır. Bu çalışma Uşak İli Eşme İlçesi'ne bağlı Güllü Kasabası'nın kalkınmasına katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmanın materyalini bölgede anket yapılan 164 çiftçi ve mevcut planlar oluşturmuştur. Metot olarak tam sayım yöntemi seçilmiş olup strateji geliştirmede grup yayım tekniği kullanılmıştır, katılımcı kırsal kalkınma yaklaşımı özendirilmiştir. Güllü Kasabası bir işletme gibi düşünülüp varlıkları belirlenerek yıllık faaliyet sonuçlarının analizi yapılmıştır. Mevcut durum analizinden çıkan sonuçlarla kasabanın sorun ağacı hazırlanarak sorunların hangi paydaşlarla çözülebileceği paydaş analiziyle ortaya konulmuştur. Strateji analizinde kasabanın misyonu, vizyonu ve sloganı; GZFT(SWOT) Analizi ile güçlü yönler-zayıf yönler- fırsatlar ve tehditler üretim dalları için belirlenmiştir. Benchmarking yöntemi ile benzer koşullarda gelişmiş bir başka kasaba örnek seçilmiş ve kasabanın onun seviyesine getirilmesi amaçlanmıştır. Strateji analizleri göz önünde bulundurularak eylem planı belirlenmiştir. Uygulanan anket çalışması ve önceki kalkınma planları da dikkate alınarak yörenin kırsal anlamda kalkınması için doğal kaynaklar, ekonomik yapı ve sosyal yapı ile ilgili düzenlemeler öneri olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Benchmarking, Güllü Kasabası, Kalkınma, Plan, Strateji

ABSTRACT

POSTGRADUATE THESIS

PREPARATION OF RURAL DEVELOPMENT PROGRAM OF GÜLLÜ TOWN

Ali Emrah ŞAHİN

Selçuk University, Institute of Science
Department of Agricultural Economics

Advisor: Prof. Dr. Kenan PEKER

2012,Page 120

Juries
Prof.Dr. Kenan PEKER
Prof. Dr. Cennet OĞUZ
Assoc.Prof.Dr. Ahmet AY
Assoc.Prof.Dr. Yusuf ÇELİK
Asst. Prof.Dr. Nazan AKTAŞ

Planning and project engineering that increased in importance in the world of the 21st century plays a part in agricultural sector as a head actor. Rural development plans that have the characteristic of guide for the economical development of rural regions have been applied in many regions of the world (country, city, county, town and village). Rural development plans are prepared by several institutions and organizations in order to provide contribution to the development of rural regions. This study was prepared to provide contribution to the development of Güllü Town of Eşme County, Uşak province. 164 farmers with whom a questionnaire was made and available plans constituted the material of study. Complete enumeration method was selected and group technique was used to develop strategy. Participatory rural development approach was encouraged. Güllü Town was considered as an enterprise and its assets were determined and analysis of annual activity results was prepared. With the results obtained from existing status analysis, problem tree of town was prepared and problem solving stakeholders were suggested with the stakeholder analysis. Mission, vision and the slogan of town was determined with the strategy analysis; strengths-weaknesses- opportunities and threat with SWOT analysis for the branches of production. Know-how of town with another region was realized with Benchmarking method of similar developed town in the area. By taking problem and strategy analysis into consideration, an action plan was made. Considering questionnaire studies and previous development plans applied, some regulations were recommended related to natural resources, economical structure and social structure.

Key Words: Benchmarking, Development, Güllü Town, Plan, Strategy

TEŞEKKÜR

Çalışmanın danışmanlığını üstlenen ve her türlü bilgi, belge, kaynak konusunda yardımlarını esirgemeyen, fikirleri ve eleştirileri ile şahsıma yön veren ve yol gösteren Sn. Prof. Dr. Kenan PEKER'e, çalışmanın değerlendirilmesinde emeği geçen Tarım Ekonomisi Ana Bilim Başkanı Prof. Dr. Cennet OĞUZ'a, kaynak konusunda yardımcı olan ve bilimsel düzeltme ilkeleri doğrultusunda öneriler sunan Sn. Dr. Arzu KAN'a, anket verilerinin ve sonuçlarının bilgisayara aktarılmasında yardımcı olan Sn. Tuğba Nur BİTİRİM'e, bilgisayar konusunda destek sağlayan Sn. Hakan KOCABIYIKOĞLU'na, çalışmanın tercümesinde ve çoğaltılmasında yardımcı olan Ziraat Mühendisi Sn. Kübra DESTİCİ'ye teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca, anketlerin uygulanmasında yardımcı olan Güllü Kasabası Karakuyu Mahallesi Muhtarı Sn. Nesim ALINCA'ya ve Taş Mahalle Muhtarı Sn. İbrahim ATAR'a, anket uygulamasına katılan Güllü Kasabası vatandaşlarına, çalışma sırasında her türlü yardımı esirgemeyen Güllü Belediyesi Başkanı Sn. Hüseyin ÖNCEL'e, Güllü İlköğretim Okulu Müdürü Sn. Hayri ÜNAL'a, Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü Sn. Bülent ÇİFTÇİ'ye, çeşitli bilgi ve belgelerin temininde yardımcı olan ve şu anda burada ismini zikredemediğim birçok kamu görevlisine ve arkadaşlarıma, araştırmanın her aşamasında yanımda olan ve desteğini esirgemeyen aileme şükranlarımı sunarım.

Ali Emrah ŞAHİN

İÇİNDEKİLER

TEZ BİLDİRİMİ…… i

ÖZET…….. ii

ABSTRACT…… iii

ÖNSÖZ…… iv

İÇİNDEKİLER……. v

ŞEKİLLER VE ÇİZELGELER DİZİNİ…… vi

SİMGELER VE KISALTMALAR…….. vii

1-GİRİŞ……. 1

2-KAYNAK ARAŞTIRMASI……. 4

3-MATERYAL VE METOT…….. 10

3.1. Materyal……. 10

3.2. Metot…… 10

3.2.1. Yıllık Faaliyet Sonuçlarının Analizinde Kullanılan Metot……. 10

3.2.2. Strateji Belirlemede Kullanılan Metot……...…. 12

3.2.3. Kalkınma Planı Hazırlanmasında Kullanılan Metot……. 13

4-ARAŞTIRMA YÖRESİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER…….. 15

5-ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE TARTIŞMA …….. 21

5.1.Güllü Kasabası'nda İncelenen İşletmeler İçin İşletme Varlıkları ve Yıllık Faaliyet Sonuçlarının Analizi……. 21

5.2. Güllü Kasabası İçin Strateji Analizi…….. 64

5.2.1. Güllü Kasabası İçin Sorun Analizi……..... 64

5.2.2. Güllü Kasabası İçin Paydaş Analizi…… 68

5.2.3. Güllü Kasabası İçin GZFT Analizi…… 73

5.2.4. Güllü Kasabası İçin Strateji Analizi……. 75

5.3. Güllü Kasabası İçin Kalkınma Planı…….. 81

6-SONUÇLAR VE ÖNERİLER…… 90

6.1. Sonuçlar…… 90

6.2. Öneriler……. 94

KAYNAKLAR…… 97

EKLER…… 100

ÖZGEÇMİŞ……. 120

ŞEKİLLER VE ÇİZELGELER DİZİNİ

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa Nu
Şekil 4.1. Güllü kasabasının harita üzerindeki konumu……	17
Şekil 4.2. Güllü kasabasında nüfusun yaş gruplarına dağılımı (%) ……	18
Şekil 5.1. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre bitkisel üretim deseni ……	23
Şekil 5.2. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre hayvan varlığı ……	26
Şekil 5.3. İncelenen işletmelere göre hanelerde yaşayan kişi sayısı ……	29
Şekil 5.4. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde eğitim durumu ……	31
Şekil 5.5. Güllü kasabasında incelenen işletmelerin aylık gelir durumu ……	32
Şekil 5.6. İncelenen işletmelerde işletme sahiplerinin bağlı oldukları sigorta şekli …	32
Şekil 5.7. İncelenen işletmelerde kullanılan gübre çeşidi ……	47
Şekil 5.8. İncelenen işletmelerde gübre kullanım biçimi ……..….	47
Şekil 5.8. İncelenen işletmelerde tohum kullanım biçimi ……	47
Şekil 5.9. İncelenen işletmelerde ilaç kullanım biçimi ……	48
Şekil 5.10. İncelenen işletmelerde kırsal kalkınma faaliyetlerine ilgi düzeyi dağılımının gösterimi ……	49
Şekil 5.11. Ankete katılanların tarımsal kalkınma kooperatifi hakkında görüşleri …	50
Şekil 5.12. Ankete katılanların tarımsal kalkınma kooperatifinden beklentileri ……	51
Şekil 5.13. İncelenen işletmelerde şehir dışına çıkış sıklığı ……	52
Şekil 5.14. İncelenen işletmelerde iletişim gücünün kullanımı ……	54
Şekil 5.15. İncelenen işletmelerde sosyal yardımlaşma gücü……	55
Şekil 5.16. İşletme sahiplerinin seminerler ve konferanslara katılım sıklığı ……	56
Şekil 5.17. İşletme sahiplerinin tarım fuarlarına katılım sıklığı……	57
Şekil 5.18. İşletme sahiplerinin üye oldukları kuruluşların dağılımı……	58
Şekil 5.19. İşletme sahiplerinin tarımsal yayınları takip durumu ……..	59
Şekil 5.20. İşletme sahiplerinin toprak analizi yaptırma durumu……	60
Şekil 5.21. İşletme sahiplerinin tarımsal desteklere bakış açısı……..	61
Şekil 5.22. İşletme sahiplerinin açılmasını istediği kurslar……	62
Şekil 5.23. Sera koşullarında yetiştirilmek istenen bitkiler……	63
Şekil 5.24. Güllü kasabasının temel sorunlarının neler olduğunun işletme sahipleri görüşlerine göre dağılımı…….	65
Şekil 5.26. Güllü kasabası için sorun ağacı…….	68
Şekil 5.27. Güllü kasabası için strateji analizinin aşamaları……	81

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa Nu

Çizelge 3.1. Erkek iş birimi için kullanılan katsayılar…….. **10**
Çizelge 3.2. Büyükbaş hayvan birimi için kullanılan katsayılar…….. **11**
Çizelge 4.1. Sayım yılları itibariyle Güllü kasabasının nüfusu ve artış hızları…….. **18**
Çizelge 4.2. Yaş ortalamasının sayısal dağılımı…… **18**
Çizelge 5.1. Güllü kasabasında incelenen işletmelere ait arazi varlığı ve bitkisel üretim deseni…….. **21**
Çizelge 5.2. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre bitkisel üretim ve dağılımı **22**
Çizelge 5.3. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde yetiştirilen bitkisel ürünlerin değerlemesi…… **22**
Çizelge 5.4. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre hayvan varlığı…….. **23**
Çizelge 5.5. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre hayvansal üretim miktarı. **24**
Çizelge 5.6. İncelenen işletmelerde hayvansal üretim değerleri…….. **25**
Çizelge 5.7. İncelenen işletmelerde arazi çeşitlerinin kapladıkları alan ve oranları… **25**
Çizelge 5.8. İncelenen işletmelerde arazi kullanılış biçimi……. **26**
Çizelge 5.9. İncelenen işletmelerde arazi mülkiyet durumları…… **27**
Çizelge 5.10. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre nüfusun cinsiyete göre dağılımı…….. **27**
Çizelge 5.11. İncelenen işletmelere göre hanelerde yaşayanların sayısı……... **28**
Çizelge 5.12. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde eğitim durumu…….. **28**
Çizelge 5.13. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde yaş gruplarına göre aile işgücü miktarı(EİB)…… **30**
Çizelge 5.14. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde aylık gelir durumu…… **31**
Çizelge 5.15. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde işletme sahiplerinin bağlı oldukları sigorta şekli……. **31**
Çizelge 5.16. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde toprak varlığı…… **33**
Çizelge 5.17. İncelenen işletmelerde bina varlığı……. **34**
Çizelge 5.18. İncelenen işletmelerde bitki varlığı ve tarla demirbaşı…….. **34**
Çizelge 5.19. İncelenen işletmelerde arazi sermayesi …… **35**
Çizelge 5.20. İncelenen işletmelerde tarımsal alet-makine varlığı……... **35**
Çizelge 5.21. İncelenen işletmelerde hayvan sermayesi…….. **36**
Çizelge 5.22. İncelenen işletmelerde büyükbaş hayvan birimi (BBHB) cinsinden hayvan varlığı……. **36**
Çizelge 5.23. İncelenen işletmelerde hayvan varlığı (yıllar itibariyle)……. **37**
Çizelge 5.24. İncelenen işletmelerde para mevcudu ve alacaklar……. **37**
Çizelge 5.25. İncelenen işletmelerde malzeme-mühimmat varlığı…… **38**
Çizelge 5.26. İncelenen işletmelerde işletme varlıkları (Aktif) ve dağılımı……. **38**
Çizelge 5.27. İncelenen işletmelerde işletme sermayesi…….. **39**
Çizelge 5.28. İncelenen işletmelerde kaynaklarına göre borç miktarları……. **40**
Çizelge 5.29. İncelenen işletmelerde kiraya ve ortağa tutulan arazilerin kıymeti…… **40**
Çizelge 5.30. İncelenen işletmelerde kaynaklarına göre sermaye ……... **40**
Çizelge 5.31. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre gayrisafi üretim değeri... **41**
Çizelge 5.32. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre gayrisafi hâsıla değeri… **41**
Çizelge 5.33. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre bitkisel ve hayvansal üretime ait işletme masrafları …….... **42**
Çizelge 5.34. İncelenen İşletmelerde Bitkisel ve Hayvansal Üretimde Değişen Masraflar…… **43**

Çizelge 5.35.İncelenen İşletmelerde Bitkisel ve Hayvansal Üretimde Sabit Masraflar…… **43**
Çizelge 5.36. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre saf hâsıla değeri…….. **44**
Çizelge 5.37. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre brüt kâr değeri…… **44**
Çizelge 5.38. Güllü kasabasında incelenen işletmeler için safi kâr değeri…… **45**
Çizelge 5.39. Güllü kasabasında incelenen tarımsal işletmelerde tarımsal girdiler ve kaynakları…….. **46**
Çizelge 5.40. İncelenen işletmelerde gübre kullanım biçiminin dağılımı……. **46**
Çizelge 5.41. İncelenen işletmelerin kullandığı gübre çeşidinin dağılımı……. **47**
Çizelge 5.42. İncelenen işletmelerde tohum kullanım biçiminin dağılımı…… **48**
Çizelge 5.43. İncelenen işletmelerde ilaç kullanım biçiminin dağılımı……. **49**
Çizelge 5.44. Ankete katılanların kırsal kalkınma faaliyetlerine ilgi düzeyi……. **50**
Çizelge 5.45. Ankete katılanların tarımsal kalkınma kooperatifi hakkındaki görüşleri **51**
Çizelge 5.46. Ankete katılanların tarımsal kalkınma kooperatifinden beklentileri….. **52**
Çizelge 5.47. İncelenen işletmelerde şehir dışına çıkış sıklığı…….. **53**
Çizelge 5.48. İncelenen işletmelerde iletişim gücünün sayısal dağılımı……... **54**
Çizelge5.49. İncelenen işletmelerde işletme sahiplerinin seminerlere ve konferanslara katılma durumu **……** **57**
Çizelge 5.50.İşletme sahiplerinin tarım fuarlarına katılım durumu…….. **58**
Çizelge 5.51. İşletme sahiplerinin üye oldukları kuruluşlar……. **59**
Çizelge 5.52. İşletme sahiplerinin birden fazla üye oldukları kuruluşlar……. **59**
Çizelge 5.53. İşletme sahiplerinin tarımsal yayınları takip durumu…… **60**
Çizelge 5.54. İşletme sahiplerinin toprak analizi yaptırma durumu…… **61**
Çizelge 5.55. İşletme sahiplerinin tarımsal desteklere bakış açısı……... **62**
Çizelge 5.56. İşletme sahiplerinin sera koşullarında yetiştirmek istedikleri bitkilerin dağılımı……. **64**
Çizelge 5.57. Güllü kasabasının temel sorunlarının neler olduğunun işletme sahipleri görüşlerine göre dağılımı……... **66**
Çizelge 5.58. Paydaş listesi……... **72**
Çizelge 5.59. Paydaşların değerlendirilmesi…… **73**
Çizelge 5.60. Güllü kasabası bitkisel üretim faaliyetleri için GZFT analizi…… **74**
Çizelge 5.61. Güllü kasabası hayvansal üretim faaliyetleri için GZFT analizi…… **75**
Çizelge 5.62. Güllü kasabası için bitkisel üretim eylem planı…….. **83**
Çizelge 5.63. Güllü kasabası hayvansal üretim için eylem planı…….. **87**

SİMGELER VE KISALTMALAR

DPT : Devlet Planlama Teşkilatı

GZFT: Güçlü Yönler- Zayıf Yönler –Fırsatlar-Tehditler

K : Kuzey

D : Doğu

EİB : Erkek İşgücü Birimi

BBHB: Büyükbaş Hayvan Birimi

S.S. :Sınırlı Sorumlu

Km :Kilometre

ÇKS :Çiftçi Kayıt Sistemi

1- GİRİŞ

Kırsal kalkınma kavramı son yıllarda dünya ekonomilerinde gıda, tarım ve hayvancılık temeline dayalı vazgeçilmez bir olgu hâline gelmiştir. Kırsal kalkınmanın sadece ekonomik esaslı algılanması sonucu, insanın sosyal çevresinde oluşan eksiklikler ile kırsal kalkınmada yeni düşünceler ve yeni üretim modelleri kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle büyük kitlelerin refahı, gelir dağılımının dengelenmesi, sağlıklı yaşam koşullarının sağlanması ve çevrenin korunması gibi faktörler kırsal kalkınma modellerinde önemli hale geldiği için İktisat Biliminin kapitalizm esasına dayanan yapısı Değerler İktisadı gibi yeni kavramı ortaya çıkarmıştır (İnan,1998). Bu süreçte kalkınma kavramının, devletlerin asli görevleri arasındaki önemi artmış ve Türkiye'de de Kalkınma Bakanlığı kurulmuştur (Anonim,2011a). Kırsal kalkınmanın nasıl olacağı konusunda fikir çatışması halindeki uzmanlar yarışı, çeşitli sistemler dâhilinde kavramlar, metotlar ve modeller yardımıyla bilimsel esaslara dayalı yapı oluşmasına katkı sağlayacak çalışmalar yürütmektedirler. Bu kapsamda kalkınma ile ilgili çok sayıda tez konusu seçilmekte, araştırma faaliyetleri hızla devam etmekte, tabir yerinde ise tüm disiplinler Kırsal Kalkınma etrafında yoğunlaşmaktadır. Özellikle gıda, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin vazgeçilmez kaynağı olan köyler ve köy benzeri yerleşim yerleri (kasaba, bucak, mezralar gibi) için araştırmalar yürütülmektedir. Köy ve benzeri yerleşim yerlerinde ihtiyaç duyulan gıda, tarım ve hayvancılık ürünleri tarımsal sanayileşmenin de ham maddesi olmakta ve toplumları tarım aşamasından tarımsal sanayi aşamasına taşıyan kırsal kalkınmanın sürecini başlatmaktadır. Japonya, Tunus, İngiltere, Hindistan ve Türkiye gibi ülkelerde köyler, beldeler, ilçeler, şehirler ve bölgeler için kalkınma planları hazırlanırken kırsal kalkınmanın araçları ile kalkınma hedeflerine ulaşılmaya çalışılmaktadır. Devlet eliyle yürütülen kalkınma planları yanında kamu-üniversite-sivil teşebbüsler işbirliğinde Sosyal Sermaye Girişimciliği ile farklı kalkınma modelleri uygulanmaktadır. Kısa, orta ve uzun vadede kalkınma stratejileri ve bu stratejilerin eylem planları kırsal kalkınma planlarının esasını oluşturmaktadır. Bu çalışmanın amacını içeren **kırsal kalkınma**; kırsal yerleşimlerde yaşayanların, insanca yaşam koşullarına erişim olanaklarının artması, kalkınma temelinde değişim taleplerinin desteklenmesi, bireylerin kendi öz güçlerini keşfetmesi ve ona dayanması, gelir dağılımında adaletin sağlanması, gelirlerinin artması, eğitim ve sağlık hizmetlerine ulaşım oranının yükselmesi, doğal kaynakların korunarak kullanılması ve zenginliklerin kırsaldaki bireyin hayatına yansıması süreci olarak tanımlanabilir (Anonim, 2006). Kırsal kalkınmanın gerçekleştirilmesi için çeşitli stratejiler ve politikalar geliştirilmiştir. Kırsal kalkınma strateji ve politikalarının ana amacı, dünyada geri kalmış

toplum veya toplulukların tarımsal, ekonomik ve sosyo-kültürel alanlarda kendi kendilerine yardım ve dışarıdan destek yöntemi ile kalkınmalarını sağlamaktır. Uşak İli Eşme İlçesi'ne bağlı Güllü Kasabası'nın Kırsal Kalkınma Planı'nın hazırlanmasındaki amaç, bölgenin ekonomik ve sosyokültürel alanlarda gelişmesine katkı sağlamaktır. Güllü Kasabası'nın kalkınma planını belirlemek, hem Avrupa Birliği müktesebatında öngörülen plan-proje kapsamında bölgenin refahını artırmak hem de planın benzer çalışmaların yürütülmesinde örnek teşkil etmesi açısından önemlidir. Kırsal kalkınma girişimlerinin gündemde olduğu tüm ülkelerde kırsal kalkınma girişimleri genellikle köylünün kalkınmasına yönelik olmuştur. Oysa kırsal kalkınmanın özünde belirli bir kırsal alan içinde yaşayan tüm insanların bir bütün olarak ekonomik ve sosyal alanlarda kalkınmalarına yardımcı olacak tüm öğelerin harekete geçirilmesi ve bu öğelerden maksimum düzeyde yararlanma söz konusudur. Çalışmada kullanılan kırsal kalkınma metotlarından birisi olan stratejik yönetim, bu öğelerin ayrı başlıklarda ve çeşitli analizlerde kullanılmasını, ana bir bütün halinde değerlendirilmesi için gereklidir. **Stratejik Yönetim**, özel sektör, kamu sektörü ve üçüncü sektörde (kar amacı gütmeyen gönüllü sektörde) faaliyet gösteren tüm organizasyonlarda geleceğe yönelik amaç ve hedeflerin belirlenmesine ve bu hedeflere ulaşılabilmesi için yapılması gerekli işlemlerin tespit edilmesine imkân sağlayan bir yönetim tekniğidir (Akgemci,2007). Stratejik yönetimin en önemli özelliği, organizasyonun hem kendi durumunu, hem de organizasyon dışındaki çevrenin analizine imkân tanımasıdır. Kendi içyapısını, sistem ve süreçlerini tanımayan bir organizasyonun başarıya ulaşması mümkün değildir. Aynı şekilde organizasyon dışındaki çevrenin (Pazar yapısı, müşterilerin istek ve beklentileri, tedarikçilerin gücü) de analizi önem arz etmektedir. İç ve dış durum analizi yapıldıktan sonra organizasyonun vizyon ve misyonun belirlenmesi; daha sonra da strateji ve aksiyon planlarının oluşturulması aşamalardır. Kırsal kalkınmanın, strateji analiziyle hazırlanabilmesi için seçilen bölge kırsal alan tarifine uymaktadır. **Kırsal alan,** 2006 yılı Ocak ayında Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile kabul edilen Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisinde, kalkınma planları ile uyumun sağlanması amacıyla 20 bin ve daha fazla nüfusa sahip kentsel yerleşmeler dışında kalan alanlar olarak kabul edilmiştir. Strateji analizinde Benchmarking esas alınarak seçilen bölgenin daha gelişmiş benzer bir bölgeyle kıyaslanmasını içermektedir. **Benchmarking**, bir bölgenin rekabet gücünü yükseltmek için, başarılı performansa sahip başka bölgelerin/diğer bölgelerdeki işletmelerin, iş yapma tekniklerini incelemesi, kendi teknikleri ile kıyaslaması ve bu kıyaslamadan elde ettiği bilgileri kendi işletmesinde uygulaması anlamına gelmektedir. Benchmarking ile kıyaslamanın en önemli amacı bölgelerin performans düzeyini artırmak, başka bölgelerdeki en iyi uygulamaları bulmak ve bölgenin kendi yapısına ve süreçlerine bu

uygulamaları uyarlamaktır (Saraç, 2005). Bu uygulamalarda katılımcılık strateji analizi için önem arz etmektedir. Klasik planlarda katılımcılık söz konusu olmazken, bu çalışmada kırsal kalkınmada katılımcılık özendirilmiştir. Katılımcılık için grup toplantıları yöntemi kullanılmıştır. **Katılımcılık**, çalışmanın uygulandığı kırsal alanda yaşayan bireyler arasında uygulanan her türlü konferans, anket çalışması, seminer, panel, gezi, tartışma gibi olguları ifade etmektedir. Bu tür davranışlarda bireyler kendi görüşlerini ifade etmekte ve çalışmanın çeşitli evrelerinde görüşler sunmaktadır. Güllü Kasabası'nda yapılan çeşitli çiftçi toplantıları, geziler, seminerler grup toplantılarına örnek verilebilir (Anonim, 2010).

Bu çalışmanın amacı, Uşak İli Eşme İlçesi Güllü Kasabası'nın kırsal kalkınma planını oluşturarak uygulanmasıyla yörenin kalkınmasına katkı sağlamaktır. Çalışmanın içeriğinde bölgenin mevcut durum analizi, incelenen işletmelere göre yıllık faaliyet sonuçlarının analizi, sorun analizi, paydaş analizi, strateji analizi ve eylem planı yer almaktadır. Mevcut durum analizi, araştırma alanı hakkında genel bilgiler başlığında değerlendirilmiştir. Bölgenin sorunları sorun ağacı şeklinde sorun analiziyle belirlenerek bu sorunların hangi kişi/kurumlarla çözülebileceği paydaş analizi, sorunların nasıl ortadan kaldırılabileceği strateji analizi ve eylem planı ile belirlenmiştir. Eylem planları kasabanın kalkınması için öneriler olarak sunulmuştur.

2-KAYNAK ARAŞTIRMASI

Konu ile ilgili çalışmalar aşağıda özetlenmektedir.

Özcan (1995), tarafından hazırlanmış olan **"Tekirdağ İli Saray İlçesi Kırsal Kalkınma Projesi"** adlı çalışmasının amacı Tekirdağ iline bağlı olan Saray ilçesinin kırsal kalkınmasını sağlayacak yeni yatırımların hangi alanlara yapılması gerektiğini ortaya koymuştur. Bu amaç doğrultusunda Saray iline bağlı olan köylerin ve kasabaların tarımsal envanteri analiz edilmiş, ayrıca tarımsal gelirde görülen artışların ve azalışların nedenlerini belirlemiştir. Köylerin yetiştirdikleri ürünler, verimleri, ayrıca sanayi alanında olan gelişmeler, sosyal, ekonomik ve sanayi alanlarında mevcut durum analizi de çalışmanın önemli analizleri arasındadır. İlçenin kırsal anlamda kalkınması için neler yapılabileceği de çalışmanın sonuçları arasında verilmiştir.

Peker (1997), tarafından hazırlanmış olan **Erzurum İlindeki Tarım İşletmelerinin Brüt Üretim Değerine Göre Tiplendirilmesi ve Planlanması** adlı çalışmasında, Erzurum ilinde seçilen 6 ilçenin mevcut durumu, mevcut işletmelerin tarımsal yapısı ve yıllık faaliyet sonuçları incelenmiştir. Yapılan anketler neticesinde işletmeler brüt üretim değerlerine göre sınıflandırılmış ve doğrusal programlama metoduyla sonuçları tartışılmıştır. İşletmelerin organizasyonları, çiftçilerin örgütlenmeleri ve verim konusunda çeşitli öneriler sunulmuştur.

Renkow and Hoover (2000) son 25 yıl içinde kırsal ve kentsel nüfus artışıyla ilgili dağılımda önemli değişiklikler olmuş ve değişiklikler kırsal gelişmeyi çalışan ekonomistler, nüfus uzmanları, bölgesel bilim adamları ve diğer çalışanlar tarafından incelenmiş, 1970–1980 yıları arasında ABD'de kırsal nüfusun kentsel nüfustan daha hızlı artış göstermiş ve daha çok insanlar kentsel bölgenden kırsal bölgeye zıt yönde göç etmiş, bu değişim genelde emeklilik hayali olanlar ile eğlence merkezlerine yapılmış olduğu izlenmiştir. 1980'lerde ABD'nin bazı kırsal bölgeleri göç almaya devam etmesine rağmen kırsal bölgelerden net göç vermenin tarihi eğilimlerinde bir dönüşüm olmuştur. Son demografik veriler, 1990'dan bu yana net göç oranları kırsal alandan bir kez daha kentsel alanlar üzerine olmuştur. Bu kırsal ve kentsel nüfus dinamiklerindeki değişimlerin ana sebebinin istihdam imkânlarındaki dağılımından dolayı olduğu söylenmiştir.

Banerjee ve ark. (2002), Hindistan'da Dehradun şehrinde yaptıkları çalışmada, uzaktan algılama ile şehrin Sosyo-ekonomik ve demografik yapısını analiz etmişlerdir. Çalışmada nüfusun yoğunluğu ve dağılımını ve varoşlardaki nüfus refah ölçümlerini yapmışlardır. Sonuçta göçmenlerin şehre yerleşimlerinde şehrin yasan koşullarına ayak

uydurmada zorluk çektikleri ve çevre sorunlarına neden oldukları görülmüştür. Şehre yerleşen insanların öncelikle şehrin yakınındaki tarım alanlarına yerleştikleri ve buradan tarımsal faaliyetlerin yürütüldüğü alanları kovaladıkları tespit edilmiştir.

Anonymous (2003) tarafından hazırlanmış olan **Tunisia Integrated Rural Development Project** 'nde temel amaç kırsal nüfusun yaşam kalitesini artırmak için, öncelikle, kırsal yollar, su temini ve kamu olanakları sağlayarak yerleşim sakinleri tarafından elektrik ve tahıl, meyve üretilmesini sağlamak, gıda güvenliğini arttırmak için,yeterli miktarda et ve süt ürünleri üretilmesidir. Ekim 2002 yılında proje tamamlama raporu (PCR) Banka uzmanları tarafından hazırlanmıştır.

Moseley (2003), katılımın, katılımcıların ve yerel kırsal kalkınmanın tanımını yapmış, kırsal kalkınmada katılımın önemini ve etkisini açıklamış ve Avrupa ülkelerinde yapılmış olan kırsal kalkınma projelerinde katılımın ne şekilde gerçekleştiğini irdelemiştir. Hindistan'ın Dehradun şehrinde yaptıkları çalışmada, uzaktan algılama ile şehrin Sosyo-ekonomik ve demografik yapıyı analiz etmişlerdir. Çalışmada nüfusun yoğunluğu ve dağılımını ve varoşlardaki nüfus refah ölçümlerini yapmışlardır. Hindistan'da yapılan çalışmanın sonuçlarında göçmenlerin şehre yerleşimlerinde şehrin yasan koşullarına ayak uydurmada zorluk çektikleri ve çevre sorunlarına neden oldukları görülmüştür. Şehre yerleşen insanların öncelikle şehrin yakınındaki tarım alanlarına yerleştikleri ve buradan tarımsal faaliyetlerin yürütüldüğü alanları kovaladıkları tespit edilmiştir. Moseley katılımın, katılımcıların ve yerel kırsal kalkınmanın tanımını yapmış, kırsal kalkınmada katılımın önemini ve etkisini açıklamış ve Avrupa ülkelerinde yapılmış olan kırsal kalkınma projelerinde katılımın ne şekilde gerçekleştiğini irdelemiştir.

Anonim (2006) yılında hazırlanmış olan **Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu**'nda stratejik planlamanın esasları anlatılmış olup stratejik planın hazırlanma öncesi yapılacaklar, planlama aşamasında yer alan mevcut durum analizi, paydaş analizi, mevzuatların analizi, çevre analizi, planın uygulanmasında ise misyon, vizyon ve stratejilerin nasıl olması gerektiği açıklayıcılarıyla birlikte çalışmada yer almıştır.

Bahadur (2006) tarafından hazırlanmış olan **"Isparta İli Yenişarbademli İlçesinin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapısı"** adlı çalışmada Isparta ili Yenişarbademli ilçesinin Sosyo-ekonomik ve kültürel yapısı incelenmiş, yapılan anketlerle ilçede yaşayanların çeşitli kıstaslarda hangi derecelerde olduğu tespit edilmiştir. İlçenin gelişmesini engelleyen faktörler, ilçenin gelişmesi için sunulan öneriler de çalışmanın analizleri arasındadır.

Anonymous (2007a) tarafından hazırlanmış olan **"Diyarbakır-Batman ve Siirt Kırsal Kalkınma Projesi"**nde varlıkları, gelir ve kapasite açısından Türkiye'nin Ulusal

Kırsal Kalkınma Stratejisi doğrultusunda, piyasa odaklı kırsal ekonominin katılmak için kırsal alanda yaşayan insanların yaşamlarında gerçek iyileştirmeler elde etmeyi amaçlamaktadır. Bu proje, ulusal Tarımsal Kalkınma (IFAD) ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı için Uluslararası Para Fonu (IMF) ile işbirliği içinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (GTHB), Bakanlık tarafından yürütülmektedir. Projenin temel hedefleri arasında, sürdürülebilir kırsal kalkınma tedbirleri yoluyla bölgeler arası ekonomik ve sosyal eşitsizlikleri azaltmayı taahhüt, Diyarbakır-Batman-Siirt Kırsal Kalkınma Projesi'nin genel amacı hedeflenen üç ilde zemin üzerine gerçek etkisi ile yenilikçi stratejiler geliştirmek bulunmaktadır. Proje aynı zamanda yaşam standartlarını iyileştirmek ve bölgedeki büyüme yatırımı teşvik etmek için bir ortam yaratmak amacıyla, köylüler tarafından belirlenen ihtiyaçlarına göre, kırsal altyapı yatırımları üstlenmiştir.

Anonymous (2007b) tarafından hazırlanan **New Hungary Rural Development Programme** isimli çalışmada Macaristan için kırsal kalkınma planını içermektedir. Ülkenin 7 bölgesinde yapılan çalışmalar sonucunda işletme sahiplerinin mevcut arazi dağılımları incelenmiş, tarımın diğer sektörlerle bağlantısı açıklanmıştır.Çalışmada ülke için SWOT Analizi hazırlanmış, tarımsal uygulamalar için finansal yönetim, kaynak bulma , stratejik analiz , kalkınma aşamalarından bahsedilmiştir.

Anonymous (2007c) tarafından hazırlanmış **The Danish Rural Development Programme 2007-2013** isimli çalışmada belirlenen 14 kritere göre Danimarka ülkesinin kırsal kalkınma planı hazırlanmıştır. Plana göre SWOT analizi, finansal analiz, strateji analizi, teknik analiz uygulamaları belirlenen bu 14 kritere göre uygulanmıştır.

Çakar (2007) tarafından hazırlanmış olan **"Türkiye'de 1980 Sonrası Kırsal Kalkınma Uygulamaları ve Çorum İli Örneği"** adlı çalışmasında kalkınma, kırsal kalkınma, ekonomik yapı, sosyal yapı, kültürel yapı kavramları açıklanmış, Türkiye'de uygulanan kırsal kalkınma politikalarından söz edilmiştir. Çalışmanın materyalini oluşturan Çorum ilinde seçilen bölgelerde yapılan anket çalışması sonuçları tartışılmış ve Çorum İli'nin kırsal kalkınmasında nelere ihtiyaç duyduğu önerilmiştir. Benzer şekilde Güllü Kasabası Kırsal Kalkınma Planı'nda önceden belirlenen deneklerle anketler yapılarak sorun, hedef, strateji analizleri hazırlanmıştır.

Tower (2008) tarafından hazırlanan **Development of competitiveness and sustainability of SMEs in rural areas by forming innovation clusters (Rural development) Project** isimli projede kırsal alanda tarımsal gıda sektöründe KOBİ'lerin ürün, üretim ve hizmet sürdürülebilirliğinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu hedefe ulaşmak için 3

paydaş ile çeşitli çalışmalar yapılmıştır. 3 paydaş 3 bölge için teknoloji, tarım, sürdürülebilirlik hakkında sorunları analiz edip çözüm önerileri üretmiştir.

İnci (2008), Tema Vakfı İşbirliği ile- Artvin/Borçka- Camili Köyü Kırsal Kalkınma Projesi adlı çalışmada bölgenin mevcut durumu göz önüne alınarak, bölgenin ekonomisine katkıda bulunan saf Kafkas Koloni cinsi arılarının melezlenerek daha üretken alt türlerin nasıl bulunduğu ve bölge arıcılık sektöründe nasıl bir konumda olduğu analiz edilmiştir. Bu amaçla bölgeye arıcılık ile ilgili eğitim ve araştırma merkezi kurulduğundan, seleksiyon çalışmalarından ve suni tohumlama laboratuvarından da bahsedilmiştir.

İnci (2008) tarafından hazırlanmış olan **" Tema Vakfı İşbirliği ile- Artvin/Borçka-Camili Köyü Kırsal Kalkınma Projesi"** adlı çalışmada bölgenin mevcut durumu göz önüne alınarak, bölgenin ekonomisine katkıda bulunan saf Kafkas Koloni cinsi arılarının melezlenerek daha üretken alt türlerin nasıl bulunduğu ve bölge arıcılık sektöründe nasıl bir konumda olduğu analiz edilmiştir. Bu amaçla bölgeye arıcılık ile ilgili eğitim ve araştırma merkezi kurulduğundan, seleksiyon çalışmalarından ve suni tohumlama laboratuarından da bahsedilmiştir.

Sevinç (2008) tarafından hazırlanmış olan **"Türkiye'de Kırsal Yapı ve Kırsal Kalkınma Politikaları: Şanlı Urfa Örneği"** adlı çalışmada kalkınma, kırsal kalkınma, kırsal alan, kırsal nüfus gibi kavramlar açıklanmış ayrıca kırsal kalkınma modellerinden de bahsedilmiştir. Şanlı Urfa ili genelinde yapılan araştırmalar neticesinde ilin öne çıkan güçlü yönleri, zayıf yönleri, fırsat unsurları ve tehditleri de belirlenmiştir. Çalışmanın sonunda kırsal alanların sorularının çözümüne ve kırsal kalkınmaya yönelik öneriler yazar tarafından ifade edilmiştir.

Taşğın (2009) 'un **Erzurum İli Oltu İlçesi Kırsal Kalkınma Potansiyeli ve Göç Sorunu** adlı çalışmasında, Erzurum İli Oltu İlçesi'nin kırsal kalkınma potansiyeli belirlenerek göç sorununu etkileyen faktörler tespit edilerek analiz edilmiştir. Göç veren köylerden gayeli tesadüfî örnekleme yöntemi ile 20 köy seçilerek bu köylerden en fazla ve en az göç veren 10 köyde anket çalışması uygulanmıştır. Çalışma sonucunda, kırsal alanın sosyo-ekonomik gelişmesini önemli ölçüde engelleyen göçün önlenmesi konusunda alınması gereken önlemler ortaya konulmuştur.

Özdemir (2010) tarafından hazırlanmış **Kırsal Yoksulluk: Günlüce Köyü Örneği** adlı eserde Muğla iline bağlı Günlüce Köyü'nde kırsal yoksulluğun boyutları araştırılmıştır. Kırsal yoksulluğun Günlüce Köyü'nü nasıl etkilediğini tartışmak için 68 hanede anket çalışması uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre son 30 yıllık süreçte köylülerin tarımsal

faaliyetleri bırakmak durumunda kalarak temel geçim kaynağında mahrum kaldıkları belirlenmiştir.

Şahin (2010) , tarafından hazırlanmış olan **Kırsal Kalkınma Planı Hazırlama Usul ve Esasları** adlı çalışmada kırsal kalkınma ile ilgili temel kavramlardan (kırsal kalkınma, plan, proje, stratejik yaklaşım vb.) bahsedilmiştir. Kırsal kalkınmada stratejik planların nasıl hazırlandığı aşamalarıyla birlikte (mevcut durum analizi, paydaş analizi, strateji analizi) anlatılmıştır. Yatay ve dikey büyüme, entegrasyon, benchmarking gibi kavramları da açıklayan çalışma plan ve proje hazırlayacak araştırmacılar için de bir rehber niteliği taşımaktadır.

Anonymous (2010), tarafından hazırlanmış olan Pakistan'ın Sindh Bölgesinde uygulanan kırsal kalkınma projesinde, projenin yönetilme ve kırsal yoksulluğa erişim, kamu hizmetlerinin iyileştirilmesi, gelişmiş geçim için teknoloji transferi ve Badin, Mirpurkhas, Sanghar ve güneydeki Sindh Thatta ilçe kanal sulama alanlarında güçlendirilmesi artırarak yoksulluğu azaltmak için tasarlanmıştır. Çalışmanın amacı, hedef gruplar üzerinde bir odaklanma ile proje alanında yoksul grupların sosyal statü ve ekonomik refahını artırmak için: (i) kiracı ve tarım işçileri, (ii) gerçek toprak sahipleri ve kiracılar ve (iii) küçük bir köy bazlı zanaatkârlar. Çalışmanın hedef grupları arasında en dezavantajlı olarak kadınlar üzerinde özellikle durulduğu gözlenmiştir. Tunus'ta uygulanan kalkınma planı katılımcılığı ve entegrasyonu özendirdiğinden Moseley'in planıyla benzerlik göstermektedir. Tunus planında temel amaç kırsal nüfusun yaşam kalitesini artırmak için, öncelikle, kırsal yollar, su temini ve kamu olanakları sağlayarak yerleşim sakinleri tarafından elektrik ve tahıl, meyve edebilmesini sağlamak, gıda güvenliğini arttırmak için, yeterli miktarda et ve süt ürünleri üretilmesidir.

Anonim (2010) tarafından hazırlanan **TR–52 Düzey 2 Bölgesi 2010–2013 Bölge Planı**'nda stratejik planlama yaklaşımı ile bölgede ortak kalkınma bilincini yükselterek, kaynakların bölgenin dinamizmini ortaya çıkaracak ve bölgeye en yüksek katma değeri sağlayacak, kısaca kalkınmayı hızlandıracak alanlara sevk edilmesini hedeflemiştir. Öncelik ve stratejiler belirlenirken bölgenin mevcut durumu dikkate alınmakla birlikte, değişen şartlara göre bölgenin önündeki fırsatların değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada TR–52 bölgesinin(Konya-Karaman) mevcut durum analizi (demografik yapı, sosyo-kültürel yapı, çevre ve alt yapı vb.), SWOT analizi, vizyon,misyon ve strateji analizi çıkarılmış olup bölgede yapılabilecek faaliyetler değerlendirme kapsamına alınmıştır.

Anonim (2011b) tarafından hazırlanan **TRA1 Düzey 2 Bölge Planı (2011–2013)** adlı çalışmada TRA1 Düzey 2 Bölge Planı ilgili olduğu Erzurum, Erzincan ve Bayburt illerinde yerel aktörlerin bir araya gelerek ortak akıl ve uzlaşıları sonucunda ortaya çıkardıkları

bölgesel hedef ve öncelikleri haiz; sosyal ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlayarak bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farklarını gidermeye hizmet edebilecek nitelikte; ulusal ve daha geniş ölçekli bölgesel planlar çerçevesinde belirlenmiş soyut ve genel düzeydeki öncelikleri bölge düzeyine indirgeyerek somutlaştıran ve birçok kurum veya kuruluşun yetki ve görev alanına ilişkin hedefleri belirleyen bir plandır. Planın hazırlık sürecinde literatür bilgisinin plana aktarılması ve aktarılan bu bilgilerin doğruluğunun kontrolü ve vizyon, amaç, hedef ve önceliklerin belirlenmesi için paydaş görüşlerinin alınması (katılımcılık) şeklinde birbirini bütünleyici iki yöntem izlenmiştir. Bölge planı hazırlık sürecinde yapılan kaynak taramaları ve saha araştırmaları sonucunda bölgenin kalkınmasına yönelik olarak 4 temel amaç belirlenmiştir. Bu amaçlar bölgede; beşeri sermayeyi ve sosyal altyapıyı güçlendirmek, çevresel sürdürülebilirliği sağlamak ve teknik altyapı güçlendirmek, sermaye birikimi ve doğrudan yatırımı sağlamak, bölgenin bilgi ve teknoloji düzeyini artırmak şeklindedir. TR-52 Planının amaçları ise, bölgenin rekabetçilik düzeyinin artırılması, insan kaynaklarının geliştirilmesi ve istihdamın artırılması, sosyo-kültürel yapının güçlendirilmesi, doğal kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması ve bölgenin cazibesinin artırılmasıdır. Olmuştur. TRA1 planında bölgenin bilgi ve teknoloji düzeyini artırmak TR52 planından farklı olarak çalışmanın amaçları arasında yer almıştır. Bölgenin rekabetçilik düzeyinin artırılması TR-52 Bölge Planı ve TRB1 Bölge Planı'ndan farklı olarak amaçlanmıştır.

Anonim (2011c) tarafından hazırlanan **TRB1 Bölgesi 2010-2013 Planı**'nda (Bingöl-Elazığ- Malatya ve Tunceli) Bölge kaynaklarının ortak kalkınma bilinciyle, bölgesel kalkınmayı sağlamak üzere nasıl harekete geçirilmesi gerektiğini belirlemek ve bu kaynakların kalkınmayı tetikleyecek alanlara sevk edilmesini sağlamak amacıyla TRB1 2010-2013 Bölge Planı hazırlanmıştır. Bölge Planı ile bölgenin mevcut durumunu ortaya koymak, güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek ve bu doğrultuda bölgenin gelişme stratejilerini oluşturmak amaçlanmıştır: Sosyal yapının ve beşeri sermayenin güçlendirilmesi, tarım ve gıda sektörlerinin geliştirilmesi, sanayi ve hizmet sektörlerinin geliştirilmesi, teknik altyapının geliştirilmesi, kırsal kesimde yaşam kalitesinin artırılması, çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması bu amaçlardır. Sosyal yapı ve beşeri sermaye amaçları TRA1 Bölge Planı ile benzerlik göstermektedir.

3- MATERYAL VE METOT

3.1. Materyal

Araştırmada kullanılan verilerin esasını Güllü Kasabası'nda ikamet eden ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kaydı olan ve Mazot-Gübre-Toprak Analizi desteklemelerinden yararlanan 164 çiftçiyle birebir yapılan anketlerle elde edilen birincil veriler oluşturmuştur. Ayrıca Türkiye İstatistik Kurumu, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Türkiye Ziraat Odaları, Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Eşme İlçe Nüfus Müdürlüğü, Güllü Belediyesi Başkanlığı, Güllü İlköğretim Okulu'nun çeşitli istatistikî verilerinden de yararlanılmıştır. Anketler bizzat araştırıcı tarafından 01.03.2011 -01.04.2011 tarihleri arasında uygulanmıştır.

3.2. Metot

Çalışmada yıllık faaliyet sonuçlarının analizinin hazırlanması, strateji analizi ve kalkınma planı için metotlar kullanılmıştır.

3.2.1. İncelenen İşletmelerde Yıllık Faaliyet Sonuçlarının Analizinde Kullanılan Metot

Çalışmada veri toplamada tam sayım yöntemi kullanılmış olup örnek hacmi 164dür. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Mazot-Gübre ve Toprak Analizi Desteklemeleri kapsamında desteklemelerden faydalanan 164 işletme olduğu için tam sayım yapılması uygun görülmüştür. İşletmelerin yıllık faaliyet sonuçlarının analizinde aşağıdaki metotlar kullanılmıştır.

Nüfus, yaş, cinsiyet ve eğitim durumu itibariyle incelenmiş ve aile işgücü Erkek İş Birimi (EİB)'ne göre tespit edilmiştir. Nüfusu EİB'ye çevirmede, aşağıdaki katsayılar kullanılmıştır (Açıl, 1984):

Çizelge 3.1. Erkek iş birimi için kullanılan katsayılar

YAŞ	ERKEK	KADIN
0–6	----	----
7–14	0.50	0.50
15–49	1.00	0.75
50 +	0.75	0.50

İşletmelerin hayvan varlığının Büyükbaş Hayvan Birimi (BBHB)‘ne dönüştürülmesinde (çalışma bölgesinde mevcut olmayan hayvanlar hariç) aşağıdaki katsayılar kullanılmıştır (Peker, 1997):

Çizelge 3.2. Büyükbaş hayvan birimi için kullanılan katsayılar

Hayvan Çeşidi	Katsayı
İnek	1.00
Dana	0.50
Düve	0.70
Koyun	0.10
Kuzu	0.05
Keçi	0.10
Oğlak	0.05
Tek Tırnaklılar	1,35

Arazi kullanım durumu ve bitkisel üretim, hayvansal üretim değerlerinin bulunmasında Çiftçi Kayıt Sistemi verileri, Denizli ve Uşak Ticaret Borsası verileri ve yerel alıcıların verdiği fiyatlar kullanılmıştır(Anonim,2012f). İşletme tabakaları Çiftçi Kayıt Sistemi verilerine göre, deneklerin sahip oldukları arazi miktarlarının oransal dağılımına göre ayrılmıştır.

İşletme sermayesi kalemleri, sermayenin fonksiyonlarına göre sınıflandırılmıştır. Buna göre sermaye kalemleri aktif sermaye(varlıklar) ve pasif sermaye(kaynaklar) olarak ikiye ayrılmıştır(Eraktan, 1997). Aktif sermaye, toprak varlığı, bina varlığı, bitki varlığı ve tarla demirbaşı, tarımsal alet-makine ekipman varlığı, hayvan varlığı,malzeme muhimmat varlığı, para mevcudu ve alacaklardan oluşmuştur. Pasif sermaye ise borçlar, kiraya ve ortağa tutulan araziler ve işletme masraflarından oluşmuştur (Karagölge vd., 1995).

Sermaye hesaplamasında toprak varlığı bedellerinin takdirinde Eşme İlçe Tapu Müdürlüğü verileri ve yerel alım –satım, bina sermayesi hesabında yine yerel alım satım değerleri kullanılmıştır (Erkuş, 1979). Kasaba içerisinde kuru arazilerin mevkileri çok çeşitli olduğundan ortalama bir değer biçilmiş, sulak araziler yalnızca Güllü Deresi civarında olduğundan net değeri yazılmıştır.

Bitki varlığı ve tarla demirbaşı hesaplamasında Güllü Kasabası pazar fiyatları kullanılmıştır. Tarımsal alet-makine varlığı hesabında ise bölgede tarımsal makine satışı yapan ve onarım işleminde bulunan yerel alım satım değerleri kullanılmıştır(Anonim,2012g).

İşletmelerdeki hayvan sermayesi, hayvanların yaş ve verimlilik durumlarına göre yöredeki alım-satım fiyatlarına ve çiftçilerin beyanlarına göre belirlenmiştir(Demirci,1978).

Malzeme-mühimmat sermayesinin belirlenmesinde, işletme dışından temin edilenler için satın alma bedelleri, işletmede üretilenler için işletme içi fiyatları esas alınmıştır(Erkuş,1979).

İşletmelerdeki para mevcudu ve alacakların hesaplanmasında çiftçilerin beyanlarına itibar edilmiştir(Demirci, 1978).

Kaynakların (pasif) hesaplanmasında; borç miktarlarında çiftçilerin beyanlarına, kira veya ortağa tutulmuş arazilerin kıymetlerinde yerel fiyatlara göre hesaplanmıştır.

Yıllık faaliyet sonuçları için brüt üretim değeri, gayrisafi hasıla, işletme masrafları, saf hasıla, brüt kâr ve saf kâr değerleri hesaplanmıştır. Brüt üretim değeri, tarımsal faaliyetler neticesinde elde edilen bitkisel ve hayvansal ürün miktarlarının çiftçi eline geçen fiyatlarla çarpılması sonucu bulunan değere yine aynı bitkisel ve hayvansal üretim sermayesindeki artışlar ilave edilerek hesaplanmıştır (Açıl ve Demirci, 1984). Buna göre Brüt Üretim Değeri; Bitkisel Üretim Kıymetleri, Bitki Sermayesinde Envanter Kıymeti Artışı, Hayvansal Üretim Kıymetleri ve Hayvan Sermayesinde Envanter Kıymeti Artışı değerlerinin toplamıdır(Açıl, 1984). İşletme masrafları, aktif sermayenin faizi hariç, gayrisafi hasılayı elde etmek için yapılan masrafların toplamı olup bu masraflar işçilik masrafları, cari masraflar ve amortismanlar olarak üç grupta değerlendirilmiştir (Karagölge, 1996).

İşçilik masrafları, bir üretim sezonunda işletme çalıştırılan yabancı işçi ücretinden ve çiftçi ailesinin kendi içerisinde çalıştırdığı kişilere ödenen ücretlerden oluşmaktadır.

Cari masraflar, bir üretim sezonu içerisinde alınan tohumluk, gübre masraflarından, hayvancılıkta harcanan masraflardan(yem, hijyen, veteriner hekim masrafları) ve çeşitli besihane, kiler, depo, ambar gibi yerlerin ısıtma ve aydınlatmasında yapılan masraflardan, kullanılan tarımsal alet-makinelerin ve çeşitli araçların tamir bakım masraflarından, traktöre ve diğer araçlara alınan yakıt masraflarından, eğer araçlar kiralanmışsa kira bedellerinden ve diğer cari masraflardan oluşmaktadır.

Hayvan sermayesi, bina sermayesi ve alet makine sermayesi kıymetlerinde zamanla görülen eksilmeler, çeşitli nedenlerle meydana gelen kıymet azalmaları ise demirbaşların amortismanında belirtilmiştir. Bu amortismanların hesaplanmasında Doğru Hat Yöntemi kullanılmıştır (Açıl,1984) . Doğru Hat Yöntemine göre amortisman şöyle hesaplanır:

Amortisman= (Bugünkü değer)- (Bugünkü Değer / Sermayenin ömrü)

3.2.2. Strateji Belirlemede Kullanılan Metot

Strateji analizi; sorun analizi, paydaş analizi, eylem planı ve GZFT analizi bölümlerinden oluşmaktadır. Sorun analizi için sorun ağacından yararlanılmıştır. Sorun ağacının oluşturulması için deneklere yöneltilen soruların içerikleri temel başlıklara ayrılmıştır. Kasabanın güçlü yönleri, zayıf yönleri, fırsatları ve tehditleri GZFT Analizi'nde, kasabaya ait sorunlar sorun ağacı oluşturularak sorun analizinde açıklanmıştır. Stratejik analizde bölgenin başka bir bölgeyle entegrasyonu hazırlanırken Benchmarking yönteminden yararlanılmıştır. Benchmarking metodunda eş bölgenin seçimi, kıyaslama, örneklerin uygulanması gibi faaliyetler açıklayıcı olmuştur(Güçlü,2003).

Paydaş analizi, eylem planı, strateji analizinde ise kullanılan çeşitli kuramlar mantıksal çerçeve yaklaşımı, topluluk katılımı metodu, GZFT analizi, strateji analizidir(Peker,2005). Stratejik analiz metotlarından balık kılçığı diyagramı, grup toplantıları metodu, GZFT analizi metodu kırsal kalkınma planlarında kullanılmaktadır(Akgemci,2010). Çalışmada GZFT Analizi kullanılmıştır. Güllü Kasabası'nın Kırsal Kalkınma Planı'nı grup çalışmalarını uygulayarak hazırlamak suretiyle katılımcı kırsal kalkınmasına yardımcı olmak amaçlardandır.

3.2.3. Kalkınma Planı İçin Kullanılan Metot

Planın hazırlanmasında katılımcı olabilecek kurumlar paydaş analizinde değerlendirilmiştir. Katılımcı kırsal kalkınmanın önemli olması paydaş analizinin sacayağını oluşturmaktadır. Kısa, orta ve uzun vadede yapılması düşünülenler eylem planında yer almıştır. Bölgenin misyonu, vizyonu, sloganı, iç ve dış büyüme şekli, yatay büyüme ve dikey büyüme biçimleri, örnek olabilecek bir başka bölge ile kıyaslaması ise strateji analizinde tartışılmıştır. Stratejik analizde en önemli ve en son aşama entegrasyon aşamasıdır. Entegrasyon, büyüme biçiminde ve kıyaslama ile izah edilmiştir. Büyüme iç büyüme ve dış büyüme olarak iki şekilde gerçekleşmektedir:

a) İç büyüme: İşletmelerin kendi olanaklarıyla, faaliyetlerinin sonucu yarattıkları kaynakları ya da sağladıkları yabancı kaynakları yeni yatırımlara ayırarak büyümeleri iç büyüme olarak tanımlanmaktadır.

b) Dış büyüme: (birleşmeler yoluyla büyüme) Bir işletmenin diğer işletme veya işletmelerin tamamını veya bir bölümünü ya da varlıklarını satın alarak büyümesi, dış büyüme olarak nitelendirilir (Akgüç, 2010).

Mevcut durum analizi ve paydaş analizi yapıldıktan sonra seçilen bölgenin aynı amaçla kalkındırılmış bir bölgeyle benzeşimi yani karşılaştırılması amaçlanmıştır. Benzeşim

aşamasında çalışma bölgesinin iç ve dış büyümesi dikkate alınmıştır. Benchmarking ile benzer kasabanın seçimi, analiz ve örneklerin uygulanması seçilmiştir.

Kırsal kalkınma planlarının hazırlanmasında uygulanan metot Bütünsel Yaklaşım'a göre, programlama, proje oluşturma, proje hazırlama ve analiz, finansman, uygulama ve değerlendirme olmak üzere 6 aşamadan oluşmaktadır. Mantıksal Çerçeve Yaklaşımı ise bir analitik süreçte bir projenin en önemli yönlerinin matriks biçiminde özetlenmesi ve uygulamaya dönük birbiriyle bağlantılı bir dizi sunulması esas alınmıştır.

Kamusal alanın kullanımı ve mekânsal organizasyon metotları esasen sürdürülebilir insani gelişme açısından bir kırsal kalkınma stratejisidir. Bu metoda göre, ülkede " tek insan, tek ölçüt " ilkesi esas alınmalıdır, makro kararlar kırsal üretici gelirini arttırıcı yapısal mekanizmalar içermektedir. Tarımsal işletmelerin nitelikleri ile kırsal nüfusun davranım özellikleri gözetilerek yaşama geçirilmesi ve üretim çeşitliliğinin sağlanması esas alınmaktadır. Ekonomik geçerlilik ile çevresel sürdürülebilirlik dengelerinin korunması dayanışma ve iş kültürü geliştirilmesine önem verilmektedir. Topluluk Katılımı Metodu ise kırsal kalkınmayı tek boyutlu bir projelendirme hizmeti olarak görmek yerine, faydalananların katılımlarının azami kılındığı bir süreçtir. Yararlanıcıların beklentileri ile bilimsel objektifler bağdaştırılarak kalkınma olgusuna süreklilik sağlanmakta bu süreç aktörlerin ve rollerin, rasyonel dağılım göstereceği şekilde planlanmaktadır (Anonim, 2000).

4- ARAŞTIRMA ALANI HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Güllü Kasabası, İç Ege bölümünde yer alan Uşak ilinin Eşme ilçesine bağlı bir kasabadır. Güllü Kasabası, Eşme İlçesi'ne 30 km, Uşak İl Merkezi'ne 55 km'dir. Kasaba, Denizli sınırında olmakla beraber Denizli İli Güney İlçesine 13 km uzaklıktadır. Güllü Kasabası, efe Yörüklerinden oluşmuştur. Cumhuriyet'in ilk yıllarında 1926–30 seneleri arasında Belediyelik olmuş, belediye başkanlığını Musazade Ethem Efendi üstlenmiştir, bir süre sonra belediyelik kaldırılmıştır. Kasaba eskiden Denizli'nin Buldan ilçesine bağlıyken, 1946 yılında Manisa'nın ilçesi olan Eşme'ye bağlanmış, 1953 yılında Uşak il olunca Eşme, Uşak iline bağlanmıştır(Anonim,1997). 1992 yılında yapılan seçimlerle tekrar kasaba haline gelmiş, Karakuyu ve Taş Mahalle olarak ikiye ayrılmıştır. Belediye, bozuk yolların düzeltilmesi, mevcut tarımsal kooperatifle sürdürülen çalışmaları ve bilhassa tütün, nohut, bağ yetiştiriliciliğinde birçok bölgenin önüne geçmiştir ve örnek olmuştur.

Kasabanın kuruluşu tahminen 400–450 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Bu rakamlar kesin olmamakla beraber kasabadaki çeşme ve mezarlıkta rastlanılan bazı tarihlerden bu tahmin yapılmaktadır. Aynı zamanda şimdiki Güllü Kasabası'na 5km. uzaktaki Gökhöyük kalıntılarında bu kanaati güçlendirmektedir. Şu anda bu kalıntılara Güney ilçesine giderken rastlanılabilir. Kasaba göçer Yörüklerince kurulmuştur. Rivayete göre kurulduğu yerin ormanlarla kaplı olduğu bilinmektedir, kasabanın Doğu, Kuzey-Doğu ve Güney-Doğusu halen çam ağaçlarıyla kaplıdır. Yörükler, Murat dağındaki yayla ile Menderes nehrinin kenarındaki ovalar üzerinde gidip gelirken kasabanın bulunduğu yerde de konaklarlarmış. Kasabanın kurulduğu yerin altında Roma ve Bizans dönemine ait kalıntılara rastlanmaktadır. İlk yerleşenlerin Deli Ali, Ömer Ağa, İbrahim Ağa isimli vatandaşların olduğu anlaşılmıştır. Yine bir rivayete göre Güllü adında bir kadın ilk çeşmeyi yapmıştır. Bu pınara o zamanlar Güllü Pınarı denilmiş, çevresinde bol miktarda gül yetişirmiş. Bu güllere de dayanarak Güllü Pınarı söylenegelerek kasabanın ismi Güllü olmuştur(Anonim,2000).

Bir başka rivayete göre de Yörüklerin yerleştiği bugün Aşağıçeşme Köyü olarak bilinen yerde bir pınar varmış. Pınarın başı da güllerle doluymuş. Yerleşenler buraya Güllü Pınarı derlermiş. Daha sonra Pınar eki atılarak Güllü adı kullanılmaya başlanmıştır. Kasaba, Sarıtekeli Yörüklerinden oluşmaktadır.

Çok eskiden bir camii ve medrese olan Güllü kasabasında medresede, Sofu Hoca, Hüseyin Hoca, Tevfik Hoca, Latif Hoca, Uluborlu Hoca görev yapmışlardır. Bu kişiler kasabada eğitimi sürdürürlerken medresenin yerine 1929 yılında ilkokul açılmış ve ilk öğretmen Yaşar Bey olmuştur.

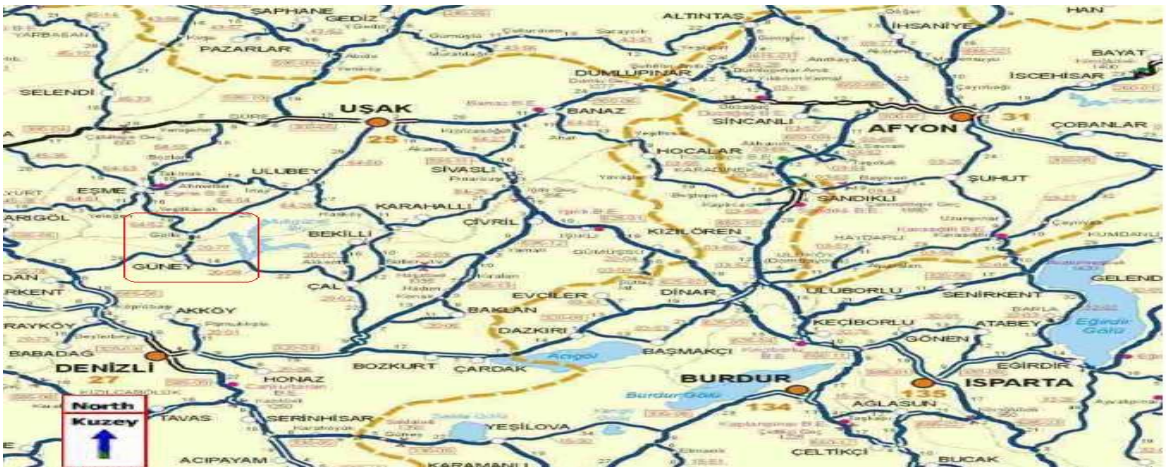
Güllü Kasabası'nda eskiden birçok efe yaşamış, bu efelerin çoğu eşkıyalık yapmış ve Kuvay-i Milliye'nin içerisinde yer almışlardır. Güllülü Mahmut Efe, Yarcı Efe, Ataş Hasan Efe, Ömer Efe, Çete Efe, Deli Efe, Melek Omar Efe bunlardan birkaçıdır. Güllü Kasabası 1919 Aralık ayında Yunan kuvvetleri tarafından işgal edilmiştir. Yunan işgali sırasında köyde karakol kurulmuş, işgal iki yıl sürmüş, bu iki yıllık sürede köylü hizmetlerde çalıştırmıştır. Köyde çatışmalar olmuş, köyü kurtarmak için mücadele edilmiş ama başarılı olunamamıştır. 3 Eylül 1922 de Yunan kuvvetleri köyden atılmıştır (Anonim, 2012).

Kasaba esas itibariyle tarımla uğraşmaktadır. El sanatları gelişmiş olmamakla beraber zili (bir çeşit dokuma), kilim az miktarda halı, işleme, oya, kazak ve çorap gibi el işleri yapılmaktadır. Yetiştirilen bitkiler genel olarak; tütün, buğday, arpa, burçak, nohut, susam, haşhaş ve üzümdür. Kasabadaki halkın çoğunun yakınları ya da akrabaları Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde çalışmaktadır. Kasaba orta halli ailelerden kurulu bir topluluk olup zengin denebilecek aileler çok azdır.

En büyük toprak mülkiyeti 400 dönüm civarında, 50 ailenin ise hiç toprağı yoktur. Kasabada politikaya ilgi büyük, seçimlere katılma oranı yüzde yüzdür. Taassup yoktur, bu nedenle sosyal değişmeye açıktır. Siyasi ikilik eskiden beri süregelen bir olaydır. Aslında sülale çatışmasından kaynaklanan bu durum sonradan siyasete dönüşmüştür. Suç teşkil edecek olaylar yaşanmamaktadır. Aile nüfusu ortalama 5 kişidir. Evler üç-dört odalı olup, tek ve iki katlı yapılaşmalar mevcuttur. Son zamanlarda 3–4 katlı apartmanlar da yükselmeye başlamıştır. Kasabaya su 1985 yılında Bağırsak Deresi'nden getirilmiş, hâlâ aynı kaynaktan su temin edilmektedir. Bulaşıcı hastalıklar uzun yıllardır görülmemiş, zaman zaman az da olsa kanser hastalığı görülmektedir. Kasabada bir sağlık ocağı mevcuttur, bir doktor bir ebe/hemşire ve bir ambulansla hizmet vermektedir. Belediye binasında bulunan PTT mesai saatleri içinde olmak kaydıyla haftanın 5 günü hizmet vermektedir. 1929 yılında açılan ilkokul köyün gelişmesiyle 1955 yılında dört sınıflı, 1973 yılında 2 sınıfa daha ek yapılarak 6 sınıflı bir ilkokula dönüşmüştür. 1987–88 öğretim yılında ilköğretim okuluna kavuşmuştur. 1978 den bugüne kadar eğitim –öğretim faaliyetlerini sürdüren ilköğretim okulunda civar köylerden taşımalı eğitim de yapılmaktadır. Kasabada yaşayanların hepsi okur-yazardır. İlköğretimden sonra okumaya ilgi azdır, lise ve dengi okulları, üniversite bitirenlerin sayısı fazla değildir.

Çalışma bölgesinin rakımı 646 metredir. Genel olarak çevresi ufak boylu (bodur) ağaçlardan ve bazı yerlerinde kavak ağaçlarından oluşur. Çalışma bölgesinin koordinatları 38o 16' K, 29°06' D 'dur. Güllü Kasabası'nın içerisinden Büyük Menderes Nehri'nin

kollarından olan Güllü deresi bulunmaktadır (Şekil 3.1). Güllü Deresi'nde bulunan balık türleri alabalık ve sazandır.

Şekil 4.1. Güllü kasabasının harita üzerindeki konumu

Yazın kuruyan kışın gürleşen dere Gediz Nehri ile bağlantısı da vardır. Bu dere civar köylerden olan Yeniköy'ün içinden geçer, ayrıca bu köyde derenin üzerine bir köprü yapılmıştır. Bölge, Eşme ilçesinin ve Güney ilçesinin dağlarıyla çevrilidir. Bu yüzden kasabaya ulaşım dağ geçitleriyle sağlanır. Bölge İç Ege Bölümü ile Ege Bölümü arasında geçiş noktasındadır. Bağlı olduğu ilin iklim koşullarına hiç benzemezken, bağlı olduğu ilçeye daha fazla benzemektedir. Kışları bol yağışlı ve soğuk, hava sıcaklığı 0 derecenin altına inmezken, yazın çok sıcak ve kurak geçmektedir. Bölgenin tipik yağış türü yağmurdur, ender olarak kar yağsa da kalınlığı 3–5 cm'yi geçmez. Güllü Kasabası'nda telefon ve internet hizmetleri kesintisiz devam etmektedir. GSM operatörlerinin hiçbirinde şebeke sorunu olmamaktadır. Fakat internet hizmetlerinde kasaba ilçeye uzak olduğundan daha düşük bir internet hızıyla erişim sağlanmaktadır. Cep telefonu kullanımı yaygındır. Güllü Kasabası'nın içme suyu ve kanalizasyon şebekesi bulunmaktadır. Ayrıca bölgenin çeşitli yerlerinde çeşmeler ve doğal su kaynakları bulunur. Sular kireçlidir. Bölgenin su kaynaklarını artırma amacıyla kasabanın çeşitli yerlerinden su çıkartmak için Devlet Su İşleri ile işbirliği içerisinde çeşitli sondajlar açılmaktadır. İller Bankası ile yapılan işbirliği sonucu kasaba yeni suyuna kavuşmuştur. Kasabadaki halkın çoğunun yakınları ya da akrabaları Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde çalışmaktadırlar. Yetiştirilen tütünler sigara üreticilerine, üzümler ise şarap firmalarına satılmaktadır. Sofralık olarak üretilen üzümleri insanlar kendi ihtiyaçları için yetiştirmektedir. Ayrıca arıcılık, sığır işletmeciliği ve tavuk işletmeciliği yapan haneler de mevcuttur. 2011 yılı Mart ayı verilerine göre Güllü Kasabası'nın nüfusu 1029'dur

(Anonim,2011d), bu sayı Aralık 2010 verisidir, Aralık 2010 dan Haziran 2011e kadar kasabada çocuk doğmamıştır, 7 kişi vefat etmiş, mevcut nüfus 1022'tür (Çizelge 4.1) .

Çizelge 4.1. Sayım yılları itibariyle Güllü kasabasının nüfusu ve artış hızları

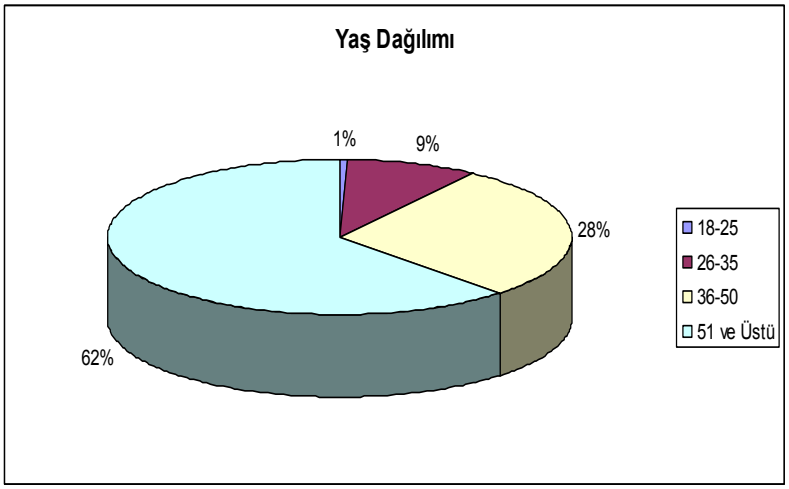
Nüfus Sayım Yılı	Toplam	Kadın	Erkek	*Nüfus Artış Hızı (%)*
2010	1029	514	515	*1,86*
2009	1010	508	502	*-1,57*
2008	1026	Bilgi yok	Bilgi yok	*-8,29*
2000	1993	Bilgi yok	Bilgi yok	*-2,06*
1990	2350	Bilgi yok	Bilgi yok	--------

Güllü Kasabası'ndan Eşme İlçesine, Ulubey İlçesine, Uşak İl Merkezine, Denizli İl Merkezine ve Denizli Güney İlçesine ulaşım bulunmaktadır. Sayılan yolların hepsi tek şeritlidir ve çift yönlüdür, asfalttır. Ayrıca Eşme ilçesinden İzmir- Manisa- Uşak yönlü demiryolu mevcuttur. Günde 2 kez yolcu treni geçmektedir(Anonim,2012e).

Kasabada yaşlı nüfusun genç nüfusa oranla daha fazla olmasının sebebi, kasabanın dışarıya göç vermesidir. Kasabadan göç eden genç nüfus genellikle Almanya, İsviçre gibi Avrupa ülkelerinde yaşamlarını sürdürmektedir ve sadece yaz aylarında kasabaya dönmektedirler. Güllü Kasabası'nın nüfusunun düşmesindeki en önemli etken dışarıya göç vermesidir (Çizelge 4.2).

Çizelge 4.2. Yaş ortalamasının sayısal dağılımı

Yaş Kriteri	Sayısı
18–25	1
26–35	15
36–50	46
51 ve üstü	102
Toplam	**164**

Şekil 4.2. Güllü kasabasında nüfusun yaş gruplarına dağılımı (%)

Kasabada haftanın üç günü, bir doktor ve bir hemşireyle hizmet veren bir sağlık ocağı bulunmaktadır. Kasabada salgın bir hastalık riski yoktur ve ölümcül hastalıklar görülmemektedir. Kasabalı acil durumlarda bağlı oldukları ilçe hastanesine gitmektedirler. Güllü Kasabası'nda ilköğretim okulu mevcuttur ve 8 yıllık eğitim verilebilmektedir. Civar köylerden taşımalı olarak bu okulda eğitim verilmektedir. Bölgede devlet memuru olan vatandaşlar haricinde üniversite mezunu insan azdır. Okuma-yazma oranı yüksektir. Kasaba yaklaşık 200 haneden oluşmakta olup 30–40 sülale yaşamaktadır. Bu sülalelerden birçoğu kendi arasında akrabadır. Köklü, Öncel, Karadağ, Gürsoy, Alınca, Acartürk, Işık, Çandır, Yılmaz, Kurt, Gürsoy, Özgürsoy, Peker, Uysal, Özkan, Işıktaş, Bulut kasabanın önde gelen ailelerindendir. Kütahya, İzmir ve Denizli'den göçmüş aileler de kasabanın geniş ailelerini oluşturmaktadır. Köklü (Köklüler) ve Yılmaz (Hacı Osmanlar) sülaleleri kasabayı kuran kişilerden oluşmaktadır.

Kasabanın su kaynakları, bitki örtüsü, hayvan varlığı, gürültü, teknolojik öğeler, çevresel diğer faktörler planlamada önemli unsurlar olup aşağıdaki gibi özetlenebilir;

Su Kaynakları: Uzun yıllardır bölgede içme suyu olarak kullanılan derelerde sağlığı tehdit edici bir kirliliğe rastlanmamıştır. Fakat suların kireçli olması durumu çeşitli insani faaliyetlerde sorunlar oluşturmaktadır. Yeni açılan sondajlarla kireçsiz ve daha kullanışlı su kaynaklarının hanelere ulaştırılması düşünülmektedir(Anonim,2011d).

Bitki Örtüsü: Kasabanın bitki örtüsü uzun yıllardır tekrarlanan ürün desenine sahiptir. Bu nedenle görülen bitki hastalıkları aynı olmakla beraber ürünlerin pazarlanmasında bu durum fiyatlarının düşmesine ve alıcı bulmada sıkıntı oluşturmaktadır (Anonim, 2011d).

Hayvan Varlığı: Özellikle kasabayı çepeçevre çeviren ormandan ve komşu ilçe olan Ulubey'in tepelerinden gelen yaban domuzu hem bitki varlığını hem de hayvan varlığını ciddi anlamda tehdit etmektedir. Yaban domuzlarının şehir içine inmemesi için çeşitli aralıklarla kasaba hanelerinden insanlar ormanda ava çıkmaktadırlar. Bu durum bir tehdit unsurudur (Anonim, 2011d).

Gürültü kirliliği: Kasabayı çevresel anlamda tehdit eden herhangi bir gürültü kirliliği yaşanmamaktadır.

Teknolojik Öğeler: Kasabada yeni su kaynağını faaliyete geçirmek için yapılan çalışmaların çevre üzerinde nasıl bir etki yaptığı tespit edilememiştir.

Kentsel Planlama: Genellikle yurtdışında yaşayıp yılın belirli aylarında kasabaya gelen kişilerin yeni modern yapılarla kasabanın yapı tarzında payları büyük olmuştur. Kasabada çarpık yapılaşma devam etmekte ve hanelerin birçoğu gecekondu tipi evlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Zamanla bu tip yapıların işlevini yitirmesi bazı hane sahipleri

tarafından yeni, modern görünüşlü 2–3 katlı müstakil evlerin yapılması sonucu doğurmuştur. Belediye 4 katlı evlere kadar ruhsat vermekte, kentsel planlamada yaşanan bu gelişmeler çevresel olarak kasabanın göç almasına sebep olmaktadır.

Çevresel Diğer Faktörler: Güllü Belediyesi, 2009 yılında yeni yönetimine büyük bir borçla kavuşmuştur. Belediyenin yaptığı işler sınırlıdır, bundan ötürü şimdiye kadar herhangi bir çevresel durum raporu hazırlanmamıştır. Uşak Valiliği tarafından hazırlanan raporda ise sadece su durumundan bahsedilmiştir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nın 2008 yılında dağıttığı büyükbaş hayvanlar, bölgede bulunan kalkınma kooperatifinin faaliyetlerini olumlu etkilemiştir. Kooperatifçilik çeşitli ayrılıklardan dolayı faaliyetler aksamaktadır.

5- ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE TARTIŞMA

5.1. Güllü Kasabası'nda İncelenen İşletmeler İçin İşletme Varlıkları ve Yıllık Faaliyet Sonuçlarının Analizi

5.1.1. İncelenen İşletmelerin Arazi Kullanım Durumu

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Çiftçi Kayıt Sistemi verilerine göre incelenen işletmelerde arazi çeşitlerinin kapladıkları alan ve arazi kullanım durumları, arazi mülkiyet durumları, yetiştirilen bitkisel ürünlerin dağılımı ve değerleri, bu arazilerde yetiştirilen hayvanların miktarı ve üretim değerleri Çizelge 5.1-5.9'de verilmiştir.

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre arazi çeşitlerinin kapladıkları alan ve oranları Çizelge 5.1de gösterilmiştir.

Çizelge 5.1. İncelenen işletmelerde arazi çeşitlerinin kapladıkları alan ve oranları

Arazi Çeşidi	**Kapladığı alan (dekar)**	**İşletme arazisi içerisinde oranı (%)**
Tarla Arazisi	13.000	86,7
Sulu	1.000	6,7
Kuru	12.000	80,0
Çayır Arazisi	100	0,6
Ağaçlık Arazi	1.900	12,7
İşletme Arazisi	15.000	100

(Kaynak: Çiftçi Kayıt Sistemi)

Tarla arazisinin %80ini kuru topraklar kapsamaktadır. Toplam işletme arazisi içerisinde en fazla payı %86,7 ile tarla arazisi almaktadır. En az pay ise % 0,6 ile çayır arazisidir. Toplam tarla arazisi Eşme ilçesi genelinde %4 oranına sahip olduğu belirlenmiştir.

İncelenen işletmelerde arazi kullanılış biçimleri ise Çizelge 5.2de gösterilmiştir. Bu çizelgeye göre tarıma elverişli arazilerin yanı sıra orman, sanayi ve iskan alanları, kullanılmayan araziler de yer almıştır. Toplam arazi payı içerisindeki en fazla paya %62,5lik oranıyla tarım arazileri daha sonra %20,8lik oranıyla orman arazileri sahiptir. En az alana sahip olan arazi çeşidi ise %0,001 ile sebze bahçeleri alanı olmuştur.

Çizelge 5.2. İncelenen işletmelerde arazi kullanım durumu

Arazinin Kullanılış Şekli	**Arazi Miktarı (dekar)**	**Toplam Arazi İçindeki Payı (%)**	**Tarım Arazisi İçindeki Payı (%)**
Tarıma Elverişli Alan	15.000	62,5	100.00
Tarım Yapılan Alan	13.120	54,7	87,5
Ekilen Alan	12.967	54,0	86,4
Nadas Alanı	64	0,003	0,004
Meyve Bah.Alanı	871	0,04	0,06
Sebze Bah.Alanı	29	0,001	0,002
Çayır-Mera ve Yaylalar	100	0,004	-
Orman, Koru vb.	5.000	20,8	-
Sanayi ve İskân Alanları	3.000	12,5	-
Kullanılmayan Arazi	900	0,04	-
TOPLAM	**24.000**	**100.00**	**-**

İncelenen işletmelerde arazi mülkiyet durumları ise Çizelge 5.3de gösterilmiştir. İşletme tabakaları Çiftçi Kayıt Sistemi verilerine göre, deneklerin sahip oldukları arazi miktarlarının oransal dağılımına göre ayrılmıştır. Arazi mülkiyet durumları, mülk, kiraya tutulan ve ortağa tutulan arazi şeklinde üçe ayrılmıştır. Mülk arazi içerisinde en fazla payı % 83,4 ile 0-20 dekar araziler, en az payı ise % 13,3 ile 200-300 dekar araziler kaplamaktadır. Kiraya tutulan arazilerde ise en fazla payı % 14,8 ile 301 dekar ve üstü araziler, en az payı ise %2,8 ile 0–20 dekar araziler olmuştur. Ortağa tutulan arazilerde ise en fazla payı % 73,2 ile 200–300 dekar araziler, en az payı ise % 13,8 ile 0–20 dekar araziler olmuştur.

Çizelge 5.3. İncelenen işletmelerde arazi mülkiyet durumları

İşletme Tabakaları	Mülk Arazi			Kiraya Tutulan Arazi			Ortağa Tutulan Arazi			Toplam		
	Dekar	%	Adet	Dekar	%	Adet	Dekar	%	Adet	Dekar	%	Adet
0- 20	310,261	83,4	21	10,356	2,8	1	51,488	13,8	5	372.105	100	27
21- 54	1521,270	66,5	58	276,865	12,1	13	488,278	21,4	21	2286,413	100	92
55- 99	2144,052	60,7	46	371,539	10,5	10	1019,4	28,8	27	3534,991	100	83
100- 149	1230,270	50,6	19	367,751	15,1	6	832,609	34,3	17	2430,63	100	42
150- 199	570,376	38,1	9	71,963	4,8	2	854,785	57,1	9	1497,124	100	20
200- 300	32,517	13,3	1	32,800	13,5	1	178,162	73,2	1	243,479	100	3
301 ve üstü	396,713	34,8	3	169,424	14,8	1	576,213	50,4	3	1142,35	100	7

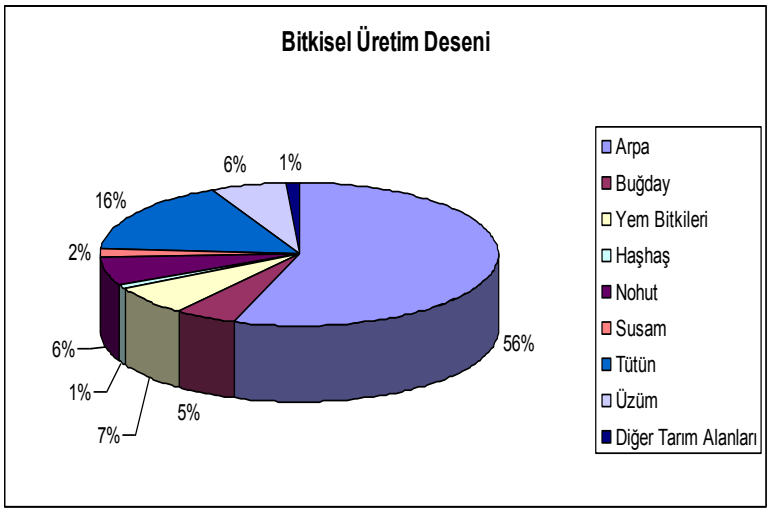
Çizelge 5.4. Güllü kasabasında incelenen işletmelere ait arazi varlığı ve bitkisel üretim deseni

Bitkisel Ürün Çeşidi	**Arazi Miktarı (dekar)**	**Yüzde(%)**
Arpa	7270	56
Buğday	650	5
Yem Bitkileri Alanları*	869	7
Haşhaş	132	1
Nohut	818	6
Susam	297	2
Tütün	2120	16
Üzüm	811	6
Diğer Tarım Alanları **	153	1
Toplam	**13.120**	**100**

* (fiğ, silajlık mısır, korunga, yonca) **(Meyve, sebze, kavaklık, kekik, nadas)

(Kaynak: Çiftçi Kayıt Sistemi)

Çizelge 5.4. de görüldüğü üzere Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre 13.120 dekarlık toplam arazinin kullanım biçimine göre 7.270 dekarını arpa, 2.120 dekarını tütün oluşturmaktadır. Bu iki ürün bölgede en fazla üretimi yapılan ürünlerdir. Çizelgeye göre en az üretimi yapılan ürünler ise 132 dekarlık kapladığı alan ile haşhaştır. Bölgede haşhaş, hem yazlık hem de güzlük olarak yetiştirilmektedir, çizelgede her iki dönemin toplamı verilmiştir.

Şekil 5.1. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre bitkisel üretim deseni

Araştırma alanında incelenen işletmelerde arazilerin %56sını arpa ve %16sını tütün oluşturmaktadır. Bu iki ürün en fazla ekilişi yapılan üründür. Çiftçi Kayıt Sistemi verilerine

göre Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelerde üretilen ürünlerden arpa Eşme ilçesi genelinde % 8 alanı kapsarken, arpadan sonra en çok yetiştirilen ürün olan tütün ise ilçe genelinde %5,4 alan kapsamaktadır (Kaynak: Çiftçi Kayıt Sistemi). İncelenen işletmelerin bir üretim sezonunda bir dekardan elde ettikleri verim, toplam üretim miktarı ve oranları Çizelge 5.5.de ifade edilmiştir.

Çizelge 5.5. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre bitkisel üretim ve dağılımı

Bitkisel Ürün Grupları	Üretim Alanı (Dekar)	Verim (Kg/Da)	Üretim Miktarı (ton)	Bitkisel Üretimdeki Payı (%)
Tahıl- Hububat	7920	300	2376	74,5
Baklagil	818	200	163,6	5,1
Yem Bitkileri	869	200	173,8	5,5
Endüstri Bitkileri	2315	150	337,8	10,6
Diğer*	298	150	44,7	1,4
Meyve	871	100	87,1	2,7
Sebze	29	150	4,35	0,2
Bitkisel Üretim Toplamı	**13.120**		**3.187,35**	**100**

*Kavaklık,nadas,kekik

Çiftçi Kayıt Sistemi verileri göz önüne alındığında Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre bir dekardan elde edilen en fazla ürün tahıl-hububat grubu olmuştur. En az verim ise 100 kg/ da ile meyveden elde edilmiştir. Bitkisel üretim içerisinde en fazla oran %74.5 ile tahıl-hububat grubu olmuştur, en az oran ise % 0,2 ile sebze görülmektedir.

Yetiştirilen bitkisel ürünlerin yerel alıcıların verdikleri değere göre değerlemesi Çizelge 5.6da ifade edilmiştir. Temin edilen bilgilere göre 2010–2011 üretim sezonunda 1 kg ürün bedelleri; tahıl-hububat için 0,4 TL, baklagiller için 2 TL, yem bitkileri için 1,25 TL, endüstri bitkileri için 8 TL, meyvelikler için 2 TL, diğer alanlar ve sebze alanları için ise 1 TL olarak belirlenmiştir.

Çizelge 5.6. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde yetiştirilen bitkisel ürünlerin değerlemesi

Bitkisel Ürün Grubu	**Değeri (TL)**
Tahıl-Hububat	950.400
Baklagil	327.200
Yem Bitkileri	217.250
Endüstri Bitkileri	2.702.400
Diğer	44.700
Meyve	174.200
Sebze	4.350
Toplam	**4.420.500**

Tahıl- hububat grubu üretimi en fazla yapılan ürün grubu olmasına rağmen satış değeri düşük olduğundan 950.400 TL toplam değere sahiptir. Üretim değeri en fazla ürün grubu 2.702.400 TL ile endüstri bitkileri grubu olmuştur. Üretim değeri en az olan ürün grubu ise 4.350 TL ile sebze alanları olmuştur.

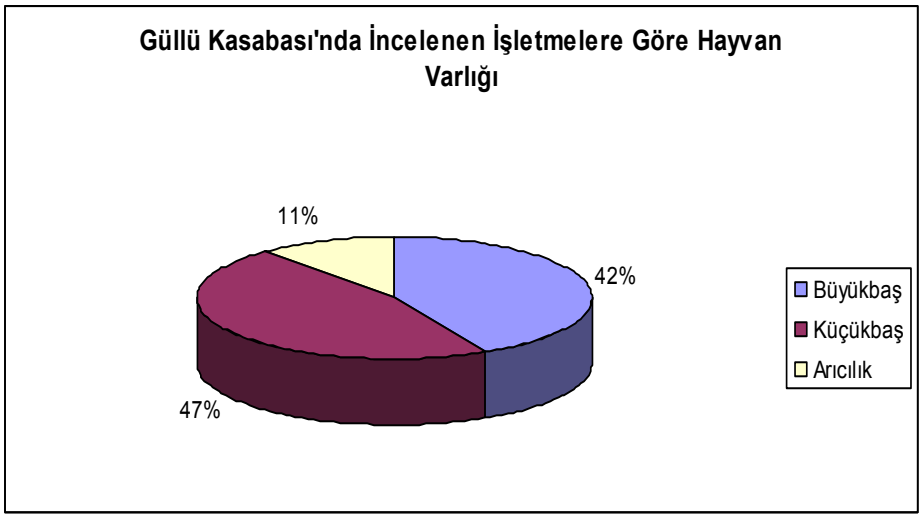
İncelenen işletmelere göre hayvan varlığı, hayvansal üretim miktarları ve değerleri Çizelge 5.7- 5.10 arasında gösterilmiştir.

Çizelge 5.7. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre hayvan varlığı

Hayvansal Ürün Çeşidi	**Miktar**
Büyükbaş Hayvan	320 adet
Küçükbaş Hayvan	350 adet
Arıcılık	85 adet kovan

*Bu hayvansal üretim çeşitleri dışında kalan kümes hayvancılığı, balıkçılık gibi faaliyetler birkaç hanede ihtiyaçları karşılayacak kadar yapılmaktadır.

Güllü Kasabası coğrafik durumuna göre bitkisel üretime daha çok elverişli olduğundan hayvansal üretim çok az bir düzeyde yapılmaktadır. Çizelge 4.7de görüldüğü üzere incelenen işletmelere göre en fazla hayvan varlığı küçükbaş hayvan grubundadır. Hayvan varlığında en az paya 85 adet kovan ile arıcılık görülmektedir. Bu değerler Eşme ilçesi genelinde %1den daha az yer kaplamaktadır.

Şekil 5.2. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre hayvan varlığı
(Kaynak: Türk-Vet Kayıt Sistemi)

Şekil 5.2. de görüldüğü üzere incelenen işletmelere göre hayvan varlığının %47sini büyükbaş hayvan grubu almaktadır. %11lik oranıyla arıcılık hayvan varlığının en azını kapsamaktadır.

Çizelge 5.8. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre hayvansal üretim miktarı

Hayvansal Ürün	**Üretim Miktarı (ton)**	**Yüzde(%)**
Et	25	4,9
Süt	483	94,6
Bal	2,5	0,5
Toplam	510,5	100

İncelenen işletmelere göre sağmal büyükbaş hayvan sayısı 118 adet olup yıllık süt üretim miktarı 473 tondur. Sağmal küçükbaş hayvan sayısı ise 126 adet olup yıllık süt üretim miktarı 10 tondur. Buna göre üretilen toplam süt miktarı çizelge 4.8.de görüldüğü üzere 483 tondur.

Büyükbaş hayvanlardan elde edilen et miktarı 24 ton, küçükbaş hayvanlardan elde edilen et miktarı ise 1 ton olup toplam 25 ton et üretimi yapılmıştır.

Bir kovandan yaklaşık 30 kg bal elde edileceği üreticilerden öğrenilmiş olup toplam bal üretimi ise çizelge 4.8den de görüldüğü üzere 2.5 tondur.

Yerel alıcılardan elde edilen bilgilere göre 1 kg etin fiyatı 25 TL, 1 kg sütün fiyatı 0,65 TL ve 1 kg balın fiyatı 30 TLdir. Bu bilgilere göre Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre hayvansal üretim değerleri Çizelge 5.9.da gösterilmiştir.

Çizelge 5.9. İncelenen işletmelerde hayvansal üretim değerleri

Hayvansal Ürün	**Değeri (TL)**	**Yüzde(%)**
Et	625.000	61,6
Süt	313.950	30,9
Bal	75.000	7,5
Toplam	1.013.950	100

Çizelge 5.9'a göre bir üretim sezonu içerisinde üretilen etin değeri 625.000 TL, sütün değeri 313.950 TL ve balın değeri ise 75.000 TLdir.

5.1.2. Nüfus ve İşgücü

1- Nüfus ve Eğitim

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre nüfusun cinsiyete göre dağılımı Çizelge 5.10da gösterilmiştir. Çizelgeye göre en fazla kişi 15–49 yaş arasında en az kişi ise 0–6 yaş arasında dağılmıştır.

Çizelge 5.10. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre nüfusun cinsiyete göre dağılımı

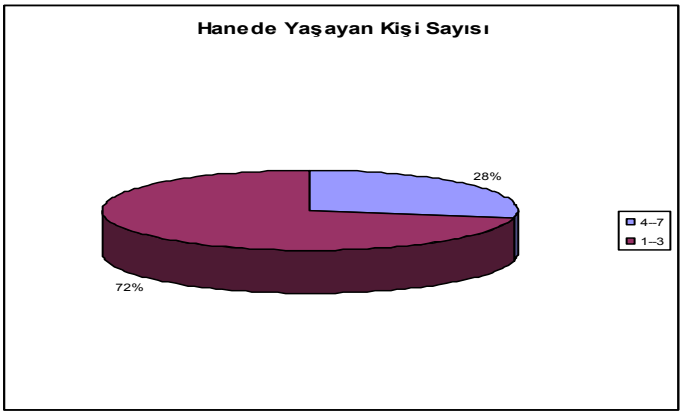
Yaş Aralığı / Cinsiyet	Kadın	Erkek	Toplam	Yüzde(%)
0- 6	36	33	69	6,7
7- 14	45	47	92	8,9
15- 49	155	154	309	30
50 Yaş ve Üstü	278	281	559	54,3
Toplam	514	515	1029	100

(Kaynak: Güllü İlköğretim Okulu, Eşme İlçe Nüfus Müdürlüğü)

İncelenen işletmelere göre hanelerde yaşayanların sayısı Çizelge 5.11de ve dağılımı Şekil 5.3. de gösterilmiştir. İncelenen işletmelere göre en fazla paya 118 kişiyle 1-3 adet kişi, en az paya ise 46 kişiyle 4-7 kişi vardır. 7 ve üstü kişi hanelerde yaşamamaktadır.

Çizelge 5.11. İncelenen işletmelere göre hanelerde yaşayanların sayısı

Hanede Yaşayan Kişi Sayısı	**Sayısı**	**Yüzde**
1–3	118	72
4–7	46	28
Toplam	**164**	**100**

Şekil 5.3. İncelenen işletmelere göre hanelerde yaşayan kişi sayısı

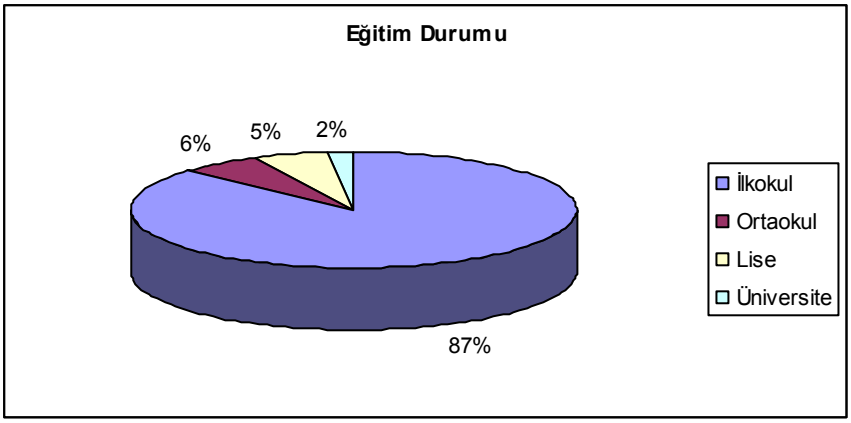
Hanelerde kişiler % 72si 1-3, % 28i ise 4-7 kişi ile beraber yaşamaktadırlar.

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere ait eğitim durumu ise Çizelge 5.12de gösterilmiştir.

Çizelge 5.12. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde eğitim durumu

Eğitim Seviyesi	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
İlkokul	142	86,6
Ortaokul	10	6,1
Lise	9	5,5
Üniversite	3	1,8
Toplam	**164**	**100**

164 çiftçinin %87sini ilkokul mezunları oluşturmaktadır. Ankete katılan çiftçilerin hepsi okuma yazma bilmektedir, okuma yazma bilmeyen çiftçi bulunmamaktadır. Lise ve üniversite mezun sayısının az olmasının nedeni ise çiftçiliğin eğitimin önüne geçmesidir.

Şekil 5.4. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde eğitim durumu

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelerde eğitim durumu Şekil 5.4.de ifade edilmiştir. Şekil 5.4e göre eğitim durumunda en fazla payı %87 oranıyla ilkokul mezunları teşkil etmektedir. En az payı ise %2 oranıyla üniversite mezunları oluşturmaktadır.

2- İşgücü

İncelenen işletmelerde yaş gruplarına göre aile iş gücü miktarı Erkek İşgücü Birimi (EİB) cinsinden hesaplanmış olup dağılımda ise 50 yaş üstü grubun %46,5 paya sahip olduğu Şekil 5.13de görülmektedir.

Çizelge 5.13. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde yaş gruplarına göre aile işgücü miktarı(EİB)

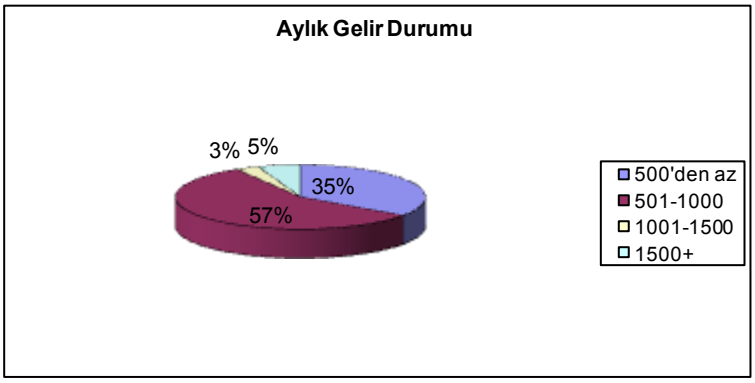
Yaş Grubu	**Aile İşgücü Miktarı (EİB)**	**Yüzdesi (%)**
7–14 Yaş		
Erkek	22,5	
Kadın	23,5	
Toplam	46	16,72
15–49 Yaş		
Erkek	23,5	
Kadın	77,5	
Toplam	101	36,7
50 + Yaş		
Erkek	65,5	
Kadın	62,5	
Toplam	128	46,5
TOPLAM		
Erkek	111,5	
Kadın	163,5	
Toplam	275	100

3. Gelir ve Sosyal Güvenlik

İncelenen işletmelerin aylık gelir durumu Çizelge 5.14de gösterilmiştir. 93 kişi ve %57 oranıyla 501- 1000 TL aralığında gelire sahip olanlar birinci sıradadır. En az paya sahip olan kesim ise 1000- 1500 TL aralığında % 3'e tekabül eden kesimdir. Aylık gelir durumu 501–1000 TL arasında olan çiftçiler, Çiftçi Bağ Kur'undan emekli olup düzenli olarak aylık maaş alanlardır. 1000 TL'den fazla geliri olanlar çeşitli sanat dallarıyla uğraşmaktadırlar veya belirli bir meslekleri olup çiftçiliği de hobi olarak kullanan kişilerdir. Ayrıca "gurbetçi" diye tabir edilen Avrupa ülkelerinde yaşayan kasaba halkından olan insanların aylık gelirleri 1500 TL'den fazla olmaktadır.

Çizelge 5.14. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde aylık gelir durumu

Aylık Gelir Aralığı	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
500 TL'den az	57	35
501–1000 TL arasında	93	57
1001–1500 TL arasında	5	3
1500 TL'den fazla	9	5
Toplam	**164**	**100**

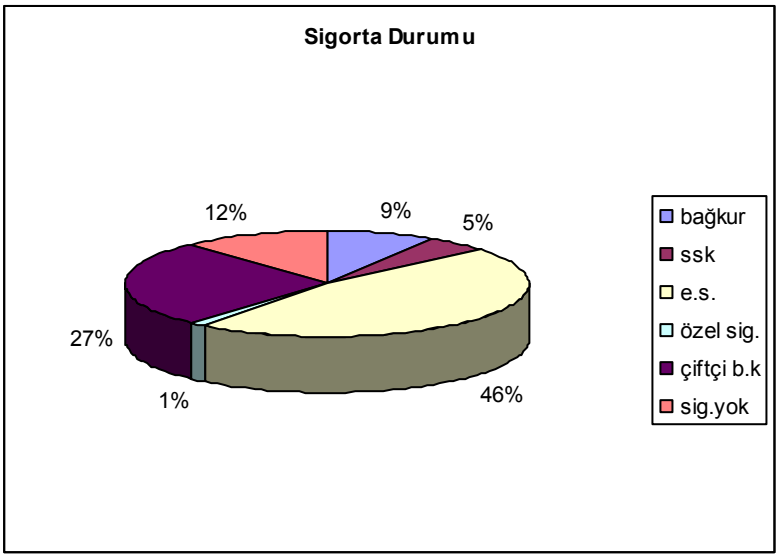

Şekil 5. 5. Güllü kasabasında incelenen işletmelerin aylık gelir durumu

İncelenen işletmelerde işletme sahiplerinin bağlı oldukları sosyal güvence türü ise Çizelge 5.15de gösterilmiştir. Buna göre en fazla paya 76 kişi ve %46 oranla Emekli Sandığı grubu, en az paya ise 2 kişi ve %1 oranıyla Özel Sigorta grubu yer almıştır. Emekli Sandığı grubu, memur olarak görev yapan veya çiftçilikten emekli olan kişileri kapsamaktadır.

Çizelge 5.15. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde işletme sahiplerinin bağlı oldukları sigorta şekli

Sigorta Türü	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
SSK	9	5
Bağ-Kur	14	9
Emekli Sandığı(ES)	76	46
Çiftçi Bağ-Kur'u	44	27
Özel Sigorta	2	1
Sigortası Yok	19	12
Toplam	164	100

Şekil 5.6. İncelenen işletmelerde işletme sahiplerinin bağlı oldukları sigorta şekli

5.1.3. Güllü Kasabası'nda İncelenen İşletmelerde Sermayenin Sınıflandırılması

5.1.3.1. Aktif Sermaye (İşletme Varlıkları)

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre sermaye grubunun işletme aktifi olan varlıkları Çizelge 5.16- 26 arasında verilmiştir.

Buna göre işletme aktifi içerisinde, toprak varlığı, bina varlığı, bitki varlığı ve tarla demirbaşı, tarımsal alet-makine varlığı, hayvan varlığı, malzeme-mühimmat varlığı, para mevcudu ve alacaklar, arazi sermayesi, işletme sermayesi çizelgeleri yer almaktadır. İşletme aktifi, arazi sermayesi ve işletme sermayesi olarak iki kısımda incelenmektedir, ayrıca sermayenin bütününü teşkil eden özet çizelge de yer almaktadır.

Arazi sermayesi içerisinde toprak varlığı, bina varlığı, bitki varlığı ve tarla demirbaşı incelenecektir.

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre toprak varlığının %87,3ünü tarla arazisi oluşturmaktadır. Tarla arazisinin %92,3ünü kuru araziler, %7,7sini ise sulu araziler oluşturmaktadır. En az sahip olunan arazi cinsi ise %0,01 oranı ve kapladığı 100 dekar ile otlak araziler olmuştur.

Çizelge 5.16. Güllü kasabasında incelenen işletmelerde toprak varlığı

Arazi Cinsi	**Miktarı (dekar)**	**Değeri (TL)**	**Yüzde (%)**
(Sulu)	1.000	150.000	7,7
(Kuru)	12.000	1.800.000	92,3
Tarla Arazisi	13.000	1.950.000	87,3
Otlak Arazi	100	10.000	0,01
Ağaçlık Arazi	1.900	285.000	13,6
Toplam	15.000	2.245.000	100

İncelenen işletmelere ait bina varlığı Çizelge 5.17de gösterilmiştir. Bina varlığının %77sini ikamet edilen binalar oluşturmaktadır.

Çizelge 5.17. İncelenen işletmelerde bina varlığı

Bina Çeşidi	**Adet**	**Değeri(TL)**	**Yüzde (%)**
İkametgâh	200	1.000.000	77
Ambar	150	300.000	22
Ahır, Ağıl, Samanlık vb.	100	20.000	0,05
Diğer (gübrelik, kiler vb.)	100	20.000	0,05
Toplam	**550**	**1.340.000**	**100**
Bina varlığı/dekar	55 da	24.363 TL/da	

İncelenen işletmelerde bitki varlığı ve tarla demirbaşı Çizelge 5.18de gösterilmiştir. Bitki varlığını meyveli ve meyvesiz ağaçlar oluşturmaktadır. Meyvesiz ağaçlar, henüz meyve vermeyen ve yeni dikilmiş ağaçları kastetmektedir. Çiftçi Kayıt Sistemi verilerine göre meyveli ağaçlar 871 dekar, meyvesiz ağaçlar ise 100 dekar yer kaplamaktadır.

Tarla demirbaşında nadasa bırakılan alanlar Çiftçi Kayıt Sistemi verilerinden temin edilmiştir. Veriler 2010 yılı hasat sonuna ait olduğundan tarla demirbaşı hesaplanmamıştır.

Çizelge 5.18. İncelenen işletmelerde bitki sermayesi ve tarla demirbaşı

Varlık	**Kapladığı Alan veya KG**	**Değeri (TL)**	**Yüzde (%)**
Bitki Sermayesi			
Meyveli Ağaçlar	871 dekar	174.200	41
Meyvesiz Ağaçlar	100 dekar	100.000	23,5
Tarla Demirbaşı			
Nadas- Sürüm	64 dekar	3.200	0,5
Toplam		**424.300**	**100**
Bitki varlığı(dekar)	971 da	282,4 TL/da	

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre arazi sermayesi Çizelge 5.19da özetlenmiştir.

Çizelge 5.19. İncelenen işletmelerde arazi sermayesi

Arazi Sermayesi Çeşidi	**Kapladığı Alan (da)**	**Değeri (TL)**	**Yüzdesi (%)**
Toprak Varlığı	15.000	2.245.000	62,6
Bina Varlığı	55	1.340.000	37,3
Bitki Sermayesi ve Tarla Demirbaşı	64	3.200	0,01
Toplam	15.119	3.588.200	100
Arazi sermayesi /dekar		**237,33**	

Çizelge 5.19a göre değerlemeye göre arazi sermayesinin %62,6sını toprak varlığı , %37,3ünü ise bina varlığı oluşturmaktadır. Bitki sermayesi ve tarla demirbaşı arazi sermayesi içerisinde en az paya (%0,01) sahip olan sermaye çeşididir. İşletme sermayesi olarak, sabit işletme sermayesi ve döner işletme sermayesi incelenmiştir. Sabit işletme sermayesini alet-makine sermayesi ve hayvan varlığı sermayesi; döner işletme sermayesini ise malzeme mühimmat sermayesi ile para mevcudu ve alacaklar oluşturmaktadır.

İncelenen işletmelerde tarımsal alet-makine varlığı verilerinde çiftçilerin beyanı esas alınmıştır. Fiyat belirlemesinde çeşitli firmalardan, yerel satıcılardan ve çiftçilerden alınan bilgilerden yararlanılmıştır. Traktör için, 10. 000 TL/adet, mibzer için 6.000 TL/adet pulluk için 1.500 TL/adet, kazayağı için 500 TL/adet, süt sağım makinesi için 1.000 TL/adet, kimyevi gübre dağıtıcı için 2000 TL/adet, diğer elemanlar için 300 TL/adet ortalama fiyat biçilmiştir. Tarımsal alet- makine varlığı Çizelge 5.20de gösterilmiştir.

Çizelge 5.20. İncelenen işletmelerde tarımsal alet-makine varlığı

Tarımsal Alet-Makine Cinsi	**Sayısı (adet)**	**Değeri (TL)**	**Yüzde (%)**
Traktör	200	2.000.000	56,7
Mibzer	150	900.000	25,5
Pulluk	200	300.000	8,5
Kazayağı	200	100.000	2,8
Süt Sağım Makinesi	10	10.000	0,5
Kimyevi Gübre Dağıtıcı	100	200.000	5,6
Diğer Tarımsal Ekipmanlar	50	15.000	0,6
Toplam	**910**	**3.525.000**	**100**
Makine sermayesi /dekar		235 TL/dekar	

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelerde yer alan hayvan varlığı Çizelge 5.20de, Büyük Baş Hayvan Birimi (BBHB) cinsinden ise Çizelge 5.21de gösterilmiştir. Çizelge 5.20ye göre büyükbaş hayvan grubu sayısı yıllar itibariyle devamlı artarken keçi grubunda ise devamlı azalış görülmektedir. Hayvan varlığına ait hayvan sermayesi ise Çizelge 5.22.de gösterilmiştir. Hayvan sermayesinin hesaplanmasında fiyatlamalar yerel satıcıların bilgilerine itibar edilmiştir. Sığır: 5.000 TL, Keçi: 1.000 TL, Koyun: 500 TL, Arı Kovanı: 200 TL/adet, Canlı Tavuk/Horoz: 5 TL/adet olarak değerleme yapılmıştır.

Çizelge 5.21. İncelenen işletmelerde hayvan varlığı (yıllar itibariyle)

Hayvan Grubu	**2000**	**2004**	**2008**	**2010**
1. Büyükbaş (sığır)	80	100	200	320
2. Küçükbaş				
a. Koyun	400	250	170	200
b. Keçi	300	250	200	150
(Toplam)	700	500	370	350
Tek Tırnaklılar	7	7	8	5

Çizelge 5.22. İncelenen işletmelerde büyükbaş hayvan birimi (BBHB) cinsinden hayvan varlığı

Hayvan Grubu	**2000**	**2004**	**2008**	**2010**
1. Büyükbaş (sığır)	80	100	200	320
2. Küçükbaş				
a. Koyun	40	25	17	20
b. Keçi	30	25	20	15
(Toplam)	70	50	37	35
Tek Tırnaklılar	9,45	9,45	10,8	6,75

Çizelge 5.23. İncelenen işletmelerde hayvan sermayesi

Hayvan Çeşidi	**Sayısı(adet)**	**Değeri(TL)**	**Yüzde (%)**
Büyükbaş			
Sığır (irat olarak)	320	1.600.000	85,7
Küçükbaş			
Keçi	150	150.000	8
Koyun	200	100.000	5,4
Diğer Hayvan Çeşitleri			
Arı Kovanı	85	17.000	<%1
Kümes Hayvanı	50	250	<%1
Toplam	**785**	**1.867.250**	
Hayvan sermayesi /Dekar		124,48 TL/dekar	

İncelenen işletmelerde hayvan sermayesinin % 85,7sini büyükbaş hayvanlar oluşturmaktadır. Arıkovanı ve kümes hayvanları ise sadece hane düzeyinde yapılmakta olup %1in altında orana sahiptirler.

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelerin sahip oldukları malzeme – mühimmat varlığı Çizelge 5.24de gösterilmiştir. Malzeme mühimmat varlığının tamamı hammadde ve yardımcı malzemelerden (tohum, gübre vb.) oluşmaktadır.

Çizelge 5.24. İncelenen işletmelerde malzeme-mühimmat varlığı

Malzeme Varlığı	**Miktarı(kg)**	**Değeri (TL)**	**Yüzde(%)**
Hammadde ve Yardımcı Maddeler (Tohum gibi)	273.000	146.900	100
Toplam	**273.000**	**146.900**	**100**
Malzeme mühimmat varlığı/İşletme Dekarı		9,79	

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelerde para mevcudu ve diğer alacaklar Çizelge 5.25de gösterilmiştir. Alacaklar genellikle bankalardan, kooperatiflerden ve şahıslardan olabildiği gibi incelenen işletmelerde yalnızca şahıslardan alacak bulunmaktadır. Para Mevcudu ve Alacakların %76,7sini nakit, %23,3ünü ise şahıslardan alacaklar oluşturmaktadır.

Çizelge 5.25. İncelenen işletmelerde para mevcudu ve alacaklar

Para Mevcudu ve Alacaklar Cinsi	**Değeri (TL)**	**Yüzde(%)**
Para Mevcudu (Nakit)	165.000	76,7
Alacaklar		
Şahıslardan	50.000	23,3
Toplam	**215.000**	**100**
Para Mevcudu ve Alacaklar/ İşletme Dekarı	14,33	

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre işletme sermayesi Çizelge 5.26da gösterilmiştir. İşletme sermayesinin %93,7sini sabit işletme sermayesi (alet-makine ve hayvan varlığı), %6,3ini ise döner işletme sermayesi oluşturmaktadır.

Çizelge 5.26. İncelenen işletmelerde işletme sermayesi

İşletme Sermayesi	**Değeri (TL)**	**Yüzdesi(%)**
Sabit İşletme Sermayesi	5.392.250	93,7
Alet-makine sermayesi	3.525.000	61,3
Hayvan varlığı sermayesi	1.867.250	32,4
Döner işletme sermayesi	**361.900**	6,3
Malzeme-Müh. Sermayesi	146.900	2,6
Para Mevc. Ve Alacaklar	215.000	3,7
İşletme Sermayesi Toplamı	**5.754.150**	100
İşletme Sermayesi / Dekar	**383.61 TL/Dekar**	

Çizelge 5.27. İncelenen işletmelerde Aktif Sermaye (işletme varlıkları) ve dağılımı

İşletme Varlıkları	**Değeri (TL)**	**Yüzdesi (%)**
ARAZİ SERMAYESİ		
Toprak Varlığı	2.245.000	62,6
Bina Varlığı	1.340.000	37,3
Bitki Sermayesi ve Tarla Demirbaşı	3.200	0,01
Arazi Sermayesi Toplamı	3.588.200	41
İŞLETME SERMAYESİ		
Sabit İşletme Sermayesi	5.392.250	94
Alet-Makine Varlığı	3.525.000	61
Hayvan Varlığı	1.867.250	39
Döner İşletme Sermayesi	361.900	6
Malzeme ve Müh. Varlığı	146.900	41
Para Mevcudu ve Alacaklar	215.000	59
İşletme Sermayesi Toplamı	5.754.150	59
AKTİF SERMAYE TOPLAMI	9.342.350	100
Aktif Toplamı / İşletme Dekarı	650,9 TL /Dekar	

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre işletme varlıkları Çizelge 5.27da gösterilmiştir. Bu çizelgeye Çizelge 5.19da gösterilen arazi sermayesi ve Çizelge 5.26da gösterilen işletme sermayesinden ulaşılmıştır. İşletme Varlıkları toplamı Mevcut 9.763.450 TL'dir. Toplam aktif sermayenin %41ini arazi sermayesi, %59unu ise işletme sermayesi oluşturmaktadır. Toplam işletme aktiflerinin 1 dekara oranı ise 650,9 TL/dekardır. Arazi sermayesi içerisinde en fazla paya sahip olan birim %59luk payı ve 2.245.000 TL değeri ile toprak varlığıdır. Yine arazi sermayesi içerisinde en az paya ise %11lik oran ile tarla demirbaşı sahiptir.

3.2. Pasif Sermaye (Kaynaklar)

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre bir yıllık işletme faaliyetlerinin kaynaklarını oluşturan kalemler Çizelge 5.28- 30 arasında verilmiştir. Buna göre pasifi oluşturan içerikler, kaynaklarına göre borç miktarları, kiraya ve ortağa tutulan arazilerin kıymetleri olmuştur (Esengün, 1990 ve Peker, 1997).

Çizelge 5.28. İncelenen işletmelerde kaynaklarına göre borç miktarları

Borcun Kaynağı	**Değeri (TL)**	**Yüzde(%)**
Ziraat Bankası	100.000	22,2
Kooperatifler	200.000	44,4
Tüccarlar	50.000	11,2
Şahıslar	100.000	22,2
Toplam	**450.000**	**100**
Borç Miktarları Toplamı / İşletme Dekarı	30 TL/da	

Çizelge 5.28e göre incelenen işletmelerde kaynaklarına göre borç miktarlarında en fazla payı %44,4 oranıyla kooperatifler kalemi almaktadır. Şahıslara ve Ziraat Bankası'na olan borçlar %22,2 oranıyla görülürken en az borç kalemi %11,2 oranıyla tüccarlara olmuştur. Borç miktarlarının hesaplanmasında çiftçilerin beyanına itibar edilmiştir.

Çizelge 5.29. İncelenen işletmelerde kiraya ve ortağa tutulan arazilerin kıymeti

Arazi Çeşidi	**Kıymeti (TL)**	**Yüzde (%)**
Kiraya Tutulan*	1300 dekar = 195.000 TL	20
Ortağa Tutulan**	4001 dekar= 800.200 TL	80
Toplam	**995.200**	**100**

(*, ** Çizelge 4.9dan alınmıştır. Kiraya tutulan arazilerin değeri 150 TL/da, ortağa tutulan arazilerin değeri 200 TL/da fiyat biçilmiştir. Bu değerlemede çiftçilerin kendi beyanları esas alınmıştır.)

Ortağa tutulan araziler kapladığı alan bakımından kiraya tutulan arazilere göre daha fazla alan işgal etmektedir ve oranı %80dir.

Çizelge 5.30. İncelenen işletmelerde kaynaklarına göre sermaye

Sermaye Kaynağı	**Değeri (TL)**	**Yüzdesi(%)**
Yabancı Sermaye	**1.445.200**	15
Borçlar	450.000	
Kira ve Ort. Tutulan Arazi	995.200	
Öz Sermaye*	**8.318.250**	85
Pasif Toplamı	**9.763.450**	100

(*Öz sermaye hesabı= Aktif Toplamı –(Yabancı Sermaye)

İncelenen işletmelerde kaynaklarına göre sermayenin %15ini yabancı sermaye (borçlar ve kiraya –ortağa tutulan araziler), %85ini ise öz sermaye oluşturmaktadır. Öz sermaye hesabında Çizelge 5.27den yararlanılmıştır.

3.1. başlıklı aktif ve 3.2. başlıklı pasif kalemlerine göre Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelerin yıllık üretim sonuçları gayrisafi üretim değeri, gayrisafi hâsıla, işletme masrafları, saf hâsıla, brüt kâr, tarımsal gelir ve safi kâr başlıklarında incelenmiştir. Metot kısmında hesaplama şekilleri verilen bu üretim sonuçları Çizelge 5.31- 5.38 arasında gösterilmiştir.

Çizelge 5.31. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre gayrisafi üretim değeri

Brüt Üretim Değeri Kalemi	**Değeri (TL)**	**Yüzdesi (%)**
Bitkisel Üretim Kıymetleri	4.420.500	77
Bitki Sermayesinde Envanter Kıymeti Artışı*	221.025	
Hayvansal Üretim Kıymetleri	1.013.950	23
Hayvan Sermayesinde Envanter Kıymeti Artışı*	50.698	
Toplam	**5.706.173**	100

(* Artış değeri % 5 olarak belirlenmiştir)

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre bir yıllık gayrisafi üretim değeri 5.706.173 TL'dir. Gayri safi üretim değerinin %77sini bitkisel üretim , %23ünü ise hayvansal üretim oluşturmaktadır. Çiftçi Kayıt Sistemi ve Türk-Vet Sistemi verileri de bu oranları doğrular niteliktedir (Bkz. Araştırma Alanı Hakkında Genel Bilgiler).

Çizelge 5.32. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre gayrisafi hâsıla değeri

Gayrisafi Hâsıla Kalemi	**Değeri (TL)**	**Yüzde(%)**
Gayrisafi Üretim Değeri	5.706.173	78,2
Makine-Kira Bedeli, Nakliye, İşçilik Vb. Giderler***	500.000	6,9
İşletme Dışı Tarımsal Gelir*	1.022.400	14,0
İkametgâh Kira Bedeli**	60.000	0,9
Toplam	**7.288.573**	**100**

(*Emekli olan insanların aylık gelirleri ve hem ziraat hem de çeşitli ticaret işleriyle uğraşanların aylık kazançlarının toplamıdır. Bir emeklinin maaşı yaklaşık 600 TL, zanaat erbabının ise aylık kazancı 800 TL olarak değer biçilmiştir.)

(**Kasabada kirada oturan 50 hane vardır. Bir aylık kira bedeli 100 TL olarak değer biçilmiştir)

(*** Biçerdöver yevmiyeleri, tütün işçilik bedelleri)

Çizelge 5.32'de gösterildiği üzere Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre gayrisafi hâsıla değeri 7.288.573 TL'dir. Gayrisafi hasıla değerinin %78,2sini gayrisafi üretim değeri oluşturmuştur. İşletme dışı tarımsal gelirin diğer iki kaleme göre (makine-kira bedeli, nakliye, işçilik vb. giderler, ikametgâh kira bedeli) fazla olmasının nedeni incelenen işletmelerde çiftçilik yapanların emekli ve emekli maaşlarının olmasıdır.

İşletme masrafları, aktif sermayenin faizi hariç, gayrisafi hâsılayı elde etmek için yapılan masrafların toplamıdır. İşletme masraflarını oluşturan unsurlar, cari masraflar, envanter kıymetindeki eksilmeler ve amortismanlar olarak üç grupta incelenmektedir (Karagölge, 1996). Çizelge 5.33de Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelere göre işletme masrafları gösterilmiştir. Bu çizelgeye göre işletme masrafları, bir üretim sezonu içerisinde bitkisel üretim faaliyetlerinde çalıştırılan yabancı işçiye ödenen ücret, bitkisel üretimde kullanılan tarımsal girdiler, hayvansal üretim için yapılan masraflar, tarımsal alet ekipmanların ve depo, kiler gibi binaların tamir, bakım masrafları, işletme avlusunda yer alan hayvan sermayesinin, bina sermayesinin ve alet makine sermayesinin amortismanından oluşmuştur. İşletme masraflarının , değişen ve sabit masraflar şeklinde de ayrımı yapılmaktadır (Açıl ve Demirci, 1984). Değişen masraflar Çizelge 5.33de cari masraflar başlığında da görülmektedir. Sabit masrafları ise işçilik masrafları ve demirbaşların amortismanı oluşturmaktadır.

Çizelge 5.33 ve 34de değişen ve sabit masraflar ayrı ayrı gösterilirken Çizelge 5.35de işletme masrafları altında değerlendirilmiştir.

Çizelge 5.33. İncelenen İşletmelerde Bitkisel ve Hayvansal Üretimde Değişen Masraflar

Değişen Masraflar		**Yüzde**
Tohumluk	84.500	15,5
Satın Alınan Gübre	62.400	11,4
Hayvancılık masrafları(yem, su, hijyen, veteriner hizmetleri gibi)	50.000	9,1
Isıtma ve aydınlatma masrafları	60.000	10,9
Tarımsal alet-ekipman ve depo, kiler gibi yerlerin tamir bakım masrafları	50.000	9,1
Traktör yakıt masrafı	160.000	29,3
Makine kirası (tarımsal alet-makine kiralanmışsa)	30.000	5,5
Diğer cari masraflar	50.000	9,1
Toplam	**546.900 TL**	100

Çizelge 5.34. İncelenen İşletmelerde Bitkisel ve Hayvansal Üretime Ait Sabit Masraflar

Sabit Masraflar		**Yüzde**
1. İşçilik Masrafları	**45.000**	**10,9**
Yabancı İşçi Ücreti*	45.000	
2.Demirbaşların Amortismanı **	**367.733**	**89,1**
Hayvan sermayesi amortismanı (HSA)	124.483	
Bina sermayesi (işletme) amortismanı (BSA)	67.000	
Alet-makine sermayesi amortismanı (MSA)	176.250	
Toplam	**412.733**	100

Çizelge 5.35. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre bitkisel ve hayvansal üretime ait işletme masrafları

Masraf Cinsi	**Miktar (TL)**	**Yüzde(%)**
1. İşçilik Masrafları	**45.000**	**4,9**
Yabancı İşçi Ücreti*	45.000	
2. Cari Masraflar	**546.900**	**60,0**
Tohumluk	84.500	
Satın Alınan Gübre	62.400	
Hayvancılık masrafları(yem, su, hijyen, veteriner hizmetleri gibi)	50.000	
Isıtma ve aydınlatma masrafları	60.000	
Tarımsal alet-ekipman ve depo, kiler gibi yerlerin tamir bakım masrafları	50.000	
Traktör yakıt masrafı	160.000	
Makine kirası (tarımsal alet-makine kiralanmışsa)	30.000	
Diğer cari masraflar	50.000	
3.Demirbaşların Amortismanı **	**367.733**	**35,1**
Hayvan sermayesi amortismanı (HSA)	124.483	
Bina sermayesi (işletme) amortismanı (BSA)	67.000	
Alet-makine sermayesi amortismanı (MSA)	176.250	
İşletme masrafları (1+2+3)	**959.633**	**100**
İşletme Masrafları / İşletme dekarı	**63,976**	
İşletme Masrafları/Aktif Sermaye	**% 9, 8**	

(* Yılın 5 ayı yabancı işçi çalıştırıldığı düşünülmüş ve günlük yevmiye 30 TL olarak belirlenmiştir. Kasabaya gelen toplam işçi sayısı 100 kişi olarak kabul edilmiştir) (** Hizmet süreleri: HSA:15 yıl, BSA: 20 yıl, MSA: 20 yıl)

Çizelge 5.35e göre Güllü Kasabası'nda bir yıllık bitkisel-hayvansal üretim için incelenen işletmelerde işletme masraflarının %60'ını cari masraflar, % 35,1ini demirbaşların amortismanı ve % 4,9ını ise işçilik masrafları oluşturmaktadır. Cari masrafların fazla olmasının nedeni tohumluk, gübre, yakıt gibi girdilerin maliyetidir.

İncelenen işletmelerde saf hasıla değeri ise Çizelge 5.36de gösterilmiştir. Saf hasılanın hesaplanmasında Çizelge 5.31 ve 5.32den faydalanılmıştır. Saf Hasıla değeri, aktif sermayenin %64,8ini oluşturmaktadır.

Çizelge 5.36. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre saf hâsıla değeri

Saf Hasıla İle İlgili Değerler	**Miktar (TL)**
Gayrisafi Hasıla	7.288.573
İşletme Masrafları	959.633
Saf Hasıla	6.328.940
SH/Da (TL)	4.421,93
SH/Aktif Sermaye (%)	64,8
SH/GSH (%)	86,8

Brüt Kâr değeri ise incelenen işletmelerin bir üretim sezonu sonunda başarılı olup olmadığını gösteren bir ölçüttür. Çizelge 5.37da ifade edilen brüt kâra göre Güllü Kasabası'nda incelenen işletmeler ekonomik anlamda bir yılını kârlı olarak tamamlamıştır.

Çizelge 5.37. Güllü kasabasında incelenen işletmelere göre brüt kâr değeri

Gayrisafi Üretim Değeri (1)	5.706.173 TL
İşletme Masrafları (2)	959.633 TL
Brüt Kâr (1-2)	4.746.540 TL

İncelenen işletmelerde safi kâr değeri ise Çizelge 5.39da gösterilmiştir. Çizelge 5.39ye göre hesaplanan safi kâr değerine göre Güllü Kasabası'nda incelenen işletmeler mali anlamda başarılıdır. Sâfi karın hesaplanmasında Çizelge 5.32 ve 5.33den yararlanılmıştır.

Çizelge 5.38. Güllü kasabasında incelenen işletmeler için safi kâr değeri

Gayrisafi Hâsıla (1)	7.288.573 TL
İşletme Masrafları (2)	959.633 TL
Safi Kâr (1-2)	6.328.940 TL

5.1.4. Pazarlama ve Tarımsal Girdiler

Çalışma bölgesinde yaygın olarak üretilen ürünlerin pazarlama sistemi genelde çiftçi-büyük firmalar, çiftçi- tarım kredi kooperatifi, çiftçi- il özel idaresi şeklinde olmaktadır. Özellikle tütünde sigara firmaları, üzümde şarap firmaları, arpada tarım kredi kooperatifi büyük miktarda alımları gerçekleştirmektedir. Ürünlerin pazarlanmasında en önemli sorun alıcı bulunmamasıdır. Fakat pazarlamada etkili olan ulaşım, alıcı bulma, ürünlerin bozulma durumları, rekabet koşulları gibi koşulların da etkili olması beklenmektedir. Örneğin Güllü Kasabası'nın ve civar köylerden özellikle bağlı olunan ile ulaşımda sorunlar gözlenmektedir. Stratejik bir noktada bulunmasına rağmen bölgenin şehre ulaşımı tek şeritli ve çift yönlü bir yolla sağlamaktadır. Ayrıca harita üzerinde bakıldığında Uşak ilinin diğer ilçeleri arasında herhangi bir yol problemi bulunmazken en girintili ve çıkıntılı yol Eşme-Ulubey yoludur. Bu sebeple üreticiler genellikle ürünlerini yakınlığı sebebiyle Denizli ilinin Güney ilçesine pazarlamaktadırlar. Güllü Kasabası'nda herhangi bir ürün için gerekli girdilerin kaynakları ise Çizelge 5.39.'da gösterilmiştir.

Çizelge 5.39. Güllü kasabasında incelenen tarımsal işletmelerde tarımsal girdiler ve kaynakları

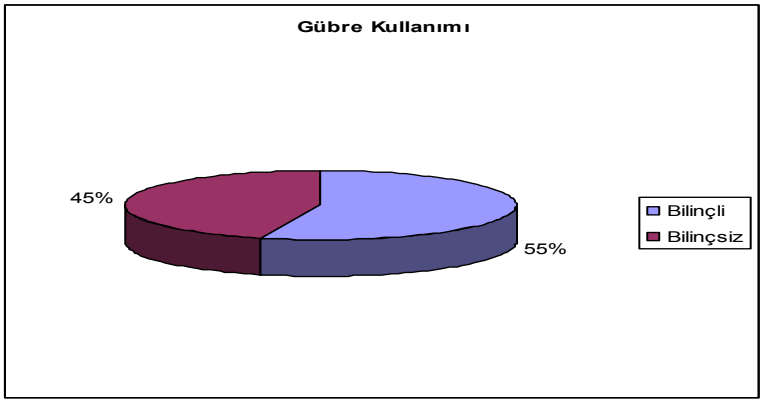
Tarımsal Girdiler	Tarımsal Girdinin Kaynağı
İşgücü	Kasaba içinden veya dışarıdan işçi
Tohumluk	Ziraat Odası, Tarım Kredi Kooperatifi, tohum bayileri, kendi üretimi
Gübre	Gübre bayileri, Tarım Kredi Kooperatifi, doğal gübreler
Tarımsal Mücadele ve İlaç	Eşme Ziraat Odası, Güney Ziraat Odası, Serbest çalışan ilaç bayileri
Tarımsal Mekanizasyon, Akaryakıt, Enerji	*Tarımsal mek.*: Haneler kendi karşılıyor, *Akaryakıt ve Enerji*:Yabancı işçi vasıtasıyla
Sulama	Güllü Deresi, sondajlar
Kredi	Ziraat Bankası
Yem	Bitkisel üretim ile.

Üretimde, girdilerin nasıl kullanıldığı ekonomi ilminde önemli bir yer teşkil eder. Kırsal kalkınma planlarında bazı materyallerin elde edilmesi için işletme sahiplerine, gübre kullanım şekli (bilinçli, bilinçsiz) ve çeşidi (kimyevi, hayvansal, her ikisi birden) , tohum

kullanım şekli (sertifikalı, sertifikasız) , bitki ilacı kullanım şekli (bilinçli, bilinçsiz) ve toprak analizi yaptırma durumu (yaptırıyorum, yaptırmıyorum) sorulmuştur. Bu bilgiye üreticinin toprak analizi yaptırma durumundan ulaşılmıştır.

Çizelge 5.40. İncelenen işletmelerde gübre kullanım biçiminin dağılımı

Gübre Kullanım Şekli	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Bilinçli	90	55
Bilinçsiz	74	45
Toplam	**164**	**100**

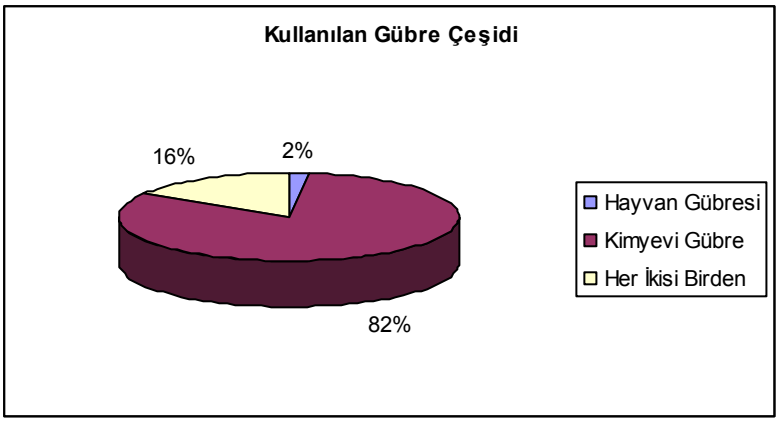

Şekil 5.7. İncelenen işletmelerde gübre kullanım biçimi

Çizelge 5.40e göre 164 işletme sahibinden 90 adedi gübrelemeyi bilinçli, 74 adedi ise gübrelemeyi bilinçsiz bir şekilde sürdürmektedir. İstatistiki dağılıma bakıldığında % 55- % 45 oranı görülmektedir.

Çizelge 5.41. İncelenen işletmelerin kullandığı gübre çeşidinin dağılımı

Kullanılan Gübre Çeşidi	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Hayvan Gübresi	3	2
Kimyevi Gübre	134	82
Her İki Gübre Çeşidi Birden	27	16
Toplam	**164**	**100**

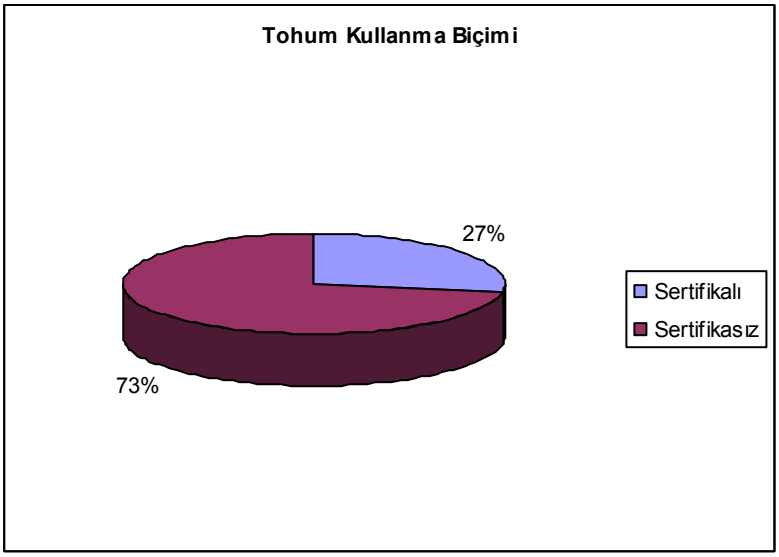

Şekil 5.8. İncelenen işletmelerde kullanılan gübre çeşidi

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelerde işletme sahiplerinin % 82si kimyevi gübre kullanırken, % 16sı hem kimyevi hem de hayvansal gübre kullanmaktadır. Sadece hayvansal gübre kullanan işletme sahipleri ise hayvansal üretimle meşgul olanlardır.

Çizelge 5.42. İncelenen işletmelerde tohum kullanım biçiminin dağılımı

Tohum Kullanım Biçimi	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Sertifikalı	45	27
Sertifikasız	119	73
Toplam	**164**	**100**

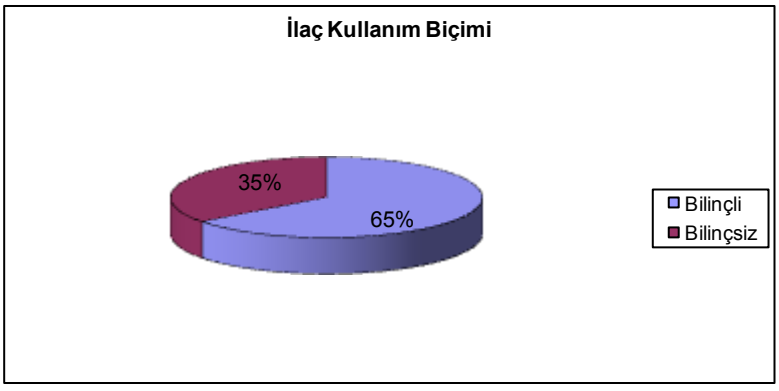
Şekil 5.9. İncelenen işletmelerde tohum kullanım biçimi

İncelenen işletmelerde sertifikasız tohum kullanma oranı daha fazladır, sertifikasız tohum tercih edilmesinin temel nedeni, sertifikalı tohum fiyatlarının pahalı olmasıdır ve çiftçinin alım gücünün olmamasıdır. Bölgede uygulanan demonstrasyonlar ile sertifikalı tohum kullanımı özendirilmektedir.

İncelenen işletmelerde tarımsal ilaç kullanımı bilinçli olarak yapılmaktadır. Bilinçli olarak ilaç kullananların oranı %65dir. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü verilerine göre, kasabada yaşayan 133 kişinin Bitki Koruma Ürünleri Uygulama Yetkisi bulunmaktadır. Bu 133 kişiden 27si herhangi bir destekleme almamaktadır. Diğer 106 çiftçi ise yetkisi bulunduğundan bitki ilaçlamasını bilinçli sürdürmektedir.

Çizelge 5.43. İncelenen işletmelerde ilaç kullanım biçiminin dağılımı

İlaç Kullanım Biçimi	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Bilinçli	106	65
Bilinçsiz	58	35
Toplam	**164**	**100**

Şekil 5.10. İncelenen işletmelerde ilaç kullanım biçimi

5.1.5. İncelenen İşletmelerde Örgütlenme Biçimi

Bölge tarımına hizmet sağlayan kuruluşlar:

S.S. Güllü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi (Kuruluş Tarihi:2003 Üye sayısı: 105)

Güllü Tarım Kredi Kooperatifi

Uşak İl Özel İdaresi

Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü & Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Şarap ve tütün firmaları

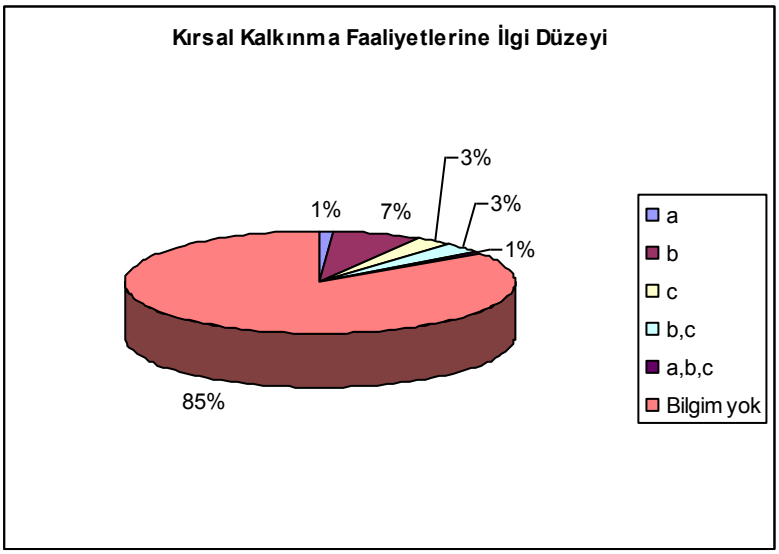
Ziraat Odaları

Güllü Kasabası'nda hali hazırda çalışmalarını devam ettiren Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, Tarım Kredi Kooperatifi çiftçiler arasındaki örgütlenme sorunlarını çözmek istemektedir ve bu amaçla projeler üretmektedir. Fakat diğer faktörlerde de bahsedildiği gibi üreticilerin kendi aralarındaki çekişmeler, örgütlenmelerde aksamalara ve hedeflerin gerçekleşmemesine yol açmaktadır.

Çizelge 5.44. İncelenen İşletmelerde Üreticilerin Kırsal Kalkınma Faaliyetlerine Katılım Durumu

Kırsal Kalkınma Faaliyetlerine İlgi Düzeyi	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Sadece Proje Yapan (a)	2	1
Sadece Projeden Destekleme Alan (b)	12	7
Kalkınma Kooperatifi Ortağı Olan (c)	5	3
b ve c	5	3
a, b ve c	1	1
Bilgim yok	139	85
Toplam	**164**	**100**

Ankete katılanların %85i kırsal kalkınma faaliyetleri hakkında bilgilerinin olmadığı görülmektedir.

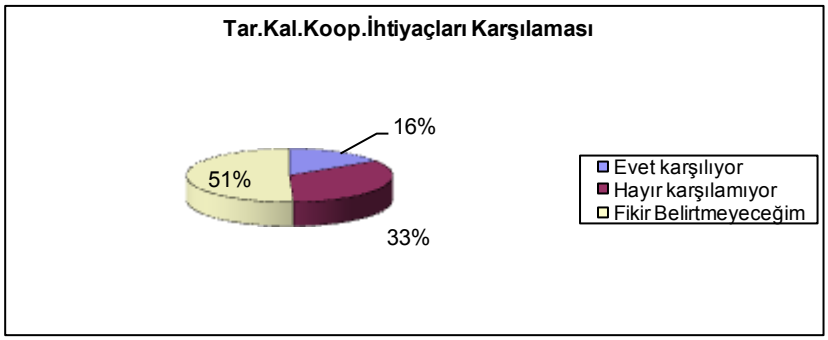
Şekil 5.11. İncelenen işletmelerde kırsal kalkınma faaliyetlerine ilgi düzeyi dağılımının gösterimi

Bölgede faaliyet gösteren Tarımsal Kalkınma Kooperatifi'ne birçok kişi üye olmasına rağmen herhangi bir destekleme almayanlar, kırsal kalkınma faaliyetlerini bilmemektedirler. 2007 yılında Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ve Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Vakfı işbirliği ile dağıtılan büyükbaş hayvanlar, kooperatifin hazırlamış olduğu projeye dâhil olanlardır.

Çizelge 5.45. Ankete katılanların tarımsal kalkınma kooperatifi hakkındaki görüşleri

Tar. Kal. Koop. İhtiyaçları Karşılaması	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Evet karşılıyor	26	16
Hayır karşılamıyor	55	33
Fikir Belirtmeyeceğim	83	51
Toplam	**164**	**100**

Çizelge 5.46ya göre işletme sahiplerinin %51i, tarımsal kalkınma kooperatifi hakkında fikir beyan etmezken % 33ü tarımsal kalkınma kooperatifinin ihtiyaçları karşılamadığını belirtmiştir.

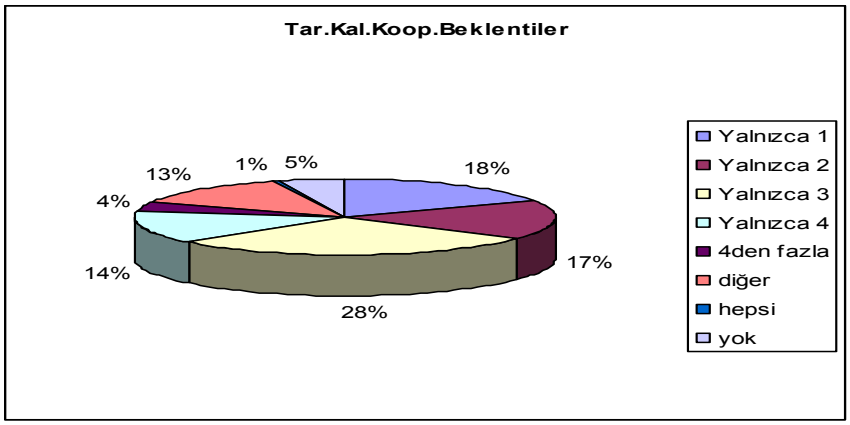
Şekil 5.12. Ankete katılanların tarımsal kalkınma kooperatifi hakkında görüşleri

Ankete katılanlara, bir önceki soru ile bağlantılı olarak, bölgede faaliyet gösteren Tarımsal Kalkınma Kooperatifi'nden neler bekledikleri sorulmuştur. Sorunun seçenekleri birden çok olduğundan gruplandırma yöntemi ile Çizelge 5.47nın anlaşılabilirliği sağlanmıştır. Sosyal yardım, hatıra ormanı, gezi, gazete/dergi çıkarmak, farklı ürün yetiştirmede teşvik ve bilgi toplantıları, tarımsal makine-ekipman desteği, hayvancılık projeleri, çeşitli tarımsal yardım projeleri ve diğer beklentiler seçenekler arasındadır.

Çizelge 5.46. Ankete katılanların tarımsal kalkınma kooperatifinden beklentileri

Tar. Kal. Koop. Beklenenler	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Yalnızca 1 adet beklentisi olanlar(hayvancılık projeleri)	29	18
Yalnızca 2 adet beklentisi olanlar (hayvancılık projeleri, tarımsal alet-makine desteği)	28	17
Yalnızca 3 adet beklentisi olanlar (farklı ürün yetiştirmede teşvik, tarımsal alet-makine ekipman desteği, hayvancılık projeleri)	47	28
Yalnızca 4 adet beklentisi olanlar (sosyal yardım, farklı ürün yetiştirmede teşvik, tarımsal alet-makine ekipman desteği, hayvancılık projeleri)	23	14
4'den fazla beklentisi olanlar (Sosyal yardım, hatıra ormanı, gezi, gazete/dergi çıkarmak, farklı ürün yetiştirmede teşvik ve bilgi toplantıları, tarımsal makine-ekipman desteği)	7	<%1
Hepsi(Sosyal yardım, hatıra ormanı, gezi, gazete/dergi çıkarmak, farklı ürün yetiştirmede teşvik ve bilgi toplantıları, tarımsal makine-ekipman desteği, hayvancılık projeleri, çeşitli tarımsal yardım projeleri)	21	21
Diğer	1	<%1
Beklentisi Olmayanlar	8	<%1
Toplam	**164**	**100**

Çizelge 5.47ye göre ankete katılanların % 28i tarımsal kalkınma kooperatiften öncelikli olarak üç adet beklentileri olduğunu beyan etmişlerdir. Bu beklentiler, farklı ürün yetiştirmede teşvik ve bilgi toplantıları, tarımsal makine-ekipman desteği, hayvancılık projeleridir.

Şekil 5.13. Ankete katılanların tarımsal kalkınma kooperatifinden beklentileri

5.1.6. Finansman – Ekonomik İlişkiler

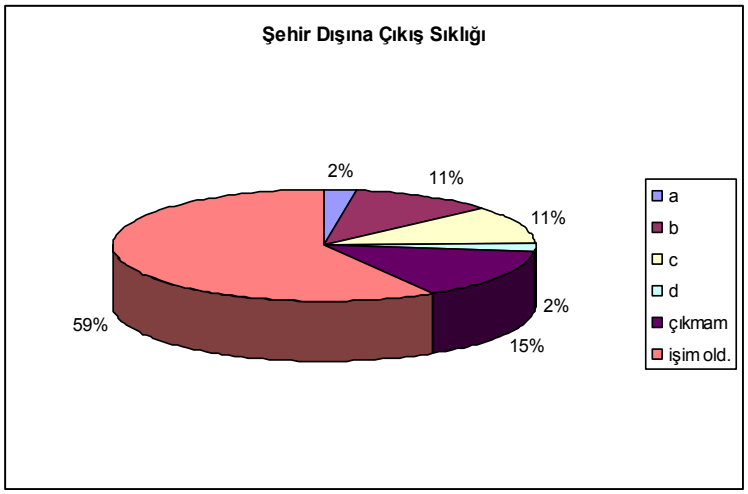
Bölgenin tarımsal finansman ilişkilerini Güllü Belediyesi, Güllü Tarım Kredi Kooperatifi, Güllü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nı temsil eden Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü yetkilileri düzenlemektedir. Her üretim sezonunda özellikle girdi fiyatlarının, işçilik bedellerinin belirlenmesinde bu kuruluşlar ve şahıslar etkili olmaktadır. Tarımsal finansmanda en önemli sorun çiftçilerin yapmış oldukları işlemleri kayıt altına almamalarıdır. Çalışma bölgesindeki insanlar özellikle üretim sezonu sonunda ürünlerinin alıcı bulacakları konusunda her sene tereddüt yaşamaktadırlar. Devlet destekleri arasından kademeli olarak çıkarılan tütün halen bölge insanının tercihleri arasındadır. Bölgede arazi dağılımı çok çeşitli olduğundan insanların geçim kaynakları da farklılık göstermektedir. Ayrıca Güllü Kasabası'nda yaşanan siyasi ayrılıklar insanlar arasında birlik oluşmamasına yol açmaktadır. Bundan ötürü her üretim sezonunda fiyat farklılıklarına, insanların birbirlerinin reklâmını kötü yapmalarına neden olmaktadır.

5.1.7.Sosyal Yapı

Çalışma bölgesinde yaşayan insanlar sinema, alışveriş, gezi gibi faaliyetlere pek ilgili değildirler. Çoğu insan hanesini geçindirme telaşıyla yaşamını sürdürdüğünden sosyal faaliyetlere zaman ayırmamaktadır. Çalışmada yapılan ankette, ankete katılanlara şehir dışına çıkış sıklığı, iletişim gücünün dağılımı, sosyal yardımlaşma soruları sorulmuş olup verilen cevapların analizi Çizelge 5.47de gösterilmiştir. Ankete katılanların %59u şehir dışına çıkış sıklığını "işim olduğunda" seçeneği ile ifade etmişlerdir. Şekil 5.14de yer alan gruplandırmalar Çizelge 5.47de belirtilmiştir.

Çizelge 5.47. İncelenen işletmelerde şehir dışına çıkış sıklığı

Şehir Dışına Çıkış Sıklığı	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
2 Haftada Bir (a)	4	2
Ayda Bir (b)	18	11
4–5 Ayda Bir (c)	18	11
Yılda Bir(d)	4	2
Çıkmam	24	15
İşim Olduğunda	96	59
Toplam	**164**	**100**

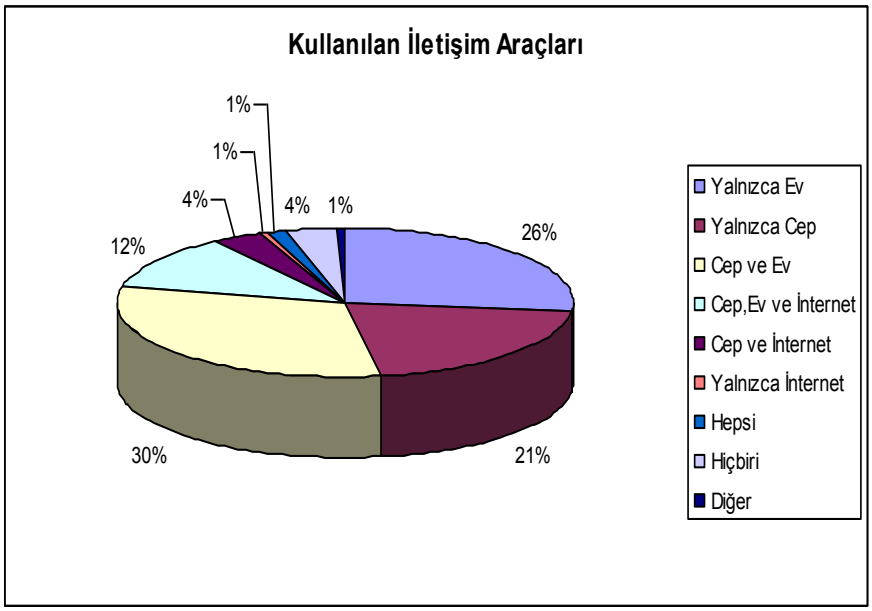
Şekil 5.14. İncelenen işletmelerde şehir dışına çıkış sıklığı

Kasaba halkı şehir dışına genelde pazar ihtiyaçlarını karşılamak üzere çıkmaktadır. Ayda bir şehir dışına çıkanlar ise yurtdışına giden ve gelen ailelerdir.

Ankete katılanların iletişim gücünü ölçmek için yapılan araştırmada, soru seçeneklerine iletişimde kullanılan araçlar olarak, cep telefonu, ev telefonu, internet ve mektup olarak belirlenmiştir.

Çizelge 5.48. İncelenen işletmelerde iletişim gücünün sayısal dağılımı

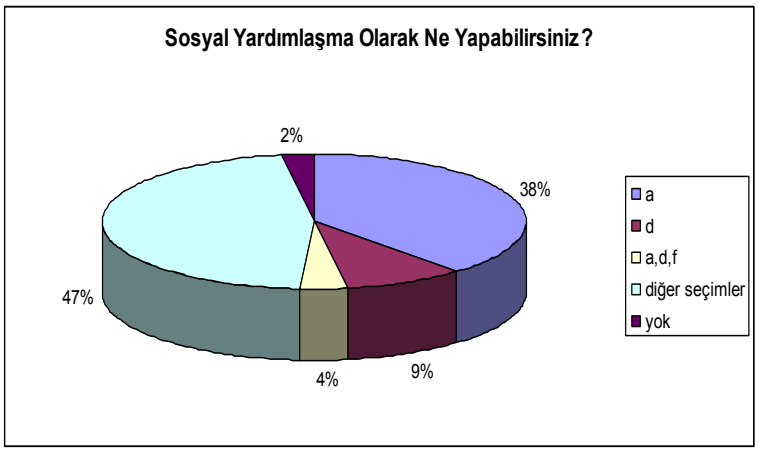
Hangi İletişim Araçlarını Kullanıyorsunuz?	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Yalnızca Ev Telefonu	44	26
Yalnızca Cep Telefonu	34	21
Yalnızca İnternet	1	1
Cep ve Ev Telefonu	51	30
Cep, Ev Tel. ve İnternet	19	12
Cep Tel. ve İnternet	6	4
Diğer İletişim Araçları	1	1
Hepsi	2	1
Kullanmıyorum	6	4
Toplam	**164**	**100**

Şekil 5.15. İncelenen işletmelerde iletişim gücünün kullanımı

51 yaşın üstünde olan kişiler ev telefonunu daha fazla kullanmaktadır. Kasabanın tüm hanelerinde ev telefonu bulunmaktadır. Çizelge 5.49a göre ankete katılanların %30u cep ve ev telefonunu birlikte kullanmaktadır.

Ankete katılanlara bir sosyal yardımlaşma kapsamında kasabaya ne yapabilecekleri sorulmuştur. Buna göre okula yardım (a), gezi organize etme (diğer seçimler), bir derneğe yardım (diğer seçimler), gelir seviyesi düşük bir haneye yardım (d) , diğer ve tarlamdaki ürünün indirimli satışı (diğer seçimler) seçenekleri verilmiştir. Şekil 5.16da görüldüğü üzere okula yardım seçeneği %38 oranla en fazla payı almaktadır. Diğer seçimler başlığında birden fazla seçeneği aynı anda işaretleyenler olmuştur. Bu seçeneklerin birçoğunda yine okula yardım seçeneği de yer bulmuştur.

Şekil 5.16. İncelenen işletmelerde sosyal yardımlaşma gücü

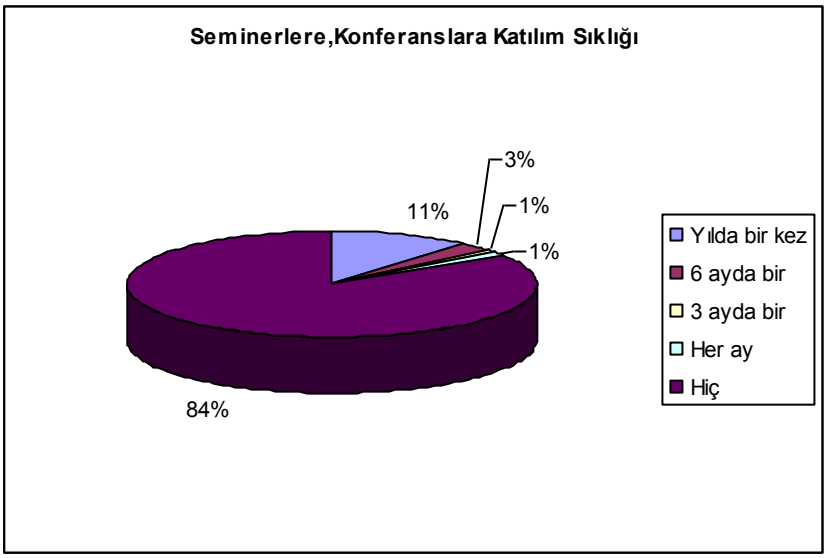
5.1.8. Tarımsal Yayım ve Destekler

Güllü Kasabası'nın tarımsal yayım işlemleri Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü personelince sağlanmaktadır. Çeşitli demonstrasyonlar, çiftçi toplantıları ve ziyaretleri, video gösterileri, çeşitli kurum yetkililerin bazı tarımsal konular hakkındaki seminerleri vb. kasabada görev yapan ziraat mühendisi tarafından organize edilmektedir. Ayrıca tarım kredi kooperatifi, belediye başkanlığı, özel firmalar da yayım faaliyetlerini yürütmektedirler. Fakat bölgedeki insanlar klasik metotlara alışkın olduklarından yeniliğe kapalıdırlar. Bu, yeni ürünlerin denenmesi konusunda büyük sorunlar doğurmaktadır. Köydeki yaşanan siyasi ve ailevi ayrılıklar yayım faaliyetlerinde insanları bir araya getirme sorununu ortaya çıkartmaktadır. Bölgede ekimi yoğun olarak yapılan tütün için, firmaların personelleri çeşitli yeni teknikler ile deneme sahaları uygulamaktadır. Ayrıca bağcılık konusunda üzüm ve şarap firmalarının teknik elemanları belirli aralıklarla kasabayı ziyaret ederek bilgi ve görüşlerini aktarmaktadırlar.

İncelenen işletmelerde işletme sahiplerinin Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün düzenlediği seminerlere, konferanslara özetle kırsal kalkınmanın bel kemiği sayılabilecek yayım faaliyetlerine ne sıklıkla katıldıkları gözlemlendiğinde %84i hiç katılmadığını beyan etmiştir.

Çizelge 5.49. İncelenen işletmelerde işletme sahiplerinin seminerlere ve konferanslara katılma durumu

Katılma Sıklığı	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Yılda 1 Kez	18	11
6 Ayda Bir	5	3
3 Ayda Bir	1	1
Her Ay	2	1
Hiç	138	84
Toplam	**164**	**100**

Şekil 5.17. İşletme sahiplerinin seminerler ve konferanslara katılım sıklığı

Çizelge 5.50'ye göre işletme sahiplerinin % 84ü seminerlere ve konferanslara katılmamaktadırlar.

Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün düzenlediği etkinliklere katılımın az olmasının çeşitli sebepleri vardır. Bunların başlıcaları;

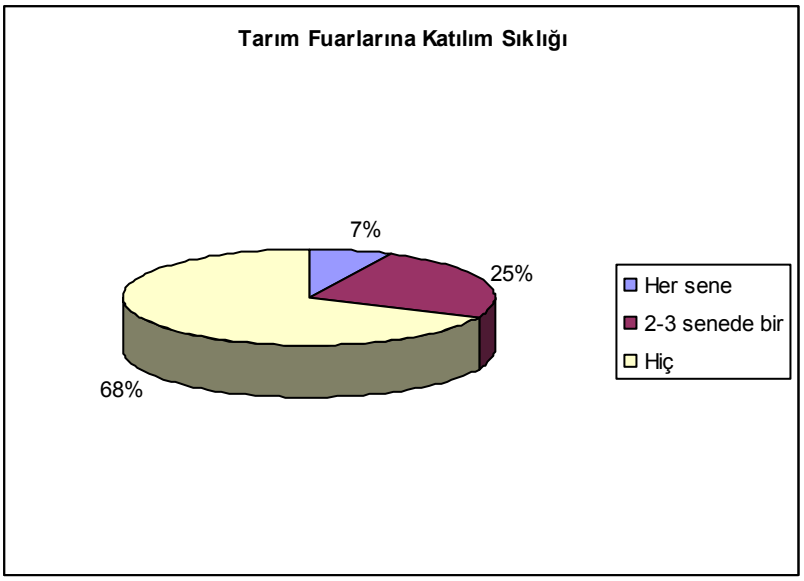
1- Kasabanın il merkezine uzak olması (55 km)
2- Kasabada görev yapan bir ziraat mühendisinin bulunması (Böylelikle ilde yapılan etkinlikler personel yoluyla öğrenilmektedir ve içeriği birebir yansıtılmaktadır, kasaba halkı böylece çeşitli organizasyonlara katılmamaktadır).
3- Belediyenin web sayfasında etkinliklerin içeriğinden bahsedilmesi.
4- Maddi imkânsızlıklar.
5- Sağlık sorunları(özellikle 55 yaş ve üstü vatandaşlar)

6- Diğer nedenler

Seminer ve konferanslara katılımda olduğu gibi tarım fuarlarına katılım da düşüktür (Çizelge 5.50). Çizelge 5.50e göre işletme sahiplerinin %68i tarım fuarlarına hiç katılmamaktadır.

Çizelge 5.50.İşletme sahiplerinin tarım fuarlarına katılım durumu

Katılım Sıklığı	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Her sene	12	7
2–3 senede bir	41	25
Hiç	111	68
Toplam	164	100

Şekil 5.18. İşletme sahiplerinin tarım fuarlarına katılım sıklığı

2–3 senede bir tarım fuarlarına katılan kesim yaş ortalaması 18–51 arasında olan kişilerdir. 51 yaşın üzerinde olanlar tarım fuarlarına katılmamaktadırlar. En son 21–27 Şubat 2011 tarihleri arasında Denizli'de yapılan tarım fuarına kasabadan 30 kişi katılmıştır. Bu katılımla ve içerikle ilgili dokümanlar eklerde verilmiştir.

Çizelge 5.51. İşletme sahiplerinin üye oldukları kuruluşlar

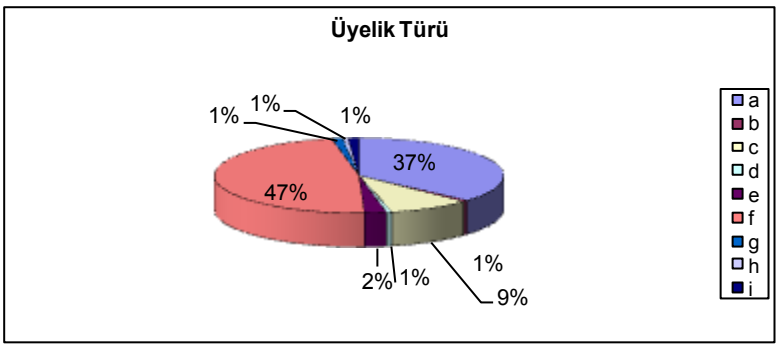
Kuruluş Şekli	**Sayısı**
Ziraat Odası	162*
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	16
Herhangi bir dernek üyeliği(siyasi dernekler gibi)	5
Tarım Kredi Kooperatifi	99
Okul Aile Birliği	3
Üyelik yok	2

(*Noksan olan 2 kişi, çiftçilik yaptıkları hâlde odaya kayıtlı değildir)

Çizelge 5.52 kuruluş biçimlerini ayrı biçimde aldığından, bir işletme sahibi birden fazla kuruluşa üye olduğu için, burada 2. bir çizelge vermek gereklidir. Şekil 4.19da gösterilen gruplandırmalar Çizelge 5.52de gösterilmiştir.

Çizelge 5.52. İşletme sahiplerinin birden fazla üye oldukları kuruluşlar

Üyelik Şekli	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Sadece Ziraat Odası (a)	60	37
Ziraat Odası + Tarımsal Kalkınma Kooperatifi (b)	1	1
Ziraat Od.+Tar. Kal.Koop.+Tar.Kredi Koop. (c)	15	9
Ziraat Odası + Dernek Üyeliği (d)	1	1
Zir. Od.+ Dernek Üyeliği+ Tar. Kal. Koop. (e)	4	2
Ziraat Odası + Tarım Kredi Kooperatifi (f)	78	47
Zir. Od.+Tar. Kredi Koop.+ Okul Aile Birliği (g)	2	1
Ziraat Odası + Okul Aile Birliği (h)	1	1
Üyelik Yok (i)	2	1
Toplam	**164**	**100**

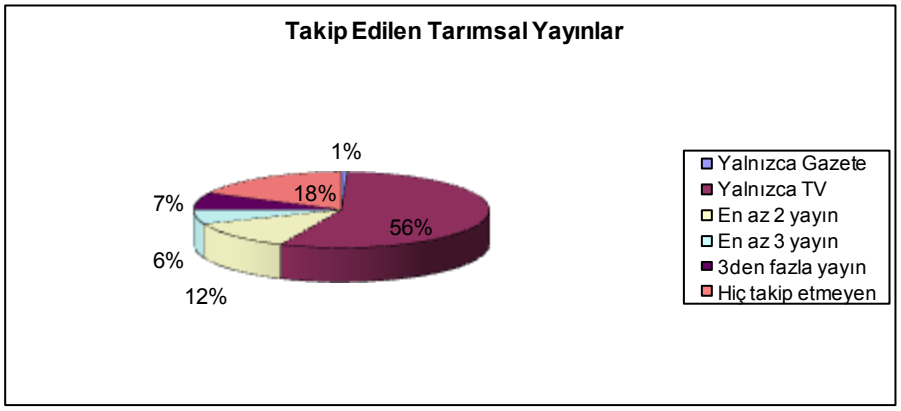
Şekil 5.19. İşletme sahiplerinin üye oldukları kuruluşların dağılımı

Çizelge 5.52e göre işletme sahiplerinin birden fazla üye oldukları kuruluşların başında ziraat odası ve tarım kredi kooperatifi gelmektedir. Dağılımda %47 oranıyla bu iki kuruluş üyeliği birinci sıradadır. Sadece ziraat odasına kayıtlı olanların oranı ise %37dir.

İncelenen işletmelerde işletme sahiplerin tarımsal yayınları takip durumu Çizelge 5.53de gösterilmiştir. Gazete ve TV haricinde yer alan yayınların (dergi, kitap, broşür&afiş) grafikte daha kolay takip edilmesi için gruplar hâlinde değerlendirilmiştir.

Çizelge 5.53. İşletme sahiplerinin tarımsal yayınları takip durumu

Ne Tür Tarımsal Yayımların Takip Edildiği	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Yalnızca Gazete	1	1
Yalnızca TV	92	56
En az 2 yayın	20	12
En az 3 yayın	10	6
3den daha fazla yayın	12	7
Hiç	29	18
Toplam	**164**	**100**

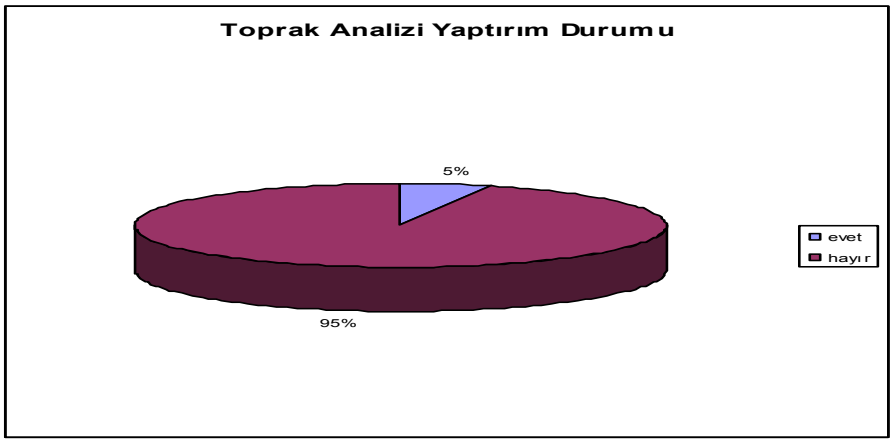
Şekil 5.20. İşletme sahiplerinin tarımsal yayınları takip durumu

Çizelge 5.54e göre işletme sahiplerinin %56sı tarımsal yayınları yalnızca TV yoluyla takip ettikleri görülmektedir. Hiçbir şekilde tarımsal yayın takip etmeyenlerin oranı ise %18dir.

İşletme sahiplerinin toprak analizi yaptırma durumu ise Çizelge 5.55de gösterilmiştir.

Çizelge 5.54. İşletme sahiplerinin toprak analizi yaptırma durumu

Toprak Analizi Yaptırım Durumu	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Evet	9	5
Hayır	155	95
Toplam	**164**	**100**

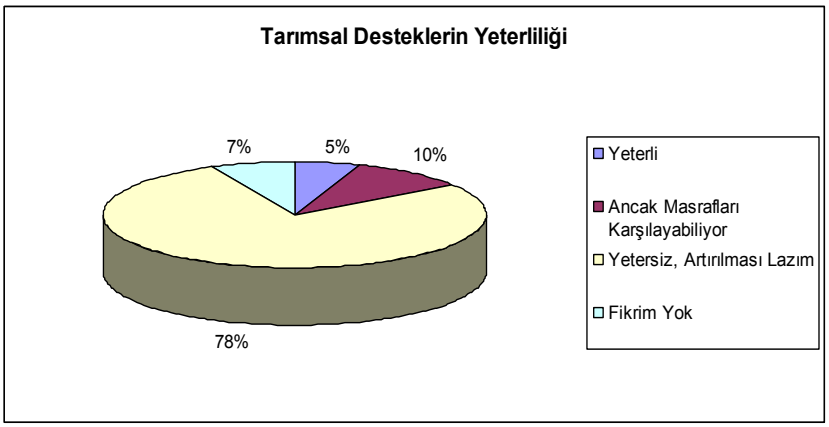
Şekil 5.21. İşletme sahiplerinin toprak analizi yaptırma durumu

Çizelge 5.55'e göre işletme sahiplerinin %95i toprak analizi yaptırmamaktadır. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Mazot-Gübre –Toprak Analizi Desteklemeleri'nde tek bir parselde 50 dekar ve üzerinde arazi olan çiftçilerin toprak analizi yaptırmalarını zorunlu kılmıştır. Yaptırmayanlar, gübre desteğinden de istifade etmemektedirler. Bölgede tek bir parselde 50 dekar ve üzerinde arazi olan kişi sayısı sadece 9dur. Bunun dışında atacağı gübre, ilaç vb. bilgileri öğrenmek için toprak analizi yaptıran çiftçi sayısı 2010 verilerine göre yoktur. Toprak analizi yaptırmamanın en temel sebebi analiz fiyatının yüksek olmasıdır. Bölge topraklarının uzun yıllar boyunca benzer kimyasal özellikler taşıması, bölgede çiftçilik yapanların gübre ve ilaç konusunda aynı etken maddeleri kullanmalarını alıştırmıştır.

.

Çizelge 5.55. İşletme sahiplerinin tarımsal desteklere bakış açısı

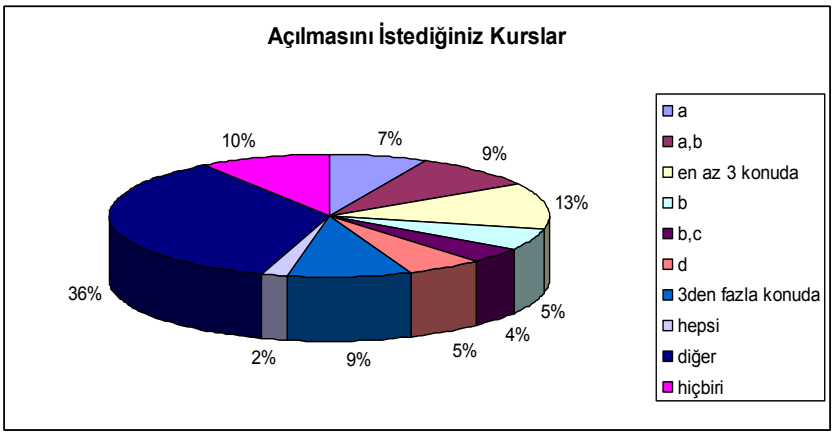
Tarımsal Desteklerin Yeterliliği	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Yeterli	9	5
Ancak Masrafları Karşılayabiliyor	16	10
Yetersiz, Artırılması Lazım	127	78
Fikrim Yok	12	7
Toplam	**164**	**100**

Şekil 5.22. İşletme sahiplerinin tarımsal desteklere bakış açısı

İşletme sahipleri Çizelge 5.56da görüldüğü üzere, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın desteklerinin yetersiz olduğunu ifade etmiştir.

Ankete katılanların bölgede hangi konularda kurs açılması gerektiği sorusunda seçenekler ise şu şekilde belirlenmiştir: a)Bağcılık, b) Süt Sığırcılığı, c) Yem Bitkileri, d)Tarımsal Destekler, e)Balıkçılık, f)Ev ekonomisi, g)Kümes hayvancılığı, h)Diğer. Şekil 4.23ün kolay anlaşılabilmesi için kurs seçenekleri gruplandırılarak sorulmuştur ve tasnif edilmiştir.

Şekil 5.23. İşletme sahipleri tarafından açılması istenen kurslar

Soruda birden çok seçenek işaretleme hakkı olduğundan ankete katılanların %13ü en az 3 konuda, %9u ise 3den fazla konuda kurs açılmasını istemektedir. Ayrıca 4 veya daha fazla seçenek işaretleyenler ile diğer seçeneğini işaretleyenler Şekil 5.23de "diğer" kategorisinde değerlendirilmiştir.

Şubat ayı içerisinde Uşak Köylerini Kalkındırma Derneği ile Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü işbirliği ile Güllü Kasabası'nda Tarımsal Destekler konulu eğitim verilmiştir.

Mart ayında ise Doluca Şarapçılık A.Ş., Güney Şarapçılık A.Ş. ve Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü işbirliği ile Bağcılık konusunda çeşitli eğitimler (budama, bağ tesisinin kurulması, aşılama gibi) verilmiştir.

5.1.9. Çevresel Değerlendirme

Güllü Kasabası içerisinde Büyük Menderes Nehri'nin kollarından olan Güllü deresi bulunmaktadır. Alabalık ve sazan derede yaşayan balık türleridir. Yazın kuruyan kışın gürleşen derenin Gediz Nehri ile bağlantısı da vardır. Güllü deresi civar köylerden olan Yeniköy'ün içinden geçer, ayrıca Yeniköy'de derenin üzerine bir köprü yapılmıştır. Bölge, Eşme ilçesinin ve Güney ilçesinin dağlarıyla çevrilidir. Bu yüzden kasabaya ulaşım dağ geçitleriyle sağlanmaktadır.

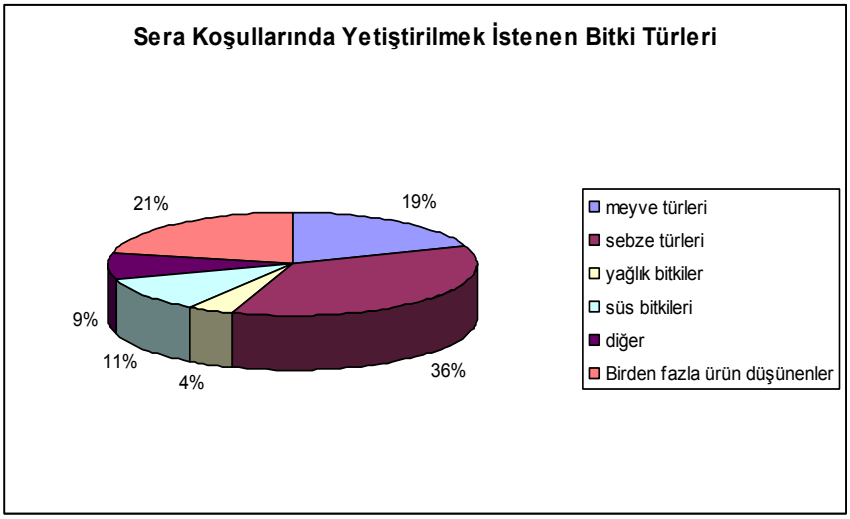
Ege ve İç Anadolu ikliminin geçit yeri olan bölgede genellikle Ege Bölgesi'nin yumuşak ve İç Anadolu'nun sert hava şartları bir arada görülmektedir. İlde Ege'ye göre yazları daha az sıcak ve kurak geçen, kışları ise İç Anadolu'ya göre daha ılık geçen Akdeniz - karasal geçiş iklimi egemendir. Ege'den gelen bulutların getirdiği yağışlar il iklimini İç Anadolu ikliminden ayırır. Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlıdır. Fakat kasabada karın fazla

yağdığı ve karlı gün sayısının çok olduğu söylenemez. Yıllık yağış ortalaması 534,4 mm'dir. Uşak, Ege ve İç Batı Anadolu Bölgeleri arasında geçit yeri olduğundan bitki örtüsünde de her iki bölgenin özellikleri göze çarpar. Ancak Uşak, Ege Bölgesi'ne göre daha soğuk olduğundan Ege Bölgesi'nin tipik bitki örtüsü olan zeytine pek rastlanmaz. İlde, dağlarda çok sık ormanlara rastlanır. Çok çeşitli ağaç türlerinin olduğu bu ormanlarda yaygın ağaç türleri; meşe, karaçam, kızılçam, dişbudak, ahlât, karaağaç, çınar ve ardıçtır. Güllü Kasabası'nın içme suyu ve kanalizasyon şebekesi bulunmaktadır. Ayrıca bölgenin çeşitli yerlerinde çeşmeler ve doğal su kaynakları bulunmaktadır. Güllü Belediyesi ve İller Bankası işbirliği ile Mayıs 2011'den itibaren yeni içme suyu hanelere verilmeye başlanmıştır. Anız olayının zamanla yok denecek kadar azaltılması çevresel faktörlerde herhangi bir problem olmamasına neden oluşturmuştur. Bölgede çevre kirliliği insan, bitki, hayvan ve çevre sağlığını etkileyecek derecede bulunmamaktadır. Bölgede toprak ve su kirliliği bir problem değildir. Aksine, bölge sınırları içerisinde olan Güllü Deresi, içme pınarı ve çeşmeler halkın ihtiyaçlarını karşılayacak düzeydedir.

Çevresel değerlendirmede kaynakların etkin kullanımı ve eğer iyileştirme yapılabilirse üretim deseninde değişmeler olabilir. Bu durum hakkında hazırlanan anketin ucu açık sorularından biri olan "toprak özellikleri ve yapay sera koşullarında hangi ürünü yetiştirmeyi arzu ettikleri" ankete katılanlara sorulmuştur. Ankete katılan 164 kişiden 47si bu soruyu cevaplamıştır. Verilen cevapların dağılımı Çizelge 5.56da gösterilmiştir.

Çizelge 5.56. İşletme sahiplerinin sera koşullarında yetiştirmek istedikleri bitkilerin dağılımı

Yetiştirilmek İstenen Bitki Türleri	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Meyve Türleri	9	19
Sebze Türleri	17	36
Yağlık Bitkiler	2	4
Süs Bitkileri	5	11
Diğer Ürünler	4	9
Birden Fazla Ürün Düşünenler	10	21
Toplam	**47**	**100**

Şekil 5.24. Sera koşullarında yetiştirilmek istenen bitkiler

Çizelge 5.57ye göre işletme sahiplerinin % 36sı uygun sera koşullarında sebze türleri yetiştirebileceklerini beyan etmişlerdir. Yağlık bitkilere rağbet ise sadece %2de kalmıştır.

5.2. Güllü Kasabası İçin Strateji Analizi

Strateji analizi; çalışmanın sorun analizi, paydaş analizi ve stratejik analiz kısımlarından oluşmaktadır.

5.2.1. Sorun Analizi

Sorun analizi; mevcut durum analizinin olumsuz yönlerini belirler ve neden-sonuç ilişkisi doğrultusunda sorunları belirleyen analizdir. Sorun analizinde temel sorunlar ve bu temel sorunları oluşturan alt sorunlar yer alır. Sorun analizinde asıl amaç paydaşların öncelik verdiği ve gidermek istediği sorunlara yer verilmesidir (Günaydın,2010).

Araştırmacı tarafından belirlenen temel sorunlar aşağıda sıralanmıştır;

1-Ürünlerin pazarlanmasında alıcı bulma sorunu

2-Devletin tütün desteklemesinden vazgeçmesi

3-Ailevi ayrılıklar (iç çekişmeler)

4-Bitkisel üretimde görülen hastalıklar ve ürünlerin kalitesinin düşmesi

5-Organik Tarım bilincinin olmayışı

6-Plansız gübre ve ilaç atımı

7-Klasik tarım metotlarının sürdürülmesi

8-Kalkınma Kooperatifi'nin öneminin yeteri derece anlaşılamaması ve bölge halkının kooperatiften istifade etmemesi

9-Pazarlama kanallarının zahmetli olması (ulaşım)

10-Sertifikalı çeşitlerin kullanılmaması

11-Ani iklim değişiklikleri

12-Yeniliklere kapalı olma (eğitim seviyesinin düşüklüğü/sosyal faaliyetlerin azlığı)

13-İşletme ölçeklerinin küçük olması (gelir durumunun azlığı)

14-Belediyenin yeterli faaliyeti gösterememesi (sosyal faaliyetlerin azlığı)

15-Arazi yapısının çok bölümlü ve düzensiz bir şekilde olması

16- Su kaynaklarının yetersiz olması

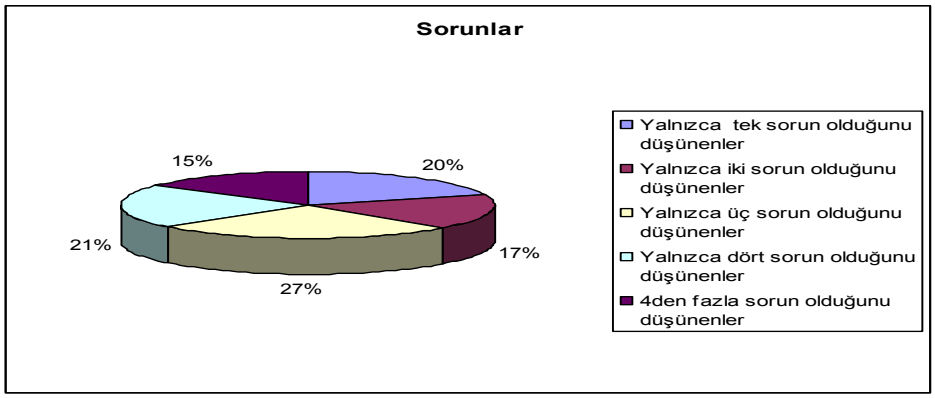
17- Yöresel unsurların göz ardı edilmesi

Ulaşım, eğitim seviyesi düşüklüğü, gelir durumunun azlığı, iç çekişmeler, diğer, su kaynaklarının yetersiz oluşu, sosyal faaliyetlerin azlığı ve yöresel unsurların göz ardı edilmesi sorunun seçenekleridir. En fazla sorunun eğitim seviyesinin düşüklüğü, gelir durumunun azlığı ve su kaynaklarının azlığı olduğu düşünülmektedir. Anket sorularında bu düşüncelerin kaynakları bulunmaktadır.

Çizelge 5.57. Güllü kasabasının temel sorunlarının neler olduğunun işletme sahipleri görüşlerine göre dağılımı

Ne tür sorunlar olduğu	**Sayısı**	**Yüzde(%)**
Yalnızca tek sorun olduğunu düşünenler*	33	20
Yalnızca 2 sorun olduğunu düşünenler*	28	17
Yalnızca 3 sorun olduğunu düşünenler*	43	27
Yalnızca 4 sorun olduğunu düşünenler*	35	21
4den fazla sorun olduğunu düşünenler*	25	15
Toplam	**164**	**100**

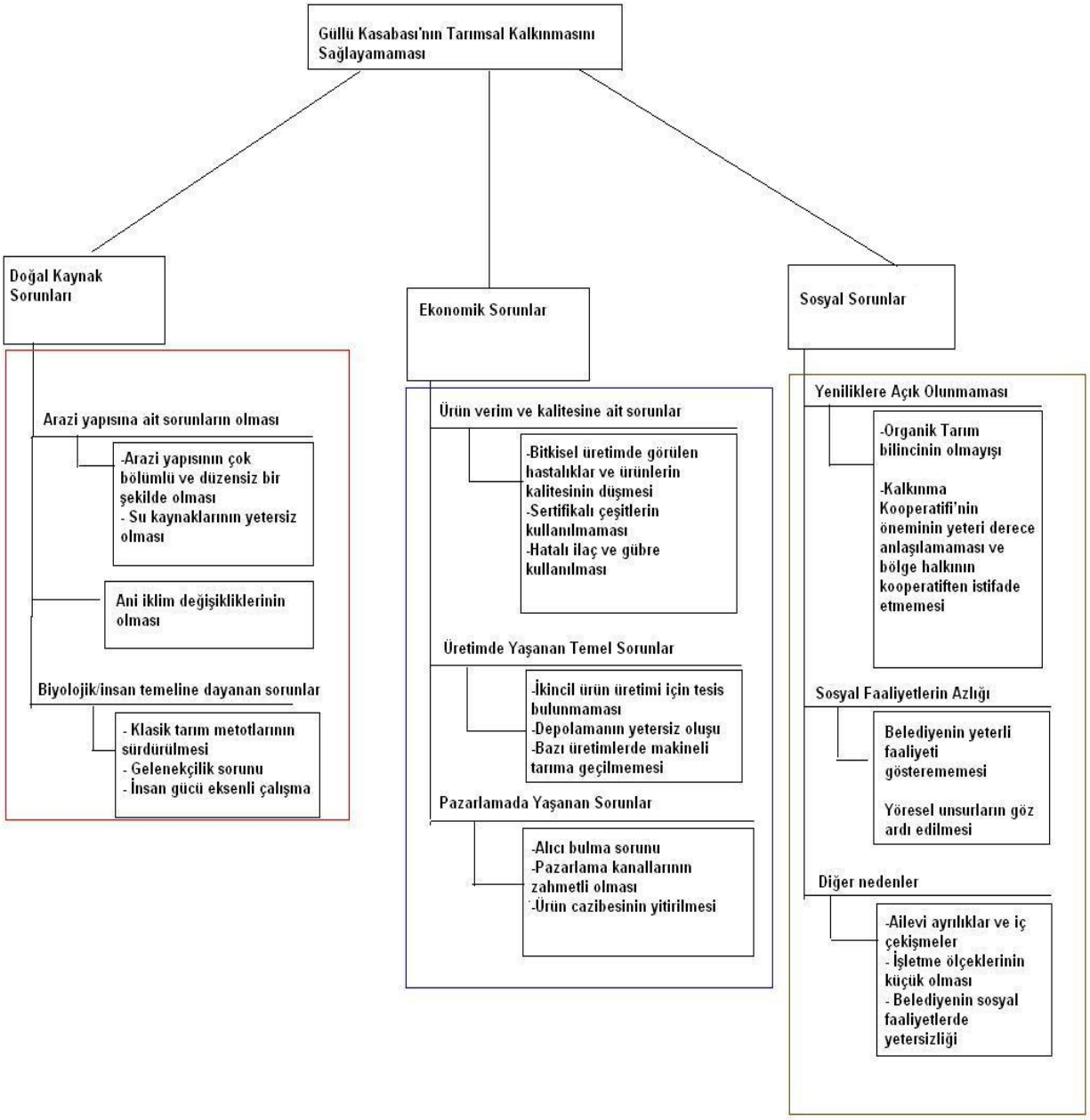
(* Yalnızca tek sorun: Gelir durumunun azlığı, Yalnızca iki sorun: Eğitim seviyesi düşüklüğü, gelir durumunun azlığı, Yalnızca üç sorun: Ulaşım, eğitim seviyesi düşüklüğü, gelir durumunun azlığı, Yalnızca dört sorun: Ulaşım, eğitim seviyesi düşüklüğü, gelir durumunun azlığı, iç çekişmeler, Dörtten fazla sorun: Ulaşım, eğitim seviyesi düşüklüğü, gelir durumunun azlığı, iç çekişmeler, diğer, su kaynaklarının yetersiz oluşu, sosyal faaliyetlerin azlığı ve yöresel unsurların göz ardı edilmesi)

Şekil 5.25. Güllü kasabasının temel sorunlarının neler olduğunun işletme sahipleri görüşlerine göre dağılımı

Çizelge 5.57e göre işletme sahiplerinin % 27si temel sorunların 3 tane olduğunu belirtirken 4den fazla sorun olduğunu düşünenlerin oranı % 15dir.

İşletme sahiplerinden alınan bu bilgiler ve araştırıcı tarafından tespit edilen sorunlar Sorun Ağacına dönüştürülmüştür. Güllü Kasabası'nın sorunlarını gösteren sorun ağacı Şekil 5.26da gösterilmiştir.

Şekil 5.26. Güllü kasabası için sorun ağacı

Şekil 5.26ya göre Güllü Kasabası'nın temel sorunu tarımsal kalkınmayı sağlayamaması olarak belirlenmiştir. Bu temel sorun doğal kaynak sorunları, ekonomik sorunlar ve sosyal nedenler başlıklarında incelenmiştir.

5.2.2. Paydaş Analizi

Strateji analizinin ikinci kısmını paydaş analizi oluşturmaktadır. Kalkınma planlarında önemli bir yer teşkil eden katılımcılık stratejik planlamanın temel unsurlarından birisidir. Kuruluşun etkileşim içinde olduğu tarafların görüşlerinin dikkate alınması stratejik planın sahiplenilmesini sağlayarak uygulama şansını artıracaktır. Diğer yandan, kamu hizmetlerinin yararlanıcı ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirilebilmesi için yararlanıcıların taleplerinin bilinmesi gerekir. Bu nedenle durum analizi kapsamında paydaş analizinin yapılması önem arz etmektedir.

Paydaşlar, kuruluşun ürün ve hizmetleri ile ilgisi olan, kuruluştan doğrudan veya dolaylı, olumlu ya da olumsuz yönde etkilenen veya kuruluşu etkileyen kişi, grup veya kurumlardır. Paydaşlar, iç ve dış paydaşlar ile yararlanıcılar/müşteriler olarak sınıflandırılabilir.

İç Paydaşlar: Kuruluştan etkilenen veya kuruluşu etkileyen kuruluş içindeki kişi, grup veya (varsa) ilgili/bağlı kuruluşlardır. Kuruluşun çalışanları, yöneticileri ve kuruluşun bağlı olduğu bakan, iç paydaşlara örnek olarak verilebilir.

Dış Paydaşlar: Kuruluştan etkilenen veya kuruluşu etkileyen kuruluş dışındaki kişi, grup veya kurumlardır. Kuruluş faaliyetleriyle ilişkisi olan diğer kamu ve özel sektör kuruluşları, kuruluşa girdi sağlayanlar, sendikalar, ilgili sektör birlikleri dış paydaşlara örnek olarak verilebilir.

Müşteriler (Yararlanıcılar): Kuruluşun ürettiği ürün ve hizmetleri alan, kullanan veya bunlardan yararlanan kişi, grup veya kurumlardır. Müşteriler dış paydaşların alt kümesidir.

Paydaş analizi ile;

- Paydaşlarla iletişim kurarak fikirlerinin alınması,
- Paydaşların görüş ve beklentilerinin tespit edilmesi,
- Planı sekteye uğratacak unsurların tespiti ve bu unsurların yok edilmesi için strateji oluşturma,
- Paydaşların birbirleriyle olan ilişkilerinin ve olası çıkar çatışmalarının tespit edilmesi,
- Paydaşların kuruluş hakkındaki görüşlerinin alınmasıyla kuruluşun güçlü ve zayıf yönleri hakkında fikir edinilmesi,
- Paydaşların hangi aşamada katkı sağlayacağının tespit edilmesi,
- Paydaşların görüş, öneri ve beklentilerinin stratejik planlama sürecine dahil edilmesiyle planın bu kesimlerce sahiplenilmesi ve planın uygulanma şansının artması amaçlanır (Anonim, 2006).

Paydaş analizi aşağıda yer alan aşamalardan oluşur:

- Paydaşların tespiti
- Paydaşların önceliklendirilmesi
- Paydaşların değerlendirilmesi
- Görüş ve önerilerinin alınması ve değerlendirilmesi (Eren,2006)

Buna göre Güllü Belediyesi, Güllü Kasabası mahalle muhtarları ve yerel organizasyonlar iç paydaş iken, Eşme Belediyesi, Eşme Kaymakamlığı, Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ise dış paydaştır. Paydaşlar seçilirken öncelikle neden seçildikleri (paydaş tespiti), öncelik sırası, değerlendirilmesi (etki-önem bakımından) yapılır(Anonim, 2012c). Paydaşların çalışma katkılarından bir diğeri de bölgenin örnek alabilecek başka bir bölge ile entegrasyon çalışmalarında fiilen görev almadır. Entegrasyon bir başka toplumla bütünleşmesini belirten bir kavramdır. Dikey entegrasyon, yatay entegrasyon gibi çeşitlerinin yanında iç büyüme, dış büyüme gibi temel işletme kavramları da entegrasyon başlığında değerlendirilir(Akgüç,2010). Güllü Kasabası Kırsal Kalkınma Planı'nın Hazırlanması adlı bu çalışmada benchmarking (kıyaslama) yöntemi ile entegrasyon modeli seçilmiştir. Bu modele göre Güllü Kasabası'na örnek olabilecek bir başka bölge olan Yeleğen Beldesi, paydaşların grup toplantılarında ve beyin fırtınası yöntemiyle aldıkları kararlar neticesinde seçilmiştir. Benchmarking yöntemiyle entegrasyon modeli Strateji Analizi başlığında değerlendirilmiştir. Yeleğen Beldesi'nin kıyaslama için seçilmesinin temel nedeni, birçok tarımsal faaliyette (örneğin sebzecilik) Eşme İlçesi'nin önder bölgelerinden olmasıdır.

Yörede yaşanan sorunları çözme ve yörenin kalkınması ile ilgili kurum, kuruluş ve kişileri belirleme bu çalışmanın paydaş analizini oluşturmaktadır. Belirlenen her sorun için ilgililer kamu kurumu, şirket, dernek, çiftçi organizasyonu ve öne çıkan şahıslar olarak tespit edilmiştir. Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün direktifleri doğrultusunda seçilen "seçilmiş çiftçiler" bu amaçla çalışmada yer almıştır. Bu amaçla çiftçi Ömer Karadağ'ın arazisinde arpa çeşit (İnce-04) demonstrasyonu ve çiftçi Kadir Şahin'in arazisinde buğday çeşit (Mirzabey) demonstrasyonu kurulmuştur. Bu demonstrasyonlara ait çeşitli bilgiler eklerde sunulmuştur. Ayrıca bölgede kurulmuş olan kooperatifler ve diğer örgütlenmeler paydaşlardan olmuştur. Paydaşlarla çeşitli grup çalışmaları yapılmıştır. Çalışmanın metotlarından bir tanesi de grup çalışması yöntemidir.

- Uşak-Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü çalışanları ile Grup Çalışması (Planın hazırlanmasında gruptakilerin sunacakları fikirler, derledikleri veriler vb. için grup çalışması önem arz eder.)
- Güllü Belediyesi çalışanları ile Grup Çalışması (Güllü Belediyesi'nde etkin olarak çalışan personelle farklı zamanlarda bir araya gelerek yapılacak toplantılar, sunumlar, kurslar projenin ilerlemesinde önem arz eder.)
- Mahalle Muhtarları ile Grup Çalışması (Kırsal bölgeleri temsil eden mahalle muhtarları, halkın geçim kaynaklarını, ekili- dikili alanlarını, tarımsal alet-makine varlığını vs. özetle bölgenin mevcut durum analizini en iyi bilen kişiler olduğundan muhtarlar ile de toplantılar, sunular vs. yapılacaktır.)
- Çiftçi organizasyonları ile Grup Çalışması (Bölgede bulunan Kalkınma Kooperatifi ile toplantı)
- Güllü Kasabası'nda ÇKS 'ye kayıtlı 164 çiftçi ile 25 kişilik gruplar halinde Grup Çalışması

Paydaş Analizi'nin aşamalarına göre;

1- Paydaşların Tespiti:

a. Güllü Belediyesi (Araştırma yöresini en iyi temsil eden ve paydaş olma özelliğini bünyesinde barındıran kurumdur. Kurumun 2009–2014 stratejik analizi çalışmayla örtüştüğünden baş paydaş olarak seçilmiştir.)
b. Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü (Çalışmanın çeşitli verilerinin temini, yapılacak faaliyetlerde gerekli personelin, ekipmanın sağlanması bu kurum sayesinde sağlanacaktır.)
c. Eşme Belediyesi ve Eşme Kaymakamlığı (Çalışmanın finansmanın sağlanmasında Eşme İlçe Tarım Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'ne gerekli aracılığın yapılmasından dolayı bir paydaştır.)
d. Güllü Kasabası Mahalle Muhtarları (Kasaba halkıyla yapılacak çalışmalarda ilan, toplantı gibi hadiselerin zamanında sağlanması ve tamamlanması için bir paydaştır)
e. Güllü Kasabası Tarım Merkezi (Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren bu birim, araştırmanın bütün aşamalarında çeşitli faaliyetlerin uygulanmasından sorumludur.)

2- Paydaşların Önceliklendirilmesi

Çizelge 5.58. Paydaş listesi

Paydaş Adı	**İç Paydaş / Dış Paydaş / Müşteri**	**Paydaş Olma Nedeni**	**Önceliği**
Güllü Belediyesi	İç Paydaş	Stratejik Planı Mevcut Olduğundan	Birinci Paydaş
Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	İç Paydaş	Teknik destek ve personel sağlayıcı	İkinci Paydaş
Eşme Belediyesi/Eşme Kaymakamlığı	Dış Paydaş	Finansman sağlayıcı	Üçüncü Paydaş
Güllü Kasabası Mahalle Muhtarları	İç Paydaş	Faaliyetlerin Uygulayıcısı	Dördüncü Paydaş
Güllü Kasabası Tarım Merkezi	İç Paydaş	Faaliyetlerin Uygulayıcısı	Beşinci Paydaş

3- Paydaşların Değerlendirilmesi

Çizelge 5.59. Paydaşların değerlendirilmesi

Paydaş/ Değerlendirme Kriteri	**Çalışmanın hangi faaliyetiyle ilgili**	**Çalışmadan beklentileri**	**Çalışmayı etkileme biçimi(Olumlu/Olumsuz)**	**Çalışmayı etkileme gücü**	**Çalışmadan etkilenme biçimi (Olumlu/Olumsuz)**
Güllü Belediyesi	Stratejik Plan Aşamasında	Ürün deseninde değişiklik, reklâm	Olumlu	Güçlü	Olumlu
Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müd.	Teknik destek ve personel sağl.	Bilgi alışverişi	Olumlu	Güçlü	Olumlu
Eşme Bel./Eşme Kaym.	Finansman sağlayıcı	Reklâm, dışarıya açılma, benchmarking	Olumlu	Az Güçlü	Olumlu
Mah. Muht.	Faaliyetleri Uygulayıcı	Bilgi edinme	Olumlu	Güçlü	Olumlu
Tarım Merkezi	Faaliyetleri Uygulayıcı	Bilgi edinme, saha faaliyetleri	Olumlu	Güçlü	Olumlu

4- Görüş ve önerilerinin alınması ve değerlendirilmesi

Paydaşların görüşleri çeşitli yöntemlerle (grup çalışma teknikleri, yuvarlak masa toplantıları, beyin fırtınası gibi stratejik yöntemler) alınması gerekir. Böylece paydaşların çalışmadan tam manasıyla istifa etmeleri sağlanır. Paydaşlarla ilgili yapılan görüşmeler çeşitli resim ve videolarla desteklenmiştir.

5- Sorun Ağacının Belirlenmesi

Mevcut Durum Analizi'nde çıkan araştırma sonuçlarına göre sorun ağacının çizilmesi ve bu ağaca göre kasabanın bitkisel ve hayvansal üretim faaliyetleri için SWOT Analizi belirlenebilir (Özüt, 2009).

5.2.3. GZFT Analizi

Strateji analizinin bir diğer aşamasını GZFT analizi teşkil eder. Daha önce sorun ağacı ile belirlenen sorunların çözüme kavuşturulması ve eylem planının hayata geçirilmesi amacıyla stratejik analiz uygulanır. Güçlü Yönler- Zayıf Yönler –Fırsatlar- Tehditler bölge için belirlenir. GZFT Analizi kırsal kalkınma projelerinde, eylem planlarında, stratejik planlarda mutlaka bulunması gereken analizlerdendir. Bölgede uygulanacak toplumsal işbirliği stratejisi için bir yol gösterici analizdir. Bölge için Bitkisel Üretim ve Hayvansal Üretim desenleri göz önüne alınarak oluşturulan GZFT analizleri Çizelge 5.60 ve 5.61 de görülmektedir (Durgun,2007).

a) Bitkisel Üretim İçin

Çizelge 5.60. Güllü kasabası bitkisel üretim faaliyetleri için GZFT analizi

Güçlü Yönler	***Zayıf Yönler***	***Fırsatlar***	***Tehditler***
Bilinçli Tarım Yapılması	Yeni yöntemlerin kullanılmaması	Yeni ürünlerin denenmesi, sulama konusunda bilinç, su kaynaklarının fazlalılığı	Büyük firmaların kişiler üzerindeki egemenliği
Ürünlerin Adaptasyon Kabiliyetinin Yüksek Olması	Birim alandan alınan yüksek verimin (kota üstü) fiyatlandırmada dezavantaj oluşturması	Üretim dönemi boyunca çeşitli üretim ödemeleri(avans) ürün ekimini cazip kılmaktadır.	Ekonomik getirisi yüksek ürünlerden vazgeçme
Pazarlama Kolaylığı	Alıcılar arasında fiyat farkı	Denizli iline yakın olunması	Asfalt yolun bozuk olması
İş Dayanışması/İstihdam Yaratma	Bölgede sosyal faaliyetlerin azalması	Zamandan tasarruf, hasat için sürenin kısalması	Ayrılıklar yaşanması
Bölgenin tahıl üretimine elverişli olması	Maliyetin yüksek olması sebebi ile karlılığın düşük olması	Mevcut arazi ve iklim buğday tarımına elverişlidir.	Devletin avans ödemekten vazgeçmesi
Toprak Çeşitliliği	Yörede halen geleneksel yöntemlerin kullanılması	Birden çok ürün üretme şansı	Tek yönlü gübreleme, toprak işlemenin iyi yapılmaması ve ekim deseninin oluşturulmaması sonucu toprakların çoraklaşması, hastalık ve zararlıların artması söz konusudur.
Depolamanın Ekonomik	Etkin üretici örgütlerinin	Pazar bulma şansının	Depoların sağlam

Olması	bulunmaması	yüksekliği.	olmaması
Kooperatif İle İşbirliği	Kooperatifin etkin çalışmaması	Hibe projelerinde görev alma, proje hazırlama ve sunma	Kooperatif üyelerinin büyük şirketlerle işbirliği yapması
Uygulanan Destekleme Primleri Sayesinde Yem Bitkileri Ekimi Artmaktadır	Yem bitkilerinde geliştirilen çeşit sayısının yetersizliği ve tohumculuk endüstrisinin gelişmemiş olması	Hayvancılık ve yem bitkileri üretimine uygulanan desteklemeler ile fiğ üretimi artacaktır.	Yabani hayvanların tarım arazilerine inmeleri

b) Hayvansal Üretim İçin

Çizelge 5.61. Güllü kasabası hayvansal üretim faaliyetleri için GZFT analizi

Güçlü Yönler	***Zayıf Yönler***	***Fırsatlar***	***Tehditler***
Temel besin maddelerinin olması	Kaba yem açığının fazla olması	Üreticilerin kaba yem üretimine yönelerek yem girdi maliyetlerini azaltmaya başlamaları.	Et ithalatının artması, fiyat istikrarsızlığı
Yem bitkisi potansiyeli	Girdi maliyetlerinin yüksek olması	Kültür ırkı hayvan sayısı ve verimlilikteki artış.	Köylerden kentlere olan göç neticesinde işletmelerin kapatılması sonucu hayvan potansiyelindeki düşüş.
Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin olması	Meraların az olması	Et ve süt üretiminin artırılması, haneye ekonomik katkı	Büyük işletmelerin küçük işletmelerin önüne geçmesi
Tarımsal kalkınma kooperatifi ile işbirliği içerisinde proje hazırlama	Faaliyetlere katılan çiftçilerin sayısının az olması, Tarımsal Kalkınma Kooperatifinde alet-ekipman eksikliği	Ziraat bankası, Avrupa Birliği hibeleri	Daha büyük işletme yapmak isteyenler
Devlet destekli hayvan dağıtımına ilgi	Yayım faaliyetlerine ilgi olmaması	Hayvan tesisi kurabilme	İç çekişmelerin görülmesi

5.2.4. Stratejik Analiz

Stratejik analizde en önemli ve en son aşama entegrasyon aşamasıdır. Mevcut durum analizi ve paydaş analizi yapıldıktan sonra seçilen bölgenin aynı amaçla kalkındırılmış bir bölgeyle entegrasyonu yani karşılaştırılması amaçlanır.

Büyüme iç ve dış büyüme olarak iki şekilde incelenmiştir. İç büyüme iki şekilde gerçekleşir: Yatay büyüme ve dikey büyüme. *Yatay büyüme* bir bölgenin kendi üretim alanında faaliyet gösteren diğer bir bölge ile birleşmesi halinde ortaya çıkar. Bu bölgelerin tarımsal yapı, sanayi durumu, üretim deseni ve üretim kanalları bakımından benzerlik taşımaları birleşmenin yönünü belirlemektedir. *Araştırmanın iç büyüme şekli*; yeni tarımsal faaliyetlerin uygulanmasıyla yeni ürünlerin yetiştirilmesi, bu ürünlerin pazarlanması ve oluşan yeni tüccarlar, kasabanın dışarıya açılmasında bu ürünlerin reklâmının yapılması, yöresel ürünlerin daha fazla yetiştirilmesinin sağlanması, tarımsal konularda eğitim toplantıları, gezi faaliyetleridir. Bu sayılanların tamamı kasabanın iç büyümesini sağlamaktadır. Yatay olarak iç büyümede kasabada yetiştirilen ürünlerin civar yörelerde de yetiştiği tespit edildiğinden (örneğin üzüm, tütün, arpa, buğday – bu ürünler Güllü Kasabası'na 5 km uzaklıkta olan Yeniköy Köyü'nde de yetiştiğinden birleşme düşünülebilir) yatay büyüme gerçekleşebilir. Fakat bu dış büyüme olarak anlaşılmamalıdır. Dikey olarak iç büyüme ise pazarlama ve tedarik esaslı olduğundan, aynı ürünü üreten üreticilerin tek çatı altında birleşmelerini amaçlar. Bu amaçla bölgede kurulmuş olan S.S. Güllü Kasabası Tarımsal Kalkınma Kooperatifi süt üreticiliği yapan 75 çiftçiyi bir araya getirmiştir. Süt ürünün dağıtımcıları, tedarikçileri ve rakipleri, pazarlama kanallarını etkileyecektir. Bölgede üretilen sütün büyük kısmı hanelerce tüketilirken bir kısmı Kalkınma Kooperatifi aracılığıyla özel firmalara pazarlanmaktadır. Dikey olarak büyüme ile bu pazarlama sistemi düzenli hâle gelmiştir, rakip olarak ise süt firmaları görülebilir. Bu durum bilhassa yem fiyatlarının artışıyla süt fiyatlarına etki etmektedir.

Dikey büyüme farklı üretim ve dağıtım aşamalarında faaliyet gösteren bölgelerin aynı yönetim altında birleştirilmeleri sonucu meydana gelir. Dikey büyüme, bölgenin üretim ve dağıtım süreçlerine yeni aşamalar katmasına olanak vererek bölgenin faaliyet boyutlarını genişletir. *Araştırmada dış büyüme* ile ilgili olarak civar köylerle birleşme faaliyetleri olmadığından dış büyüme gerçekleşmemiştir. Fakat kasabaya 7 km. uzaklıkta olan S.S. Keklikli Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi yeniden faaliyet göstermesi durumunda bir birleşme düşünülebilir. Böylece üretilen ürünlerin bölge, şehir ve nihayetinde ülke ekonomisine katkıları olacağından dış büyüme gerçekleşebilir.

Benchmarking yöntemine göre entegrasyonun aşamaları şu şekildedir: Planlama, Eş bölgenin seçimi, Analiz, Örneklerin Uygulanması.

Planlama: Kıyaslamaya başlayacak bölgenin seçilmesi, paydaşlara bu hususta danışılması.

Eş bölgenin seçimi: Eş bölge seçimi, çalışma bölgesiyle entegre olabilecek, örnek bakımından yüksek derecede hem kendi içerisinde hem de çalışma bölgesine benzerlik gösterebilecek bir bölgenin seçilmesidir.

Analiz: Bu aşamada iki bölge arasında başarı sağlayacak kriterler araştırılır, gerekli grup toplantıları yapılır, öneriler yorumlanır.

Örneklerin uygulanması: Bu aşama, önder bölgenin başarılı olma kriterlerinin çalışma bölgesine uygulama aşamasıdır (Anonim, 2012b).

Çalışma bölgesi ile kıyaslama yapılabilecek bölge, Uşak ili Eşme ilçesinin bir diğer kasabası olan Yeleğen Kasabası'dır. Yeleğen Kasabası ilçe merkezine 10 km uzaklıkta olan, 3000e yaklaşan nüfusu ve ağırlıklı olarak yetiştirdiği ürünler arasında sebze, seracılık, karpuz, ceviz, kiraz ve tütün ile Güllü Kasabası'na örnek olabilecek bir beldedir. Yeleğen Kasabası, Eşme ve Ulubey ilçelerinin meyve ve sebze ihtiyaçlarını da karşılamaktadır. Güllü Kasabası bu çalışmayla yapılan/yapılacak faaliyetlerde Yeleğen Kasabası'na ait görüntüler, video eşliğinde anlatılmıştır ve örnek alınması sağlanmıştır. İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü personelleri bu çalışmayı organize etmişlerdir. Yeleğen Kasabası'nda Kırsal Kalkınma Faaliyetleri kapsamında hibe desteği ile 3.090 dekar alan basınçlı sulamaya açılmıştır. Bu ve benzeri faaliyetler ile ilgili bilgiler çalışmanın ek kısmında verilmiştir.

Yeleğen Kasabası'nın kıyaslamada seçilmesinin nedenleri ise araştırmacı tarafından aşağıda belirtilmiştir:

1- Sebzecilik ve meyvecilik faaliyetleri Güllü Kasabası'na örnek olabilir.
2- Kırsal kalkınma faaliyetleri Yeleğen Kasabası'nda ileri düzeydedir
3- İyi tarım uygulamaları Yeleğen Kasabası'nda uygulanmaktadır.
4- Yeleğen Kasabası halkı örgütlenmede önder olabilecek bir bölgedir.
5- Balıkçılık faaliyetleri Yeleğen Kasabası'nda gelişmiş durumdadır.
6- Yeleğen Kasabası halkı yeniliklere açıktır ve modern tarım tekniklerini kullanmaktadır.

Yazılan nedenlerin Güllü Kasabası'na entegrasyonunda Güllü Kasabası'nın faaliyetlerde eksik ve zayıf olduğu mevcut durum analizi ve sorun analizinde belirtilmiştir.

Kıyaslamaya örnek olabilecek bu nedenlerin birer fırsata dönüştürülebilmesi için Güllü Kasabası işletme sahiplerinin neler yapabileceği araştırmacı tarafından aşağıda belirtilmiştir:

1- Sebze ve meyve üretim alanlarının artırılabilinir.
2- Kırsal Kalkınma Kooperatifi'nin etkin hâle getirilebilir.
3- İyi tarım ve organik tarım uygulamaları artırılabilinir.
4- Örgütlemede halkın katılımcılığı teşvik edilebilinir.
5- Güllü deresinin ıslah çalışmaları yapılabilir ve balıkçılık faaliyetleri özendirilebilinir.
6- Modern tarım teknikleri gösterilerek yaygınlaştırılması sağlanabilinir.

Stratejik analizde toplumsal işbirliği de önemli bir yer tutar. Toplumsal işbirliğinde hazırlanan planın çeşitli gruplara tanıtılması, uygulanması ve denetlenmesi gibi faaliyetler vardır.

Kırsal kalkınma projeleri hazırlanırken çeşitli kurum ve kuruluşlardan, derneklerden, ajanslardan, belediyelerden vs. yararlanılır. Toplumsal işbirliği stratejisinin ilk basamağında sivil toplum örgütleri vardır. Seçilen bölge için sivil toplum örgütlerinin başında kurulacak bir kalkınma ajansı olmalıdır. Kalkınma Ajanslarında; iktisadi kalkınma, sosyal kalkınma, küçük ölçekte alt yapı, kırsal kalkınma, belirtilecek faaliyetler kapsamında stratejik planların düzenlenmesi gerekmektedir. Güllü Kasabası'nın dâhil olduğu bölgeyle eski ismi Kuzey Ege Kalkınma Ajansı olan Zafer Kalkınma Ajansı ilgilenmektedir. Kütahya merkezli olan bu ajans Uşak ilinde çeşitli projeleri desteklemiştir. Kalkınma Ajansı'nın 2010 yılı son çeyreğinde başlattığı Teknik Destek Projeleri'ne Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü olarak müracaat edilmiş ve kabul görmüştür. Proje kapsamındaki eğitimler 07–11.02.2011 tarihleri arasında günlük 5'er saat olarak Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü toplantı salonunda gerçekleştirilmiştir. Eğitimler Zafer Kalkınma Ajansı tarafından görevlendirilen konu uzmanlarınca verilmiştir ve katılımcılara eğitim sonunda katılım belgesi verilmiştir (Anonim,2011c).

Projenin uygulanması ile il/ilçe müdürlüklerindeki en az 30 sağlık ve teknik personelinin eğitimi sağlanarak, özellikle; AB, ulusal ve diğer kaynaklı hibe programlarına proje yazma, proje yürütme ve mantıksal çerçeve yaklaşımı konularında eğitimleri sağlanmıştır. Eğitim sonucunda il ve ilçelerde proje yazma, yönetme ve hibe programları hakkında bir farkındalık oluşturularak, ilimizin AB, ulusal ve diğer kaynaklı fonlardan azami yararlanması hedeflenmiştir.

Belediye başkanı, mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde; kalkınma plânı ve programı ile varsa bölge plânına uygun olarak stratejik plân ve ilgili olduğu yılbaşından önce de yıllık performans programı hazırlayıp belediye meclisine sunar.

Stratejik plân, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer. Nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir(Kaya,2006). Güllü Belediyesi nüfusu bu sayıyı karşılayamadığı için planın yapılması isteğe bağlı kalmıştır. 2009 yılında alınan karar ile belediye stratejik planını hazırlamıştır ayrıca bu araştırmanın tamamlanması da stratejik plana ek olarak sunulmalıdır.

Stratejik plân ve performans programı bütçenin hazırlanmasına esas teşkil eder ve belediye meclisinde bütçeden önce görüşülerek kabul edilir. Bu aşamada misyon ve vizyonun belirlenmesi de planın ilerlemesi bakımından önemlidir.

Misyon: Bir işletmenin var oluş sebebidir ve strateji oluşturma süreci için önemli bir başlangıç noktasıdır(Akgemci,2007).

Güllü Kasabası'nın misyonu şu şekilde belirlenmiştir: "Güllü Kasabası'nın Eşme ilçesindeki gücünü artırmak."

Vizyon: İşletmelerin gelecekte olmasını arzuladıkları durumun ifadesidir(Bircan,2003). Güllü Kasabasının vizyonu ise şu şekilde belirlenmiştir: "Güllü Kasabası'nı Eşme'de örnek bir kasaba hâline getirmek."

Slogan: Bir kimlik, grup, örgüt veya kurumun amaç ve araçlarını genel olarak tanımlayan bir deyiş veya sözcük listesine verilen isimdir(Anonim,2012d).

Güllü Kasabası için şu şekilde bir slogan belirlenmiştir: "Her Şey Güllü İçin"

Araştırmacı tarafından hazırlanan anketin son kısmını açık uçlu sorular teşkil etmektedir. 5 yıl sonra kasabada neler olmasını hayal ediyorsunuz? , anket hakkında önerileriniz nelerdir? Sorularına verilen cevaplar çok çeşitli olduğundan verilen cevaplar temel başlıklarda toplanarak aşağıdaki şekle getirilmiştir.

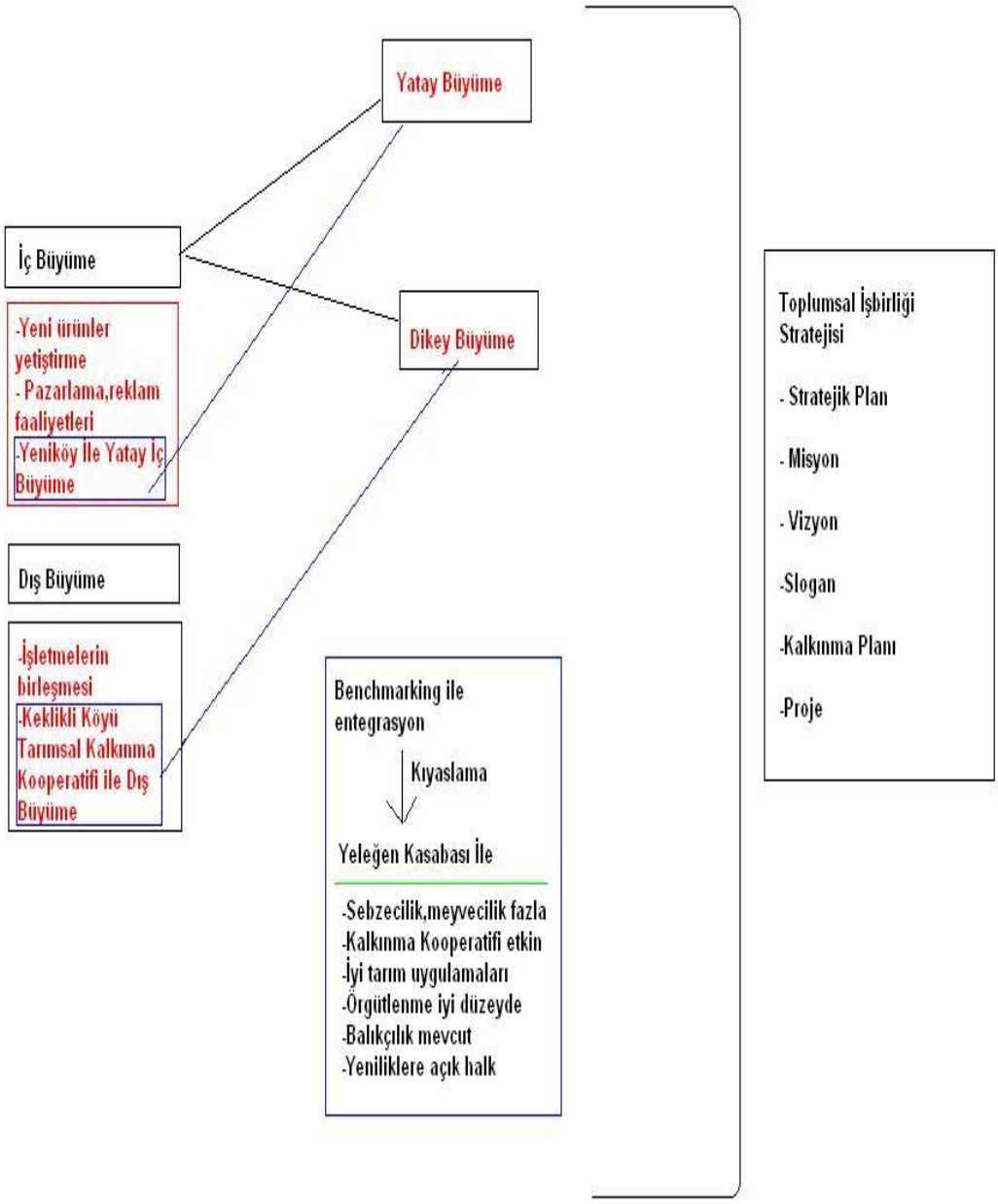
1- Avcılık geliştirilebilir
2- Balıkçılık geliştirilebilir
3- Kasabaya işyerlerinin açılması
4- Kasabaya fabrikaların açılması
5- Hayvancılığın artması
6- Desteklerin artması
7- İşsizliğin artması
8- Süt sığırcılığının geliştirilmesi

9- Çeşitli konularda eğitimler düzenlenmeli

10- Tarımsal sanayileşme artmalıdır.

Bölge için hazırlanacak/hazırlanan stratejik planda yer alması istenilen/düşünülen kurumlar, sivil toplum örgütleri, özel şirketler, kişiler vs. belirlenmelidir. Bu aşamada her ilgiliye bir teklif mektubu götürülür. Hibe desteği gibi bir uygulamanın yapılması olasıysa bu işlemin kim veya kimler, hangi kurumlar tarafından, 5N 1K kuralına göre finansörlüğünü üstlenecek kişiliğin (tüzel veya özel) belirlenmesi, eğer birden çok kişilik bu işlem için rekabet halindeyse açık bir oturumla gerekirse beyin fırtınası yapılarak gerekirse ihale metoduyla belirlenmesi gerekir. Paydaş analizi yapıldıktan sonra paydaş ağacında yer alan unsurların ilerleyen zamanlarda çekilmemesi için (uygulamadan ayrılması) gerekli teminatlar alınabilmelidir(halk desteği, projenin uygulanabilirliği, kâr durumu vb.).

Strateji analizi görüldüğü üzere büyüme sistemleri, entegrasyon modelleri, misyon, vizyon, slogan kavramları ile projenin nasıl bir şekilde sunulacağını gösteren analizdir(Anonim,2012c). Strateji analizini özetleyen şekil 5.27.de gösterilmiştir.

Şekil 5.27. Güllü kasabası için strateji analizinin aşamaları

5.3. Güllü Kasabası İçin Kalkınma Planı

Kalkınma planının temelini eylem planı oluşturmaktadır. Güllü Kasabası'nın eylem planının oluşturulmasında mevcut durum analizi ve strateji analizi göz önünde bulundurulmuştur. Eylem planı bitkisel üretim ve hayvansal üretim için iki çizelge şeklinde hazırlanmıştır.

Eylem planı oluşturulmadan, plana kaynaklık edecek stratejiler belirlenmiştir. Her stratejinin bir alt başlığı olarak ana hedefler, bu hedefler kapsamında yapılacak temel eylemler ve faaliyetler Çizelge 5.62 ve 63de gösterilmiştir. Faaliyetlerin uygulanmasında sorumlu olacak ve paydaş olarak katılabilecek ilgili kuruluşların da belirtildiği eylem planlarında seçilen eylemlerin ne kadar sürede yapılabileceği ise süresi kısmında belirtilmiştir. Eylemlerin vade türüne göre (kısa, orta ve uzun vadeli) süre kısmında not edilmiştir (Anonim,2004).

Sorumlu kuruluşlar, faaliyetlerin bizzat uygulayıcılarıyken ilgili kuruluşlar ise eylemlere destek verebilecek kurum ve kuruluşlardır.

Çizelge 5.62. Güllü kasabası için bitkisel üretim eylem planı

Strateji Alanı	Hedefler	Eylemler	Uygulanacak Faaliyetler	Sorumlu Kuruluşlar	İlgili Kuruluşlar	Süresi (Hedef Şekli)
Bitkisel Üretimde Modern Teknikler	***Sertifikalı üretimin yaygınlaştırılmasını sağlamak***	Yöreye uygun sertifikalı tohumluk, fide ve fidan kullanımını yaygınlaştırmak.	*Sertifikalı tohumluk, fide ve fidan temini *Temin edilen unsurların tanıtılması *Broşür, katalog dağıtmak *Demonstrasyon yaparak özendirmek	* Uşak İl Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü * Uşak İl Özel İdaresi	*Ziraat Odaları *Fidan satış bayileri	1- 3 Yıl (Kısa Vadeli Hedef)
	Çeşit farkındalığını geliştirmek	Bölgede çok az kişi tarafından yetiştirilen ürünlerin(örneğin sarımsak, susam) bölge geneline yaygınlaştırılması	*Fidan, tohum temini *Çiftçi ziyareti *Görsel sunum *Gezi düzenlemek	* Uşak İl Özel İdaresi *Uşak İl Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü	*Ziraat Odaları *Tohum üreticileri *Tarım Kredi Kooperatifi	3-5 Yıl (Orta Vadeli Hedef)
	Tarımda yeni tekniklerin kullanılmasını sağlamak	Yeni sulama metotlarının kullanımının yaygınlaştırılması	*Broşür *Çiftçi kursu *Çiftçi toplantısı *Görsel sunum *Gezi	*İzmir Tarımsal Araştırmalar Ens. *Uşak İl Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü *DSİ	*Sulama Birlikleri *Sulama ekipmanı üreten ve satan firmalar	3-5 Yıl (Orta Vadeli Hedef)
		İyi tarım uygulamalarının başlatılması ve yaygınlaştırılması	*Çiftçi Kursu * Görsel sunum *Demonstrasyon *Gezi	*Uşak İl Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü	*Tarımsal girdi üreticileri *Uşak İl Özel İdaresi	5-7 Yıl (Uzun Vadeli Hedef)

Tarımda İyileştirme Çalışmaları	***Verim kaybının azaltılmasını Sağlamak***	Bilinçli girdi (Gübre, İlaç vs.) kullanımının sağlanması.	*Çiftçi toplantısı düzenlemek *Çiftçi kursu düzenlemek *Örnekler ile gösterim	* Güllü Belediyesi *Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü	* Güllü İlköğretim Okulu * Tarımsal girdi tüccarları	1-3 Yıl (Kısa Vadeli Hedef)
		Yem bitkileri tarımının yaygınlaştırılması.	*Tarla günü düzenlemek * Görsel sunular yapmak	*Güllü Belediyesi *Eşme İlçe, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	*Güllü İlköğretim Okulu	1-3 Yıl (Kısa Vadeli Hedef)
		Farklı çeşitlerin getirilmesi, kullandırılması	*Fidan, tohum temini, *Çiftçi kursu	*İzmir Tarımsal Araştırma Enstitüsü *Uşak İl Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü	*Eskişehir Tarımsal Araştırma Enstitüsü *Fidan ve tohum tedarikçiler	3-5 Yıl (Orta Vadeli Hedef)
		Ekonomik anlamda getirisi yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin teşviki ve mevcut ürünlerin yerine bu yeni ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması	*Çiftçi kursu *Tarla günü *Çiftçi ziyareti *Gezi *Tohumluk/fidan temini *Görsel sunum	*Tarımsal araştırma enstitüleri *Uşak İl Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü *Uşak İl Özel İdaresi	*Fidan ve tohum tedarikçiler *Şarap firmaları *Ziraat Odaları *Tarım Kredi Kooperatifi	5-7 Yıl (Uzun Vadeli Hedef)
Proje Eksenli Eylemler	***Proje ile hazırlanan faaliyetlerin artırılması***	Yeni meyve bahçesi tesisleri kurulması ve meyvecilikte bodur çeşitlere yönlendirilmesi	*Yeni fidanlar getirmek * Tarla günleri düzenlemek	*Uşak İl Özel İdaresi *Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	*Fidan üreticileri *Fidan satış yerleri	1-3 Yıl (Kısa Vadeli Hedef)
		Çalışma bölgesinin stratejik planının çıkarılması	*Görsel sunum hazırlamak *Çiftçi toplantısı	* Güllü Belediyesi *Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü *Güllü Tarım Kredi Kooperatifi *Güllü İlköğretim Okulu	*Güllü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi * Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayv. Müdürlüğü *Uşak Valiliği, Eşme Kaymakamlığı	1-3 Yıl (Kısa Vadeli Hedef)

		Kasabanın belirgin bölgelerine gül dikilmesi	*Gül fidanı temini *Tarla günü	* Uşak İl Özel İdaresi *Uşak İl Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü * Güllü Belediyesi	*Fidan üreticileri	1-3 Yıl (Kısa Vadeli Hedef)
		Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ile bitkisel üretimi artırmaya yönelik plan, proje hazırlama	*Çiftçi kursu *Tarla günü *Broşür, afiş dağıtımı *Görsel sunum	*Güllü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi *Güllü Belediyesi *Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü	*Güllü İlköğretim Okulu *Eşme Kaymakamlığı	3-5 Yıl (Orta Vadeli Hedef)
		Hibe destekli tarımsal makine alımına proje hazırlamak ve başvurmak	*Görsel Sunum *Hibeden yararlananlara ziyaret *Uygulama rehberinin tanıtımı	*Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü	*Uşak İl Özel İdare *Tarımsal makine imal eden ve satan işletmeler	3-5 Yıl (Orta Vadeli Hedef)
Pazarlama ve Sosyal Amaçlı Girişimler	***Tarım kesiminde çalışanların sosyal aktivitelerini artırmak***	Tarım fuarlarına gezi düzenlenilmesi	*Gezi *Tarla günü	*Güllü Belediyesi * Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayv. Müdürlüğü	*Güllü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi *Güllü Tarım Kredi Kooperatifi *Mevcut Tarımsal Araştırmalar Enstitüleri *Seyahat Firmaları	1- 3 Yıl (Kısa Vadeli Hedef)
		Tarımsal Kalkınma Derneği veya Önder Çiftçi Derneği kurulması	*Çiftçi kursu * Görsel sunum	*Uşak İl Özel İdaresi *Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayv. Müdürlüğü *Güllü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	*Kurulmuş dernekler	5-7 Yıl (Uzun Vadeli Hedef)
	Pazarlama Kanallarını Geliştirmek	Yeni su kaynaklarının getirilmesi için gerekli müracaatların yapılması, projelerin sunulması	*Proje ekibi oluşturmak * Çiftçi kursu * Görsel sunum	* İller Bankası *DSİ *Güllü Belediyesi *Eşme Kaymakamlığı *Uşak Köylere Hizmet Götürme Başkanlığı	*Güllü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	5-7 Yıl (Uzun Vadeli Hedef)

		Pazarlama sorunun giderilmesi için civar köylerdeki mevcut yolun düzeltilmesi için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapılması	*Proje ekibi oluşturmak *Görsel sunum * Proje sunumu	*Güllü Belediyesi *Karayolları Genel Müdürlüğü *DSİ	*Eşme Kaymakamlığı *Uşak Valiliği *Köylere Hizmet Götürme Başkanlığı	5-7 Yıl (Uzun Vadeli Hedef)

(**Sorumlu Kuruluşlar ve Görevleri**

* Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü: Tohumluk, fide temini, tarımsal yayım ekipmanlarının sağlayıcısı, hibe projeleri başvurusu, gezi düzenleme

*Uşak İl Özel İdaresi: Sertifikalı fidan üreticisi ve dağıtıcısı

*İzmir Tarımsal Araştırmalar Enstitüsü: Tarımsal üretim konularında ders hizmeti, sulama projeleri uygulayıcısı,

*Devlet Su İşleri: Sulama projeleri uygulayıcısı, yol yapım çalışmaları

*Güllü Belediyesi: Tarımsal yayım uygulayıcısı, gezi düzenleme, sulama projeleri uygulayıcısı, yol yapım çalışmaları

* Tarımsal araştırma enstitüleri: Sertifikalı tohum ve fide temini, tarımsal yayım, ders hizmetleri

*Güllü Tarım Kredi Kooperatifi: Örgütlenme, gübre-tohum-yakıt temini, tarımsal yayım, kurs

*Güllü İlköğretim Okulu: Tarımsal yayım ekipman sağlayıcısı

*Güllü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi: Plan ve proje hazırlama, yürütme, kalkınma faaliyetleri

*Karayolları Genel Müdürlüğü: Yol yapım çalışmaları

İlgili Kuruluşlar ve Görevleri

*Ziraat Odaları: Sertifikalı tohum, fide temini, gübre temini, tarımsal yayım faaliyetleri

* Fidan Satış Bayileri: Sertifikalı fidan temini

*Tohum üreticileri: Tohum temini

*Sulama Birlikleri, Sulama ekipmanı üreticileri ve satıcıları: Sulama projeleri uygulayıcısı, ekipman temini,

*Şarap firmaları: Tarımsal yayım, demonstrasyon faaliyetleri

* Eşme Kaymakamlığı: Proje sağlayıcı, proje yürütücüsü

*Seyahat Firmaları: Gezi organizatörlüğü

*Kurulmuş Dernekler: Tarımsal yayım faaliyetleri *Köylere Hizmet Götürme Başkanlığı: Yol yapım çalışmaları)

Çizelge 5.63. Güllü kasabası hayvansal üretim için eylem planı

Strateji Alanı	Hedefler	Eylemler	Uygulanacak Faaliyetler	Sorumlu Kuruluşlar	İlgili Kuruluşlar	Süresi (Hedef Şekli)
Hayvansal Üretimde Modern Teknikler	***Hayvansal Üretimde verim ve kalitenin artırılması***	Modern ahırların ve barınakların yaptırılmasının özendirilmesi	* Görsel sunu *Teknik gezi * Proje *Toplantı	* Uşak İl Özel İdaresi *Uşak İl Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü *Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	* DSİ * Tapu Kadastro Müdürlüğü *Güllü Belediyesi *Gedik Tavukçuluk	5-7 Yıl (Uzun Vadeli Hedef)
		Süt sağım makinelerinin alınmasının ve kullanımının teşviki	*Hibe Projesi Hazırlama *Görsel sunu *Çiftçi Toplantısı *Uzman daveti	*Uşak İl Özel İdaresi *Uşak İl Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü	* Süt sağım makineleri üreticileri ve teknik ekipleri	3-5 Yıl (Orta Vadeli Hedef)
		Yem bitkisi ekim alanlarının fazlalaştırılması	* Tarla günü * Çiftçi ziyareti * Görsel sunum	* Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü	*Yem firmaları *Gübre firmaları	1-3 Yıl (Kısa Vadeli Hedef)
		Hayvan sağlığı hizmetlerinin bilinçli bir şekilde yaptırılması	*Görsel sunu *Toplantı(veteriner hekim eşliğinde)	* Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü	*Veteriner Hekimler Odası * İl Sağlık Müdürlüğü	1-3 Yıl (Kısa Vadeli Hedef)
Çeşitli Hayvansal Üretim Dallarının İyileştirilmesi	***Hayvansal üretimde farkındalık yaratmak***	Kümes hayvancılığının geliştirilmesi	*Çiftçi kursu *Görsel sunum *Proje *Çiftçi ziyareti	*Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü	*Gedik Tavukçuluk *Yeniköy Köyü Muhtarlığı	1-3 Yıl (Kısa Vadeli Hedef)
		Arıcılığı teşvik etmek ve yaygınlaştırmak	*Görsel sunu *Gezi *Çiftçi Toplantısı *Toplantı(uzman eşliğinde)	*Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü	*Meslek Yüksek Okullarının Arıcılık Bölümleri	3-5 Yıl (Orta Vadeli Hedef)
		Süt sığırcılığının teşviki ve yaygınlaştırılması	*Görsel sunu *Broşür, kitap dağıtımı	*Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü *Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	*Süt firmaları	3-5 Yıl (Orta Vadeli Hedef)

Hayvancılığa Yönelik Sosyal Çalışmalar	***Hayvansal üretimde sosyal faaliyetleri artırmak***	Hayvancılık ile ilgili bölgenin adına haiz yerel süreli gazete çıkartmak.	*Görsel sunu * Toplantı	*Güllü Belediyesi *Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü	*UKKADER	5-7 Yıl (Uzun Vadeli Hedef)
		Hayvansal üretimi özendirecek yarışmalar düzenlemek	*Yarışma *Toplantı *Görsel sunu	*Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü *Güllü Belediyesi *Güllü İlköğretim Okulu	*İl Özel İdaresi	1-3 Yıl (Kısa Vadeli Hedef)
		Büyükbaş hayvan projelerinin teşviki ve yaygınlaştırılması	* Çiftçi kursu * Görsel sunum * Proje	* Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hay. Müdürlüğü *Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	*Süt firmaları	1-3 Yıl (Kısa Vadeli Hedef)

(Sorumlu Kuruluşlar ve Görevleri
*****Uşak İl Özel İdaresi: Tarımsal yayım faaliyetleri, proje kabul merkezi, hibe projesi hazırlama
*Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ve Eşme İlçe Müdürlüğü: Proje hazırlama ve sunma, teknik destek, tarımsal yayım, tohum temini, çiftçi kursu, organizatörlük, yarışma düzenleme
*Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği: Proje hazırlama, tarımsal yayım ve kurs, çiftçi toplantısı, hayvansal üretim teçhizatlarının tanıtımı
*Güllü Belediyesi: Tarımsal yayım faaliyetleri, yarışma ve festival düzenleme
*Güllü İlköğretim Okulu: Tarımsal yayım ekipmanı sağlayıcısı
İlgili Kuruluşlar ve Görevleri
*DSİ: Proje kabul merkezi, çiftçi toplantısı
*Tapu Kadastro Müdürlüğü: Büyükbaş besihane yerleri için gereken tapu işlemleri, mühendislik
*Güllü Belediyesi: Besihane inşaatı çalışmaları, tarımsal yayım
*Gedik Tavukçuluk: Çiftçi toplantısı, gezi düzenleme
*Süt Sağım Makineleri Üreticileri: Hibe projesi hazırlama, görsel sunu ve çiftçi toplantısı
*Yem ve gübre firmaları: Sertifikalı tohum temini, gübre temini, çiftçi toplantısı
*Veteriner Hekimler Odası: Çiftçi toplantısı, çiftçi kursu ve eğitim çalışmaları
*İl Sağlık Müdürlüğü: Toplantı, yayım
*Gedik Tavukçuluk ve Yeniköy Köyü Muhtarlığı: Gezi, tarımsal yayım
*Meslek Yüksek Okullarının Arıcılık Bölümleri: Teknik gezi, tarımsal yayım ve kurs
*Süt firmaları: Teknik gezi, proje hazırlama
*UKKADER: Çiftçi Toplantısı)

Eylem Planı doğrultusunda belirlenen hedeflerden gerçekleşenler olmuştur.

1- Sertifikalı fidan kullanımını yaygınlaştırmak (Bu kapsamda Aralık 2010 tarihinde Uşak İl Özel İdaresi ve Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü işbirliği ile %75 hibeli çiftçi Yalçın Küçükkaya ile çiftçi Veli Karadağ'a 10ar adet sertifikalı Chandler cinsi ceviz dağıtılmıştır, bu fidanların meyve bahçesi tesisi kurulumu tamamlanmıştır).

2- Yem bitkileri ekimi yaygınlaştırılmıştır(2010 yılında başvuru sayısı 24 iken 2011 yılında bu sayı 42'ye çıkmıştır).

3- Bölgenin stratejik planı çıkartılmış olup Kalkınma Planına dâhil edilmiştir.

4-Güllü Kasabası Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ile tüzel kişilik olarak ve bazı çiftçiler ile gerçek kişilik olarak 7. Etap KKYDP (Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı) 'na tarımsal makine-ekipman başvuruları yapılmıştır. 5 asil 2 yedek olmak üzere toplam 7 kişi makine-ekipman desteğini kazanmıştır.

5–26 Şubat 2011 tarihinde Güllü Belediyesi personeli ve 30 çiftçi ile birlikte Denizli Tarım Fuarı'na katılım sağlanmıştır.

6-Yöreye uygun ve ekonomik getirisi yüksek ürünlerin yetiştirilmesi yaygınlaştırılmıştır. Yem bitkisi üretim alanları artırmıştır(2010 üretim sezonu toplamı: 869 dekar, Bitkisel üretim alanları içerisinde oranı: %7. 2011 üretim sezonu toplamı: 1235 dekar. Bitkisel üretim alanları içerisinde oranı: %9,5. Artış oranı: %35,7) .

7-Yeni su kaynaklarının getirilmesi için çalışılmıştır. Güllü Belediyesi İller Bankası ile işbirliği yaparak kasabanın çeşitli bölgelerine kuyular açtırarak yeni su kaynaklarına ulaşmıştır. Haneler yeni sağlanan sudan yararlanmaya başlamıştır.

8-Büyükbaş hayvan projeleri (özellikle T.C. Ziraat Bankası'nın 0 Faizli Hayvancılık Kredileri) içeriği anlatılmış ve uygulanması için teşvik edilmiştir. 3 üretici belirtilen hayvancılık kredilerine başvurup büyükbaş hayvan besihanesi kurmuştur.

Güllü Kasabası Kırsal Kalkınma Planı doğrultusunda bir yıllık çalışma faaliyetleri şu şekilde olmuştur:

1- Arpa ve buğday çeşit demonstrasyonları

2- Toprak Numunesi Alma Metot Demonstrasyonu

3- Tarımsal Destekler konulu bilgi toplantısı (Uşak Köylerini Kalkındırma Derneği işbirliği ile)

4- Zafer Kalkınma Ajansı destekli Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü başvurulu Teknik Destek Programı kapsamında Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ve diğer kurum personellerine Proje Yazma ve Yürütme Eğitimi

5- Güllü Belediyesi web sayfasının hazırlanması, "Beldemizde Tarım" başlığı altında yapılan faaliyetlerden söz edilmesi

6- Uşak İl Özel İdaresi destekli sertifikalı ceviz fidanları dağıtımı

7- Güllü Belediyesi personeli ile grup çalışması

8- Güllü Kasabası Mahalle Muhtarları ile grup çalışması

9- Bağlarda Şekil Budamasının Gösterilmesi Demonstrasyonu (Şarap firmaları ile işbirliği)

10- Denizli Tarım Fuarı'na katılım (çiftçi, belediye personeli, muhtarlar, Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü personeli)

11- Kırsal Kalkınma Yatırımları Destekleme Programı Tarımsal Makine Desteği programına 7 adet başvuru ve olumlu sonuç.

12- Nisan donlarına karşı meteorolojik uyarılar ve zirai önlemler

13- Tarım sigortaları hakkında Halk Bankası Uşak ve İzmir müdürlükleri, Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü işbirliği ile seminer.

6- SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Bu çalışma Uşak İli Eşme İlçesi'ne bağlı Güllü Kasabası'nın kırsal anlamda kalkınmasının sağlanması, ekonomik şartların daha iyi duruma getirilmesi, kasabada yaşayanların refah seviyesinin yükseltilmesi amacıyla, kırsal kalkınma proje metotları ile hazırlanmıştır.

Güllü Kasabası'nda İncelenen İşletmeler İçin İşletme Varlıkları ve Yıllık Faaliyet Sonuçlarının Analizi hesaplanmıştır. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Çiftçi Kayıt Sistemi verilerine göre toplam bitkisel üretim alanı 13.120 dekardır. Bitkisel üretim alanlarının %56sını arpa, %16sını tütün, %7 yem bitkileri , %6 üzüm, %6 nohut ve geri kalan alanları muhtelif ürünler oluşturmaktadır. Toplam üretim miktarı ise 3.187, 85 ton, bitkisel üretim miktarının toplam değeri 4.420.500 TL hesaplanmıştır. Hayvansal üretim Güllü Kasabası'nda gelişmemiş olup Türk-Vet Sistemi kayıtlarına göre 320 adet büyükbaş hayvan(%47) , 350 adet küçükbaş hayvan (%42) ve 85 adet arı kovanı (%11) bulunmaktadır. Kümes hayvancılığı hanelerin ihtiyacını karşılayacak düzeyde yapılmaktadır. Toplam üretim miktarı 510,5 ton olup %94,6 süt, % 4,9 et ve %0,5 baldır. Hayvansal üretim miktarının toplam değeri 1.013.950 TL olarak hesaplanmıştır.

Güllü Kasabası'nda toplam 15.000 dekar arazinin %86,7 tarla arazisi geriye kalan alanlar çayır-mera, otlak ve orman alanları oluşturmaktadır. Tarla arazilerinin mülkiyet durumu incelenmiş olup mülk arazilerin %83,4ü 0–20 dekar araziler, kiraya tutulan arazilerin %15,1i 100- 149 dekar araziler ve ortağa tutulan arazilerin % 73,2sini 200–300 dekar araziler oluşturmaktadır.

İncelenen işletmelerde sosyal yapı incelendiğinde, nüfusun %30unu 15–49 yaş, %29,7sini 65 yaş üstü, %24,6sını 50–65 yaş, %8,9 7–14 yaş, %6,7sini ise 0–6 yaş insanlar oluşturmaktadır. Hanelerin %72sini 1–3 kişi, %28sini ise 4–7 kişi paylaşmaktadır. Hiçbir hanede 7 kişiden fazla insan yaşamamaktadır. İşletme sahiplerinin eğitim durumu incelenmiş olup %86,6sı ilkokul, %6,1i ortaokul, %5,5i lise ve %1,8i üniversite mezunu olduğu belirlenmiştir. İncelenen işletmelerde işgücü durumu erkek işgücü birimi cinsinden hesaplanmış olup işgücünün %57sini 15–49 yaş , %33,2sini 50–65 yaş ve %9,73ünü 7–14 yaş aralığında olan insanlar oluşturmaktadır. İşletme sahiplerinin aylık gelir durumu ise, %57si 501–1000 TL , %35i 500 TL'den az, %5i 1500 TL ve üstü , %3ü ise 1001–1500 TL aralığında görülmüştür. İşletme sahiplerinden %46sı Emekli Sandığı, %27si Çiftçi Bağ

kur'u, %9u Bağ Kur, %5i SSK ve %1 özel sigorta ile sosyal güvenlik ihtiyaçlarını karşılarken %12sinin hiçbir sosyal güvencesi yoktur.

İncelenen işletmelerin işletme varlıkları (işletme aktifi) arazi sermayesi ve işletme sermayesi olarak iki kalemde incelenmiştir. Arazi sermayesinin %56sını toprak varlığı, %33,4ünü bina varlığı ve %10,6sını bitki varlığı ve tarla demirbaşı oluşturmaktadır. Toprak varlığı 2.245.000 TL, bina varlığı 1.340.000 TL ve bitki varlığı ile tarla demirbaşı 424.300 TL olup arazi sermayesi toplamı 4.009.300 TLdir. Bir dekara tekabül eden arazi sermayesi değeri ise 142,91 TL/dekar olarak hesaplanmıştır.

İşletme sermayesi sabit işletme sermayesi ve döner işletme sermayesi olarak iki kalemde incelenmiştir. Sabit işletme sermayesi, tarımsal alet makine varlığı ile hayvan sermayesinden; döner işletme sermayesi ise malzeme ve mühimmat sermayesi ile para mevcudu ve alacaklar kalemlerinden teşekkül etmiştir. Tarımsal alet makine varlığı 3.525.000 TL, hayvan sermayesi ise 1.867.250 TL, malzeme ve mühimmat sermayesi 146.900 TL ve para mevcudu ve alacaklar 215.000 TL olup, işletme sermayesinin toplamı 5.754.150 TL olarak hesaplanmıştır. İşletme sermayesinin %93,7sini sabit işletme sermayesi, % 6,3ünü ise döner işletme sermayesi oluşturmuştur.

İşletme varlıkları (Aktif sermaye) toplamı 9.763.750 TL olup bu değerin % 41ini arazi sermayesi, % 59unu ise işletme sermayesi oluşturmuştur. İşletme varlıklarının dekara oranı ise 650,9 TL/dekar olarak hesaplanmıştır.

İncelenen işletmelerin işletme kaynakları (Pasif sermaye) borçlar ile kiraya ve ortağa tutulan arazilerin değerleri kalemlerinden oluşmuştur. Borçlar 450.000 TL (%44,4 kooperatifler, %22,2 Ziraat Bankası ve şahıslar, %11,2 tüccarlar) , kiraya ve ortağa tutulan araziler 995.200 TL (%20si kiraya tutulan araziler, %80i ortağa tutulan araziler) olup yabancı sermaye toplamı 1.445.200 TLdir. Öz sermaye ise 8.318.250 TL olup pasif toplamı 9.763.450 TLdir. İşletme kaynaklarının (Pasif) %15ini yabancı sermaye, %85ini ise öz sermaye oluşturmuştur.

Güllü Kasabası'nda incelenen işletmelerin aktif sermaye ve pasif sermaye kalemlerine göre yıllık faaliyet sonuçlarının analizi de hesaplanmıştır. Gayrisafi Üretim Değeri (GSÜD) 5.706.173 TL olup GSÜD'ün %77sini bitkisel üretim, %23ünü ise hayvansal üretim teşkil etmiştir. Gayrisafi Hâsıla 7.288.573 TL olarak hesaplanmıştır. Gayrisafi Hâsıla'nın %78,2si GSÜD, %6,9u kira bedeli, işçilik vb. giderler, %14ü işletme dışı tarımsal gelir ve %0,9u ise ikametgâh kira bedelidir. İşletme masrafları 959.633 TL olarak hesaplanmıştır, işletme masraflarının %4,9u işçilik masrafları, %35,1i demirbaşların amortismanı ve %60ı ise cari masraflardır. Saf hâsıla değeri 6.328.940 TL, brüt kâr ise

4.746.540 TL olduğundan Güllü Kasabası'nda incelenen işletme sahipleri bir üretim sezonunu ekonomik anlamda kârlı olarak tamamlamıştır. Tarımsal gelir 7.656.640 TL ve safi kâr ise 6.328.940 TL olduğundan Güllü Kasabası'nda incelenen işletme sahipleri bir üretim sezonunu mali anlamda başarılı olarak tamamlamıştır.

Güllü Kasabası'nda pazarlama sistemi genellikle çiftçi-büyük firmalar, çiftçi- tarım kredi kooperatifi ve çiftçi- il özel idaresi şeklinde biçimlenmiştir. Tarımsal girdi kaynaklarından olan gübre, ilaç, tohum gibi maddelerin kullanım durumları da çalışmada araştırılmıştır. Üreticilerin % 55i gübreyi ve %65i ilacı bilinçli kullanırken %45i gübreyi ve %35i ilacı bilinçsiz kullanmaktadır. Kullanılan gübre çeşitlerine bakıldığında, işletme sahiplerinin %82si kimyevi gübre, % 16sı hem kimyevi hem de hayvan gübresi , %2si ise hayvan gübresi kullanmaktadır. İşletme sahiplerinden %78i sertifikasız tohum kullanırken %22si sertifikalı tohum kullanmayı tercih etmektedir.

İşletme sahiplerinin örgütlenme biçimi çeşitli kooperatifler, birlikler, şirketler biçiminde olduğu anlaşılmıştır. İşletme sahiplerinin %85i kırsal kalkınma faaliyetleri hakkında bilgisinin olmadığı, % 7sinin ise desteklemelerden faydalandığı beyanlarına göre öğrenilmiştir. Bölgede çalışmakta olan tarımsal kalkınma kooperatifinin etkinliği hakkında işletme sahiplerinin % 51i fikir beyan etmezken % 33ü yetersiz bulmuştur. İşletme sahiplerinin %28i farklı ürün yetiştirmede teşvik ve bilgi toplantıları, tarımsal makine-ekipman desteği, hayvancılık projeleri konularında kalkınma kooperatifinden bilgi beklemektedir. İşletme sahiplerinin sosyal yapıları da incelenmiş olup şehir dışına çıkış sıklığı, kullanılan iletişim araçları, seminerlere ve konferanslara katılım durumu, tarım fuarlarına katılım durumu, tarımsal yayınları izleme şekli ve üye olunan kuruluş biçimi araştırılmıştır. Buna göre işletme sahiplerinin %59u işi olduğunda şehir dışına çıkarken %11i ayda bir, %11i 4–5 ayda bir, %2si haftada bir, %2si yılda bir şehir dışına çıkmaktadır. %15i ise şehir dışına hiç çıkmamaktadır. Bireylerin % 30u cep ve ev telefonunu birlikte kullanırken %26sı yalnızca ev telefonu , %21i yalnızca cep telefonu kullanmaktadır. Hem ev ve cep telefonu hem de internet kullanan bireylerin oranı ise % 12dir. İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün düzenlemiş olduğu seminerlere ve konferanslara işletme sahiplerinin %84ü katılmamaktadır. Tarım fuarlarına bireylerin %68i hiç katılmazken %25i 2–3 senede bir, %7si ise her sene katılmaktadır. İşletme sahiplerinin % 56sı ziraat odasın , % 35i ise tarım kredi kooperatifine üye olurken bireylerin birden çok üye olduğu kuruluş gözlemlenmiştir. Bireyler tarımsal yayınları %56sı TV'den, %12si gazete ve TV'den takip ederken %18i hiç takip etmemektedir.

İşletme sahiplerinin tarımsal destekler kapsamında toprak tahlili yaptırma durumu incelendiğinde %5i toprak tahlili yaptırırken %95i yaptırmamaktadır. Bireylerin %78i tarımsal desteklerin yetersiz olduğunu, %10unu ancak masrafları karşıladığını, %7sinin fikri olmadığını, % 5inin ise destekleri yeterli bulduğu belirlenmiştir. İşletme sahiplerinin istekleri arasında çeşitli tarımsal konularda kurslar olduğu da gözlemlenmiştir.

Güllü Kasabası Kırsal Kalkınma Planı çerçevesinde Güllü Kasabası'nın çevresel değerlendirilmesi yapılmış olup iklim, coğrafi yapılar, yetişen ağaç türleri, çevre kirliliği, doğal kaynaklar incelenmiştir.

Mevcut durum analizinden hareketle strateji analizi belirlenmiştir. Strateji analizi, sorun analizi, paydaş analizi, SWOT analizi ve stratejik analiz kısımlarından oluşmuştur.

Sorun analizi kapsamında Güllü Kasabası'nın temel üç sorunu olduğu tespit edilmiştir: Doğal kaynak sorunları, ekonomik sorunlar ve sosyal nedenler. Bu sorunlar sorun ağacında alt başlıklarıyla birlikte değerlendirilmiştir.

Paydaş analizinde, paydaşların tespiti, öncelik sırası, değerlendirilmesi ve görüşlerin nasıl alınacağı belirtilmiştir. Güllü Belediyesi, Eşme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Güllü Kasabası Mahalle muhtarları ve Güllü Kasabası Tarım Merkezi iç paydaş, Eşme Belediyesi ile Eşme Kaymakamlığı dış paydaş olarak belirlenmiştir.

SWOT Analizi, bitkisel ve hayvansal üretim dalları için hazırlanmış ve tehditlerin birer fırsat olması, zayıf yönlerin ise güçlü yöne çevrilmesi için çeşitli uğraşılar da bulunulmuştur.

Strateji Analizi kapsamında entegrasyon, büyüme ve benchmarking incelenmiş olup Güllü Kasabası'nın iç büyüme şekli bölgeye yakın olan ve benzer ürünleri yetiştirmesi dolayısıyla Yeniköy Köyü ile birleşme, dış büyüme şekli ise bünyesinde tarımsal kalkınma kooperatifi bulunduran ve yine bölgeye yakın olan Keklikli Köyü ile birleşme olarak belirlenmiştir. Benchmarking ile entegrasyonda, Eşme ilçesinin meyve ve sebze ihtiyaçlarını karşılayan Yeleğen Kasabası ile entegrasyon çalışması düşünülmüştür. Sebze, meyve üreticiliği, kırsal kalkınma kooperatifinin etkinliği, iyi tarım ve organik tarım uygulamaları, örgütlenmede bireylerin daha çok katılımcı olması, Güllü deresinin ıslahıyla balıkçılık faaliyetlerinin artırılması ve modern tarım tekniklerinin uygulanma düşünceleri benchmarking açısından uyumlu olacağı ortaya konulmuştur. Toplumsal işbirliği stratejisi kapsamında Güllü Kasabası'nın misyonu, vizyonu ve sloganı belirlenerek katılımcılık özendirilmiştir. Eylem planı bitkisel ve hayvansal üretim için hazırlanmış olup strateji alanları, hedefler, eylemler, uygulanacak faaliyetler, sorumlu kuruluşlar, ilgili kuruluşlar ve eylemin süresi belirlenmiştir.

6.2. Öneriler

Hazırlanmış olan kırsal kalkınma planları, Güllü Kasabası Kırsal Kalkınma Planı'nın içeriğinde metotların uygulanışında, analizlerin biçimlendirilmesinde önemli bir yer teşkil etmiştir. Katılımcılığın özendirildiği kalkınma planlarında yer alan amaçlar çalışmaya entegre edilerek araştırmacı tarafından çeşitli öneriler sunulmuştur.

1- Doğal kaynaklar ile ilgili öneriler

a. Arazi varlığına ilişkin alt yapı faaliyetlerinin planlanması

(Su kaynakları oluşturulabilinir, yeni su kaynaklarının hayata geçirilmesi için gerekli girişimlerde bulunabilir)

b.Bölgedeki doğal kaynakların verimli kullanılması

(Güllü deresinden ve doğal su kaynaklarından faydalanılabilir, DSİ ve ilgili diğer kuruluşlarla bu tip kaynakların atıl durumundan kurtarılması)

c. Arazi kullanımında münavebeye dikkat edilmesi

(Bölgede yoğun olarak yetişen ürünlerin münavebeli sistemler ile üretilmeleri sağlanabilir, deneme alanları açılarak münavebe sistemleri uygulamaları olarak gösterilebilir)

d. Farklı ürün çeşitlerinin (kanola, çilek gibi) yaygınlaştırılması

(Yöreye uygunluğu deneme tarlaları ile belirlenecek farklı ürün çeşitlerinin yaygınlaştırılabilir)

e. Yörede az uygulanan balıkçılık, avcılık gibi unsurların özendirilmesi

(Tatlı su hayvanlarının üretilmesi, amatör avcılık faaliyetlerinin artırılması için uzmanlar eşliğinde uygulamalı dersler verilebilir)

f. Enerji üretim kaynaklarının çeşitlendirilmesi

(Atıl vaziyette olan doğal gübrelerden biyogaz gibi biyoenerji üretilmesi için gerekli adımlar atılabilir, bölgede yaygın olan güneş enerjisinin tarımsal faaliyetlerde kullanılması özendirilebilir)

g. İklimsel değişikliklere karşı önlemlerin alınması

(İklimsel değişikliklerden etkilenmeyen çeşitlerin üretilmesi özendirilebilir, tohumluk temininde ilgili kuruluşlarla işbirliği yapılabilir)

2- Ekonomik yapı ile ilgili öneriler

a. Bitkisel üretimde sertifikalı çeşitlerin kullandırılması

(Sertifikalı çeşitlerin temininde yardımcı olunabilir, deneme tarlaları oluşturulabilir)

b.İlaçlama ve gübrelemede doğru kullanımın gösterilmesi

(Çeşitli tarlalarda ilaçlama ve gübreleme faaliyetlerinin tekniğe uygun biçimde yapılması gösterilebilir, izleme faaliyetleri ile başarı belirlenebilir)

c.Çeşitli ikincil ürünlerin ortaya çıkartılması için işleme ve depolama tesislerinin oluşturulması

(Peynir, dondurma, yoğurt gibi ikincil ürünlerin oluşturulabilmesi için hibe, proje vb. girişimlerde bulunabilir)

d.Makineli tarımın yaygınlaştırılması ve insan gücünden daha az yararlanılması

(Serpme ekim, tütün kırma gibi faaliyetlerinde makineli tarımın yaygınlaştırılması özendirilebilir)

e. Bitkisel ve hayvansal ürünlerin reklâmının yapılması

(Üzüm, nohut gibi yörede hakim ürünlerin reklam faaliyetleri, festival gibi etkinlikler düzenlenebilir)

f. Pazarlama kanallarının düzeltilmesi için ilgili mercilere müracaat edilmesi ve alternatif yolların planlanması

(Asfalt ve toprak yolların düzeltilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlara müracaat edilebilir, plan ve proje hazırlanabilir)

g.Depolama, ilaç kalıntısı vb. sorunların çözülmesi

(Özellikle tahıllar için önem arz eden depolama, meyveler için önemli olan ilaç kalıntısı sorunlarının çözülmesi için üreticiye bilinçli üretim teknikleri öğretilebilir)

3- Sosyal yapı ile ilgili öneriler

a.İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri'nin düzenlemiş olduğu etkinliklere katılımın artırılması

(Fuar, seminer, toplantı, teknik gezi gibi etkinliklere katılım teşvik edilebilir)

b.Genç nüfusun çeşitli modern tarım tekniklerine alıştırılması, genç nüfusa çeşitli tarımsal konularda dersler verilmesi ve etkinlikler yapılması.

(Çiftçi kursları açılarak genç nüfusa çeşitli tarımsal dersler verilebilir)

c.Organik tarımın yaygınlaştırılması, bu konu hakkında kurslar ve seminerler verilmesi

(Organik tarım uzmanları ile organik tarım alanları açılabilir ayrıca çiftçi kursu verilebilir)

d.Hayvancılığın Kırsal Kalkınma Kooperatifi işbirliği ile geliştirilmesi

(Hayvancılık projeleri hazırlanabilir, yörede hayvancılığın artırılması için gerekli girişimlerde bulunabilir)

e.Belediye işbirliği ile çeşitli sosyal faaliyetlerin düzenlenmesi

(Teknik gezi, festival gibi sosyal faaliyetler düzenlenebilir)

f.Kasabanın tanıtımında öne çıkan ürünlerin çeşitli şekillerde dış çevreye duyurulması

g.Kırsal Kalkınma Kooperatifi'nden yararlanan çiftçi sayısının artırılması

h.Kırsal Kalkınma Faaliyetleri hakkında çeşitli toplantılar düzenlenmesi

i.Gübre kullanımının bilinçli hâle getirilmesi, sertifikalı tohum ve fidan kullanımının, toprak analizi yaptırmanın yaygınlaştırılması

j.Çeşitli tarımsal konularda kursların açılması,

k.Kıyaslama bölgesi ile işbirliği yaparak çeşitli demonstrasyon alanlarının kurulması, teşvik ve bilgi toplantılarının yapılması

KAYNAKLAR

Açıl, A.F. , Demirci, R., 1984, Tarım Ekonomisi Dersleri , *Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları* No:880, Ankara

Anonymous, 2010, ADB Completion Report , Pakistan: Sindh Rural Development Project, Project Number: 32024, Sindh, 1-16

Anonymous, 2003, African Development Bank Group , Tunisia Integrated Rural Development Project Phase II Project Performance Evaluation Report (Pper), Tunisia, 1-17

Akgemci, T., 2007, Stratejik Yönetim, *Gazi Kitabevi*, Ankara, 2-36 ve 128-157

Anonim,1997, Uşak İl Tanıtım Rehberi, Uşak Belediyesi Yayınları, Yayın No: 12, Uşak, 8-11

Anonim,2000, Güllü Beldesi, Uşak İl Kültür Müdürlüğü Güllü Belde Kütüphanesi Yayınları, Yayın No: 1, Uşak, 2-11

Anonim, 2000b, Kırsal Kalkınma Özel İhtisas Komisyonu Raporu, *Devlet Planlama Teşkilatı Yayınları*, No:1, Ankara, 60-71

Anonim, 2004, Kobi Stratejisi ve Eylem Planı, *T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Yayınları*, Ankara, 52-83

Anonim, 2006, DPT, 9. Beş Yıllık Kalkınma Planı Kırsal Kalkınma Politikaları Özel İhtisas Alt Komisyon Raporu, *T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Yayınları*, Ankara, 1-20.

Anonymous, 2007a, UNDP, Diyarbakır-Batman ve Siirt Kırsal Kalkınma Projesi, *Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Yayınları*, No:72, Ankara

Anonymous, 2007b, New Hungary Rural Development Programme.

Anonymous, 2007c, The Danish Rural Development Programme 2007-2013

Anonim, 2010, Mevlana Kalkınma Ajansı, TR–52 Düzey 2 Bölgesi 2010–2013 Bölge Planı, *MEVKA, Rapor Nu: 1*, Konya, 119–145

Anonim, 2011a, T.C. Kalkınma Bakanlığı Web Sayfası[online] , T.C. Kalkınma Bakanlığı, www.dpt.gov.tr[Ziyaret Tarihi: 15 Aralık 2011]

Anonim,2011b, Güllü Belediyesi[online], http://tinyurl.com/yerelnet [Ziyaret Tarihi: 15 Aralık 2011)

Anonim, 2011c , Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı, TRA1 Düzey 2 Bölge Planı (2011–2013), *KUDAKA, Rapor Nu: 1*, Erzurum, vii–1 ve 4–7

Anonim,2011d, TRB1 Bölgesi 2010–2013 Planı, *Fırat Kalkınma Ajansı, Rapor Nu: 1*, Malatya, iv-vii ve 171-192

Anonim,2011e, Zeka Eşme'de Proje Hazırlama Eğitimi Verecek [online], Medya 73, http://www.medya73.com/zeka-esmede-proje-hazirlama-egitimi-verecek-haberi-500613.html [Ziyaret Tarihi: 8 Aralık 2011]

Anonim, 2012b, http://ceis.org.tr/dergiDocs/makale132.pdf [Ziyaret Tarihi: 25 Nisan 2012]

Anonim, 2012c, İçişleri Bakanlığı Stratejik Plan(2010-2014) Çalışmaları [online], T.C. İçişleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, http://www.strateji.gov.tr/default_B0.aspx?content=121 [Ziyaret Tarihi: 15 Ocak 2012]

Anonim, 2012d, Slogan [online], Vikipedi:Özgür Ansiklopedi, http://tr.wikipedia.org/wiki/Slogan [Ziyaret Tarihi: 15 Ocak 2012]

Anonim,2012e, www.tcdd.gov.tr ve www.esmeseyahat.com.tr [Ziyaret Tarihi: 1 Haziran 2012]

Anonim,2012f, Denizli ve Uşak Ticaret Borsaları Güncel Fiyatlar Listesi, Denizli

Anonim,2012g, Güllü Belediyesi Zabıta Başkanlığı Ürün Rayiç Listesi, Uşak.

Anonim,2012h, Güllü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Hayvansal Ürünler Fiyat Listesi, Uşak.

Bahadur,M., 2006, Isparta İli Yenişarbademli İlçesinin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapısı, Yüksek Lisans Tezi, *Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, Konya, 62-120

Bircan, İ., 2003, Kamu Kesiminde Stratejik Yönetim ve Vizyon, *Devlet Planlama Teşkilatı 42. Yıl Dergisi*, Ankara, 11-18

Çakar,Y.M.,2007, Türkiye'de 1980 Sonrası Kırsal Kalkınma Uygulamaları ve Çorum İli Örneği, Yüksek Lisans Tezi, *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara, 4-32 ve 130-137

Demirci, R., 1978, Kırşehir Merkez ilçesi hububat işletmelerinde optimal işletme organizasyonları ve yeter gelirli işletme büyüklüklerinin saptanması üzerine bir araştırma, Doçentlik Tezi, Ankara Üni. Ziraat Fakültesi Zirai Ekonomi Ana Bilim Dalı (Yayınlanmamış)

Durgun, A., 2007, Isparta Turizminin Swot Analizi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 3(5), Isparta, 93-109

Eraktan, S., 1997, Ekonomi, *Ankara Üniversitesi Yayınları*, Ankara, 3-6

Eren, E. , 2006, Stratejik Yönetim Ders Notları[online], *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi* Yayınları, Eskişehir, 58- 75

Erkuş,A., 1979, Ankara İli Yenimahalle İlçesinde Kontrollü Kredi Uygulaması Yapılan Tarım İşletmelerinin Planlaması Üzerine Bir Araştırma, *Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları* No:709, Ankara.

Esengün, K., 1990, Tokat İlinde Meyve Yetiştiriciliği Yapan İşletmelerin Ekonomik Durumu ve İşletme Sonuçlarını Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma,

Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım Ekonomisi Ana Bilim Dalı, İzmir,20-50.

Güçlü,N., 2003, Stratejik Yönetim, *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 23, Sayı 2, Ankara,61-83.

Günaydın,H., 2010, Mantıksal Çerçeve Yaklaşımı ve Analizler: Sorun,Hedef ve Strateji Analizleri, *Avrupa Birliği Genel Sekreterliği,* Ankara, 1-6

İnan,İ.H., 1998, Tarım Ekonomisi, *Atatürk Üniversitesi Yayınları*, Erzurum, 8-12

İnci,H.,2008, Tema Vakfı İşbirliği ile- Artvin/Borçka- Camili Köyü Kırsal Kalkınma Projesi, *Tema Vakfı Yayınları*, İstanbul, 1-10

Karagölge, C., Kızıloğlu, S. ve Yavuz,O., Tarım Ekonomisi-Temel İlkeler, *Atatürk Üniversitesi Yayınları* No: 801, Erzurum

Karagölge, C., 1996, Tarımsal İşletmecilik, Atatürk Üniversitesi Yayınları, Nu:827, Ziraat Fakültesi Yayınları Nu: 326, Ziraat Fakültesi Ofset Tesisi, Erzurum

Kaya, E., 2006, Belediyelerde Stratejik Planlama, *Pendik Belediyesi Yayınları* ,İstanbul, 2-6

Özüt, H.,2009, Paydaş Analizi, *REC Türkiye Bölgesel Çevre Merkezi*, Ankara, 2-21

Özcan,H.N., 1995. Tekirdağ İli Saray İlçesi Kırsal Kalkınma Projesi, Yüksek Lisans Tezi, *Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, Tekirdağ, 1-70

Özdemir,S.,2010., Kırsal Yoksulluk: Günlüce Köyü Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Muğla, 33-40

Peker,K., 1997, Erzurum İlindeki Tarım İşletmelerinin Brüt Üretim Değeri Kriterine Göre Tiplendirilmesi ve Yapılandırılması, Doktora Tezi, *Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, Erzurum, 24-85

Peker, K., 2005, Strategic management for agribusiness, Buletinul USAMV-CN, 62/2005, ISSN 1454-2382.

Peker, K. ,2010, Kırsal Kalkınma Planları Hazırlanma Usul ve Esasları Ders Notları, *Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi*, Konya, 5- 32

Renkow,M. and Hoover,D.,2000, *Journal of Regional Science*, Vol. 40, Issue 2.

Sevinç,G., 2008, Türkiye'de Kırsal Yapı ve Kırsal Kalkınma Politikaları: Şanlı Urfa Örneği, Yüksek Lisans Tezi, *Harran Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü*, Şanlı Urfa 5-142

Şahin, A.E., 2010, Kırsal Kalkınma Planı Hazırlama Usul ve Esasları, Yüksek Lisans Semineri, *Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü,* Konya, 8-33 ve 49-75

Taşğın,G., 2009, Erzurum İli Oltu İlçesi Kırsal Kalkınma Potansiyeli ve Göç Sorunu, Y.Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü , Erzurum, 19-5

EKLER

EK–1: ARAŞTIRMADA UYGULANAN ANKET ÇALIŞMASI

KIRSAL KALKINMA PLANLARININ UYGULANMASINDA GÜLLÜ KASABASI ÖRNEĞİ

Adı-Soyadı: …….

1- **Yaşınız:** □ 18–25 □ 26–35 □ 36–50 □ 55 ve üstü

2- **Eğitim Durumunuz :** □ İlkokul □ Ortaokul □ Lise □ Üniversite □ Okur-yazar değilim

3- **Gelir Durumunuz(aylık):** □ 500 TL'den az □ 501- 1000 TL □ 1001–1500 TL □ 1500 TL'den fazla

4- **Hanenizde yaşayan kişi sayısı:** □ 1–3 □ 4–7 □ 7 ve üstü

5- **Sigortanız** □ SSK □ Bağ-Kur □ Emekli Sandığı □ Çiftçi Bağ-Kur'u □ Özel Sigorta □ Sigortam Yok

6- **Bitkisel Üretim Deseninizde Hangileri Yer Alıyor (Bu veri var)**

7- **Hayvansal Üretim Deseninizde Hangileri Yer Alıyor (Bu veri var)**

8- **Alet-Ekipman Bilgileriniz (Bu veri var/Fakat sorulacak)**
□ Biçerdöver □ Traktör □ Tambur □ Kazayağı □ Mibzer □ Diğer

9- **Üye olduğunuz bir kuruluş var mı?**
□ Ziraat Odası □ Tarımsal Kalkınma Kooperatifi □ Bir derneğe üyeyim □ Üyeliğim yok □ Tarım Kredi Kooperatifi □ Okul Aile Birliği

10- **İl Tarım Müdürlüğü'nün düzenlediği seminerlere, konferanslara ne sıklıkla katılıyorsunuz?**
□ Yılda 1 kez □ 6 Ayda Bir □ 3 Ayda Bir □ Her ay □ Katılmıyorum

11- **Tarım Fuarlarına katılım durumunuz?**
□ Her sene katılırım □ 2–3 yılda bir katılırım □ Katılmam

12- **Tarımsal bilgi içeren ne tarz yayınlar takip ediyorsunuz?**
□ Dergi □ Kitap □ Gazete □ Broşür&Afiş □ TV yayınları □ Takip etmiyorum

13- **Şehir dışına ne sıklıkla çıkarsınız?**

□ 2 Haftada bir □ Ayda bir □ 4–5 Ayda bir □ Yılda bir □ Çıkmam

14- **Kırsal Kalkınma faaliyetlerine ilginiz ne düzeyde?**
□ Proje yaptım □ Projeden destekleme aldım □ Kalkınma Kooperatifi Ortağıyım
□ Bilgim yok

15- Bölgenizde faaliyet gösteren Tarımsal Kalkınma Kooperatifi isteklerinizi karşılıyor mu?
□ Evet □ Hayır □ Fikir Belirtmeyeceğim

16- Tarımsal Kalkınma Kooperatifi'nden neler bekliyorsunuz?
□ Sosyal yardım □ Hatıra ormanı □ Gezi □ Gazete/dergi çıkartmak □ Farklı ürün yetiştirmede teşvik ve bilgi toplantıları □ Tarımsal makine-ekipman desteği □ Hayvancılık projeleri □ Çeşitli tarımsal yardım projeleri □ Diğer

17- Kasabanızın temel sorunları nelerdir?
□ Ulaşım □ Eğitim seviyesi düşüklüğü □ Gelir durumu az □ İç çekişmeler □ Diğer □ Su kaynakları yetersiz □ Sosyal faaliyetler az □ Yöresel unsurlar göz ardı ediliyor

18- Toprak özellikleri ve yapay sera koşullarında hangi ürünün yetiştirilmesini arzu edersiniz?
…….

19- Aşağıdaki girdileri kullanım durumunuzu işaretleyiniz;
a. Gübre…… □ Bilinçli □ Bilinçsiz
b. Tohum …. □ Sertifikalı □ Sertifikasız
c. İlaç…… □ Bilinçli □ Bilinçsiz
d. Toprak Analizi yaptırma durumu; □ Yaptırıyorum □ Yaptırmıyorum

20- Kasabanızda üretilen ürünleri göz önüne aldığınızda kıyaslama yapabileceğiniz bir bölge(Köy veya Belde) var mı?
□ Evet □ Hayır □ Fikrim yok

21- Tarım Bakanlığı kanola ekimini teşvik ediyor. Bu ürünü üretmek size cazip geliyor mu?
□ Evet □ Hayır □ Fikrim yok

22- Petrol türevi yakıtların fiyatı hızla artıyor. Biyodizel, biyobenzin, biyogaz gibi ürünleri kullanmayı düşünür müsünüz?
□ Evet □ Hayır □ Fikrim Yok

23- İletişim faaliyetlerinizde kullandığınız araçlar nelerdir?
□ Cep telefonu □ Ev telefonu □ İnternet □ Mektup □ Yok

24- Bir sosyal yardımlaşma olarak kasabanızda ne yapabilirsiniz?
□ Okula yardım □ Gezi organize edebilirim □ Bir derneğe yardım edebilirim □ Gelir seviyesi düşük bir haneye yardım edebilirim □ Diğer □ Tarlamdaki ürünün belirli bir kısmını indirimli satışını gerçekleştiririm

25- Tarım Bakanlığı'nın destekleri;
a) Yeterli b) Masrafları Karşılayabiliyor Ancak c) Yetersiz, Artırılması lazım d) Fikrim Yok

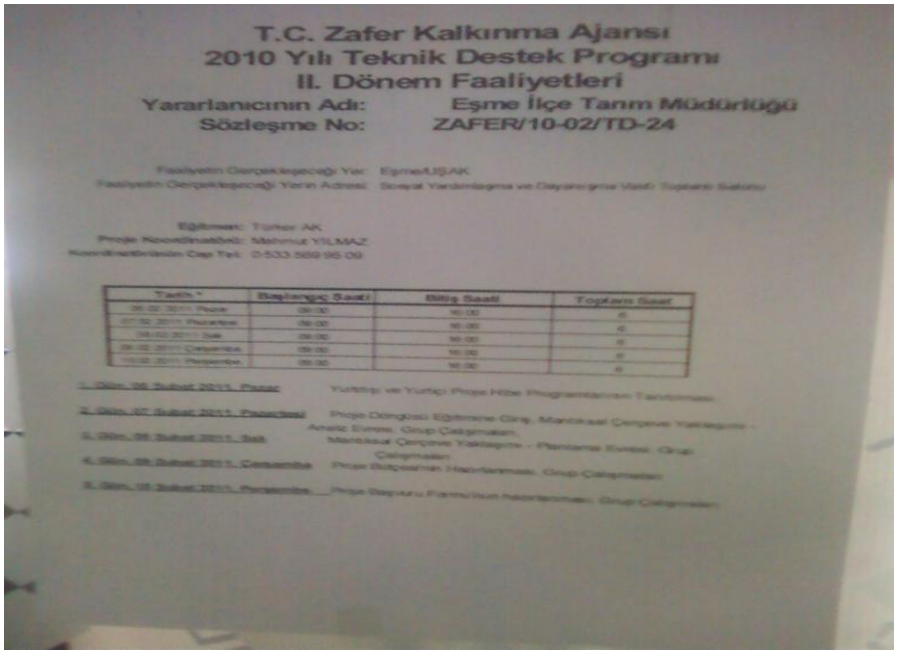
26- Tarımsal hangi konularda beldenizde kurs açılmasını düşünürsünüz?

a) Bağcılık b) Süt Sığırcılığı c) Yem Bitkileri d) Tarımsal Destekler e)Balıkçılık f)Ev ekonomisi g) Kümes hayvancılığı h) Diğer

27- 5 sene sonra kasabanızda neler olmasını hayal ediyorsunuz?
……

28- Önerileriniz/Eleştirileriniz: ……..

EK–2: ÇALIŞMA BÖLGESİ İLE İLGİLİ ÇEŞİTLİ FOTOĞRAFLAR (DEMONSTRASYONLARA YÖNELİK, GENEL RESİMLER, EĞİTİM RESİMLERİ VB.)

T.C. Zafer Kalkınma Ajansı
2010 Yılı Teknik Destek Programı
II. Dönem Faaliyetleri
Yararlanıcının Adı: Eşme İlçe Tanım Müdürlüğü
Sözleşme No: ZAFER/10-02/TD-24

(Zafer Kalkınma Ajansı'nın Vermiş Olduğu Eğitime Ait Çizelge)

(Tütün fideliklerinden bir görünüm)

(Mürdümük ekilmiş bir tarla)

(Kasabada yoğun olarak yetiştirilen ve olgunlaşmasına az kalmış sofralık üzümler)

(Tütün kurutma seralarından bir görünüm)

(Kiraz bahçelerinden bir görünüm)

(Güllü Kasabası'ndan görünümler)

(Arpa ile karışık ekimi yapılan Macar Fiği)

(Güllü Kasabası Tarım Merkezi'nden bir görünüm)

(Arpa- İnce 04 Çeşit Demonstrasyonu Resimleri)

(Biçerdöverde dane kaybının kontrolü)

(Büyükbaş hayvan işletmelerinden bir tanesi)

EK-4: YELEĞEN BELDESİ İLE İLGİLİ HABERLER

Yeleğen Toplu Basınçlı Sulama Tesisi Projesi toplam 1660 dekar alanı kapsamakta ve projeden 114 çiftçi ailesi yararlanmaktadır. Projenin toplam tutarı 464.140,00 TL olup, projeye 344.730,00 TL hibe desteği sağlanmıştır.

Program kapsamında 2007 – 2009 yıları arasında; Eşme İlçesi Yeşilkavak Köyünde Sulama Kooperatifince işletilen 755 dekar ve Merkez Bölme Kasabası Sulama Kooperatifince işletilen 1200 dekar alan basınçlı sulama sistemine kavuşturularak proje için 518.720,00. TL hibe desteği sağlanmıştır. Bu iki projeden 196 çiftçi ailesi yaralanmaktadır.

Projelerin tamamlanması ile 4 yerleşim yerinde 511 parselde 5045 dekar alan basınçlı sulamaya sistemine kavuşturulmuştur. Böylece, sulama suyunun etkin kullanımı, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği, ürün bazında verim ve kalite artışı, çiftçilerin yaşam standartlarının yükseltilmesi ve çevreye duyarlı tarımsal üretim konularında önemli bir adım daha atılmıştır.

Kırsal Kalkınma Programının başladığı 2006 yılından günümüze kadar, 17 ekonomik ve sulama projesine 3.131.400,00 TL ve aynı program kapsamdaki, makine ekipman alımlarının desteklenmesi çalışmaları çerçevesinde 1023 çiftçiye 2.936.700,00 TL hibe desteği yapılmıştır.

Program hem tarımsal sanayinin gelişmesi, istihdam, hem suyun etkin kullanımı ve basınçlı sulama sistemine geçilmesine ve hem de bölge çiftçilerinin makine-ekipman parkının yenilenmesine veya yeni makinelerle tanışmasına büyük katkı sağlamıştır.

Yeleğen Beldesi'nde Kurulan Toplu Basınçlı Sulama Tesisi'nden Bir Görünüm

Uşak İli 2008 Yılı Balıklandırma Çalışmaları Yapıldı

Tarım Bakanlığı'nca yürütülmekte olan 2008 yılı balıklandırma programı çerçevesinde, Uşak iline tahsis edilen 24.000 adet sazan balığı yavrusu İl Müdürlüğü tarafından Antalya Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü-Kepez Ünitesinden getirilerek, 2008 yılı balıklandırma programına alınmış olan Merkez Karakuyu, Gökçedal, Zahman, Belkaya ve Eşme Yeşilkavak, **Yeleğen** göletlerine 04.07.2008 tarihinde bırakılmıştır (Anonim, 2011g).

Sebzecilik Faaliyetleri

Uşak'ın Eşme ilçesine bağlı Yeleğen beldesi, beş yıl öncesine kadar işsizlikle mücadele ederken, "salatalık mucizesi" ile ekonomik kıskaçtan kurtulmayı başardı. Son beş yılda salatalık ekimine yönelen belde halkı yılın sadece iki ayında 2 milyon TL'ye yakın gelir elde etme imkanı buldu. Her evin bir traktörü oldu, kısa süre öncesine kadar göç veren

beldeye gurbetçiler kesin dönüş yapmaya başladı. Yaşam değişti, tarım modernleşti, belde zenginleşti.

Geçimini tütüncülükle sağlamaya çalışan, tütüne kota getirilmesiyle zora düşen 2 bin nüfuslu Yeleğen'de ilk olarak 5 yıl önce ziraat uzmanlarının tavsiyesiyle halk salatalık üretimine yöneldi. Uşak'a göre iklimi daha yumuşak olan bölgede salatalıktan büyük verim alındı. Yöre ürününün daha uzun ömürlü olması talebi artırdı. Salatalığın iyi para ettiğini gören belde halkı, ekim alanlarını genişletti. Günde 17 ton salatalık hasadı yapılan Yeleğen'de yılın sadece iki ayındaki üretimle 2 milyon TL'ye yakın para girmeye başladı. Ürünün, beldeye gelen turşu fabrikatörleri tarafından kapışıldığı gözlendi.

HER EVDE TRAKTÖR

Az sayıda traktörün bulunduğu beldede vatandaşlar zenginleştikçe tarımın şekli de değişti, hemen her aile bir traktör sahibi oldu. Tarlalarda sondaj kuyuları bulunmayan belde halkı maliyeti 50 bin TL olan kuyuları peş peşe açtırırken, sondaj yaptıran sayısı 200'ü geçti. Çiftçiler damlama sulama sistemine yöneldi. Bölgede lüks otomobil sahibi ailelerin sayısı da arttı.

Yurtdışına para kazanmak için giden gurbetçiler bile Uşak'a bu iş için dönüş yapmaya başladı. Avrupa'da yaşayan 300 gurbetçiden 60'ı bu yıl dönerek salatalık işine girdi. Salatalık üretiminden belde halkının yanı sıra çevre köyler ve Eşme ilçesi de para kazanmaya başladı. Çevre ilçelerde yaşayanlar yevmiyeyle salatalık toplamak için Yeleğen'e akın etti.

EN BÜYÜK ÜRETİCİ

Yeleğen'in CHP'li Belediye Başkanı Fevzi Kaya 5 yıl önceki ekonomik durumla bugün arasında büyük fark olduğunu, belde halkının isabetli bir seçim yaptığını söyledi. Beldede önemli gelişmeler olduğunu ifade eden Kaya artık ticari düşündüklerini ve gelirleri artırmanın yollarını aradıklarını ifade etti, şunları söyledi: "Yeleğen ekonomik anlamda zor günler geçiren vatandaşlar iş için dışarıya gidiyordu. Beldemizin hatırı sayılır bir ekonomik gücü yoktu. Toprak ve iklim şartlarımızın uygunluğunu düşünerek temelleri attık. Çok güzel gelişmeler oldu. Ürünler kapış kapış gitti. Devam etmeye karar verdik. Günde 17 ton salatalık topluyoruz, aynı gün satılıyor. İki aylık salatalık döneminde büyük gelir elde ediyoruz. Daha da büyümeyi hedefliyoruz."

Dönüşümün gurbetçilerin de dikkatini çektiğini belirten Başkan Kaya, "Artık onlar bile beldeye dönerek bu işi yapmaya başladı. Salatalıkta Ege'nin en büyük üreteni haline geldik diyebiliriz. Özellikle beldemizin çevresinde bulunan köyler ve Eşme ilçesinden bu iş için

gelen işçiler iki ay boyunca bizden para kazanıyor" dedi.

SOĞUK HAVA DEPOSU

Yılın iki ayında gelir elde ettiklerini, bunu tüm yıla yaymak istediklerini belirten Kaya, "Bu süreci elimizden geldiği kadar uzatmak ve gelirleri artırmak istiyoruz. Çünkü salatalık döneminde bu işi yapan fabrikalar rekabet halinde güzel paralar bırakıyor. Bu nedenle kısa zamanda soğuk hava deposu kurup daha fazla üretime giderek kazancı yıl boyunca almak istiyoruz. Görüşmelerimiz devam ediyor. Soğuk hava deposunun kurulmasıyla her anlamda gelişeceğimize inanıyoruz" diye konuştu.

EK- 4: 2011 YILI GÜLLÜ KASABASI ÇALIŞMA RAPORU (Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'ne Sunulan Rapordur)

1- Sonuç Demonstrasyonları

	Program			**Gerçekleşme**			**Verim**
Konu	*Dem. Sayısı*	*Dem.Yeri*	*Çiftçi Sayısı*	*Dem. Sayısı*	*Dem.Yeri*	*Çiftçi Sayısı*	
Arpa Çeşit(İnce-04) Demonstrasyonu	1	Güllü Beldesi	1	2	Güllü Bel. Keklikli Köyü	2	350 Kg/da
Buğday Çeşit(Mirzabey) Demonstrasyonu	2	Güllü Bel. Keklikli Köyü	2	1	Güllü Bel.	1	330 Kg/da

2- Metot Demonstrasyonları

	Program			**Gerçekleşme**		
Konu	*Dem. Sayısı*	*Dem.Yeri*	*Çiftçi Sayısı*	*Dem. Sayısı*	*Dem.Yeri*	Çiftçi Sayısı
Toprak Analizi Yaptırmayı Yaygınlaştırmak	4	Güllü Bel.,Keklikli,Kazaklar Yeniköy Köyleri	40	4	Güllü Bel.,Keklikli,Kazaklar Yeniköy Köyleri	50
Bağlarda Budamanın Gösterilmesi	2	Güllü Bel. Keklikli Köyü	20	1	Güllü Beldesi	10
Macar Fiği Yetiştiriciliğini Göstermek	2	Güllü Bel. Keklikli Köyü	30	----	Güllü Beldesi	30
Kırsal Kalkınma Projelerinde Grup Toplantıları Yöntemi	-------	----------	-------	1	Güllü Beldesi	5

3- Tarla Günü

Program			**Gerçekleşme**		
Sayısı	*Kendi Köyünden*	*Çevre Köyünden*	*Sayısı*	*Kendi Köyünden*	*Çevre Köyünden*
Arpa(1)	20	5	Arpa(2)	30	5
Buğday (2)	20	0	Buğday (1)	20	0

4- Çiftçi Toplantısı

	Program			**Gerçekleşme**		
Konu	*Toplantı Sayısı*	*Toplantı Yeri*	*Çiftçi Sayısı*	*Toplantı Sayısı*	*Toplantı Yeri*	*Çiftçi Sayısı*
Biçerdöverle Hasatta Dane Kaybının Önlenmesi	5	Güllü Bel. Kazaklar Köyü Keklikli Köyü	40	3	Güllü Bel. Kazaklar Köyü Keklikli Köyü	35
Üzümde verim düşüklüğü	2	Güllü Bel. Keklikli Köyü	20	Metot Dem.	Güllü Beldesi	Metot Dem.
Yem bitkileri üretimini yaygınlaştırmak	4	Güllü Bel. Kazaklar Köyü Keklikli Köyü Yeniköy Köyü	40	4	Güllü Bel. Kazaklar Köyü Keklikli Köyü Yeniköy Köyü	45
Toprak analizi yaptırmayı yaygınlaştırmak	2	Güllü Bel. Keklikli Köyü	10	5	Güllü Bel. Kazaklar Köyü Keklikli Köyü Yeniköy Köyü	35
Tarım sigortasını yaygınlaştırmak	4	Güllü Bel. Kazaklar Köyü Keklikli Köyü Yeniköy Köyü	40	8	Güllü Bel. Kazaklar Köyü Keklikli Köyü Yeniköy Köyü	95
Arpada verim düşüklüğü	2	Güllü Bel. Keklikli Köyü	30	4	Güllü Bel. Kazaklar Köyü Keklikli Köyü Yeniköy Köyü	40
Tarımsal örgütlerin etkinliğinin artırılması	4	Güllü Bel. Kazaklar Köyü Keklikli Köyü Yeniköy Köyü	40	Metot Dem.	Güllü Beldesi	Metot Dem.

Tarımsal desteklerden yararlanma kapasitesini artırmak	4	Güllü Bel. Kazaklar Köyü Keklikli Köyü Yeniköy Köyü	40	26	Güllü Bel. Kazaklar Köyü Keklikli Köyü Yeniköy Köyü	275
Domates güvesinin yeterince bilinmemesi	2	Yeniköy Köyü Keklikli Köyü	20	--------	----------	----------
Ceviz üretimini yaygınlaştırmak	4	Güllü Bel. Kazaklar Köyü Keklikli Köyü Yeniköy Köyü	40	-------		------
PROGRAM DIŞI						
Anason Tarımında Yabancı Ot Mücadelesi Hakkında Toplantı	--------	-------	----	1	Güllü Beldesi	5
Şap Hastalığı ve Korunma Yolları	--------	---------	-----	2	Güllü Bel.Keklikli Köyü	20
Nohut Hastalıkları İle Kimyasal Mücadele	--------	----------	------	2	Güllü Bel.Keklikli Köyü	20
Organik Tarım	---------	----------	------	1	Güllü Beldesi	10

5- Çiftçi Gezisi

	Program		**Gerçekleşme**	
Konu	*Faaliyet Sayısı*	*Çiftçi Sayısı*	*Faaliyet Sayısı*	*Çiftçi Sayısı*
Denizli Tarım Fuarı	1	30	1	30

6- Çiftçi Ziyaretleri

	Program		**Gerçekleşme**	
Çiftçi Ziyaret Yeri	*Çiftçi Ziyaret Sayısı*	*Çiftçi Sayısı*	*Çiftçi Ziyaret Sayısı*	*Çiftçi Sayısı*
Güllü Beldesi	200	200	350	350
Keklikli Köyü	100	100	100	100
Kazaklar Köyü	50	50	75	75
Yeniköy Köyü	40	40	55	55

7- Diğer Faaliyetler

Yem Bitkileri Desteklemeleri

Güllü: (25) 669 dekar…Güllü: (40) 1.106 dekar
Kazaklar: 7 ….329 dekar
Keklikli 11….454 dekar
Yeniköy…1…24 dekar

Toplam Yem Bitkileri Dosya Sayısı: 59 Adet
Toplam Ekiliş Alanı: 1.913 Dekar

Mazot-Gübre Desteklemeleri

Toplam Mazot Gübre Desteklemeleri Dosya Sayısı: 393 Adet
Toprak Analizi Sayısı: 34
Haşhaş dosyası evrak kayıt ve kabul: 40 dosya

Bitki Koruma Ürünü Uygulama Belgesi Dağıtımı

Dağıtılan Bitki Koruma Ürünü Uygulama Belgesi: Güllü: 125, Yeniköy: 30, Keklikli: 49, Kazaklar: 28

Sayman Mutemetliği

300 adet kayıt ve makbuz kesme

Kırsal Kalkınmaya Yönelik Faaliyetler

1- KKYDP 7.ETAP TARIMSAL ALET-MAKİNE EKİPMAN DESTEĞİ

Çiftçi Sayısı: 8
Destek Miktarı: 64.998

2- Kırsal Kalkınma Projesi(Özel Proje)

21. Yüzyıl dünyasında her geçen gün önemi artan plan ve proje mühendisliği tarım sektöründe de baş aktör olarak yer almaktadır. Kırsal bölgelerin ekonomik anlamda kalkınması için önemli bir rehber niteliği taşıyan kırsal kalkınma planları dünyanın birçok bölgesinde (ülke, şehir, ilçe, kasaba ve köy) uygulanmaktadır. Kırsal bölgenin kalkınmasında katkı sağlamak amacıyla çeşitli kurum ve kuruluşlarca kırsal kalkınma planları hazırlanmaktadır. Selçuk Üni. işbirliği ile Güllü Kasabası'nın kalkınmasına katkı sağlamak amacıyla Kırsal Kalkınma Planı hazırlanmıştır. Çalışmada katılımcı kırsal kalkınma yaklaşımının özendirilmesi diğer çalışmalar için örnek teşkil edecektir.
. Plan dâhilinde beldede ikamet eden ve 10 dekardan az olmamak koşuluyla arazisi olan 164 çiftçi ile anket yapılarak bu anket sonuçlarına göre beldenin işletme analizi, sorun ağacı, paydaş analizi, strateji analizi hazırlanmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : ALİ EMRAH ŞAHİN
Uyruğu : T.C.
Doğum Yeri ve Tarihi : ALTINDAĞ/ 07.08.1987
Telefon : 0542 302 45 74
Faks :
e-mail : aliemrahsahin@mynet.com

EĞİTİM

Derece		Adı, İlçe, İl	Bitirme Yılı
Lise	:	**Aydınlıkevler İnönü Lisesi, Altındağ, Ankara**	**2004**
Üniversite	:	**Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü, Selçuklu, Konya**	**2008**
		Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü, Tepebaşı, Eskişehir	**(Devam)**
Yüksek Lisans	:	**Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Ana Bilim Dalı, Selçuklu, Konya**	**(Devam)**
Doktora	:		

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi
2009–2010	**Prodan Proje Danışmanlık Merkezi**	**Proje Uzmanı**
2010- devam	**Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Uşak İl Müdürlüğü**	**Ziraat Mühendisi**

UZMANLIK ALANI

Tarım İşletmeciliği

YABANCI DİLLER

İngilizce

BELİRTMEK İSTEĞİNİZ DİĞER ÖZELLİKLER

Proje Hazırlama ve Yönetme, Kırsal Kalkınma Planları, İşletmecilik Analizi, Stratejik Analiz ve Planlar, Tarımsal Ekonomide Matematik Modelleme, Hassas Tarım Uygulamaları

YAYINLAR*

*Yüksek Lisans veya Doktora tezinden üretilen yayınlar için parantez içinde (Yüksek Lisans tezinden yapılmıştır) veya (Doktora tezinden yapılmıştır) şeklinde açıkça belirtilmelidir.
Özgeçmiş sayfası gerektiğinde bir sayfayı geçebilir.